

Letseis 2020

Kerncijfers LIS

Over VeiligheidNL

VeiligheidNL is hét kenniscentrum voor letselpreventie. Wij zetten ons in om het leven van mensen veilig(er) te maken door veilig gedrag in een veilige omgeving te stimuleren.

Veiligheid is niet vanzelfsprekend. Het is het resultaat van onderzoek, van interventies, van gedrag. Wij richten ons op de meest voorkomende en meest ernstige letsels, waar preventie belangrijk én mogelijk is. Dit doen we vanuit de thema's Kinderveiligheid, Valpreventie, Gezond gehoor, Sportblessurepreventie en Verkeersveiligheid.

We werken in een doelgerichte cyclus aan onderzoek, strategie- en interventieontwikkeling, implementatie en evaluatie. Relevante kennis en inzichten zetten wij om in hoogwaardige gedragsinterventies en slimme veiligheidsoplossingen en we verbinden wetenschappelijke inzichten met de dagelijkse praktijk. En, dat doen we niet alleen. We werken samen met partners en professionals en samen strijden we voor maximale impact.

Voor de monitoring van letsels werken we met ons eigen Letsel Informatie Systeem (LIS). Een uniek systeem dat letsels registreert bij een representatieve steekproef van Spoedeisende Hulpafdelingen van ziekenhuizen in Nederland.

Veiligheid is niet per ongeluk.

veiligheid nl
kenniscentrum letselpreventie

Letsels 2020

Kerncijfers LIS

Rapport 902 versie 2
Projectnummer 20.0382/001/001

Christine Stam
Birgitte Blatter

Uitgegeven door
VeiligheidNL
Postbus 75169
1070 AD Amsterdam
www.veiligheid.nl

november 2021

Inhoudsopgave

Hoofdstuk		Pagina
Samenvatting		7
1	Inleiding	9
1.1	Introductie	9
1.2	Doelstelling	9
1.3	Leeswijzer	9
2	Overzicht letselproblematiek	10
2.1	Overzicht SEH-bezoeken en letselproblematiek in 2020	10
2.2	Trend SEH-bezoeken i.v.m. letsel	10
2.2.1	SEH-bezoek i.v.m. letsel naar leeftijd	12
2.2.2	SEH-bezoek i.v.m. letsel naar type letsel	14
2.3	Letsel door een ongeval	15
2.3.1	Overzicht ongevalsproblematiek in 2020	15
2.3.2	SEH-bezoeken i.v.m. ongeval	16
2.3.3	SEH-bezoek i.v.m. ongeval naar leeftijd	17
2.4	SEH-bezoek privé-ongevallen en sportblessures	19
2.5	Gehoorschade	19
2.6	Kosten	19
2.6.1	Directe medische kosten	19
2.6.2	Verzuimkosten	20
3	Privé-ongevallen	22
3.1	Overzicht privé-ongevallen in 2020	22
3.2	SEH-bezoek privé-ongevallen	22
3.2.1	Leeftijd en geslacht	23
3.2.2	Ongevalsscenario en locatie	24
3.2.3	Letsels	25
3.2.4	Valongevallen (privé) bij ouderen	25
3.2.5	Privé-ongevallen kinderen/jongeren	28
3.2.6	Productveiligheid	30
3.3	Overledenen door privé-ongeval	32
4	Sportblessures	34
4.1	Overzicht sportblessures in 2020	34
4.2	SEH-bezoek sportblessures	34
4.2.1	Leeftijd en geslacht	35
4.2.2	Sporttak en ongevalsscenario	36
4.2.3	Blessures	37
4.3	Overledenen door sportongeval	38
5	Verkeersongevallen	39
5.1	Overzicht verkeersongevallen in 2020	39
5.2	SEH-bezoeken verkeersongevallen	39
5.2.1	Leeftijd en geslacht	40
5.2.2	Verkeersdeelname en ongevalsscenario	42
5.2.3	Letsels	45
5.3	Verkeersdoden	45

6	Arbeidsongevallen	47
6.1	Overzicht arbeidsongevallen in 2020	47
6.2	SEH-bezoek arbeidsongevallen	47
6.2.1	Leeftijd en geslacht	48
6.2.2	Bedrijfstak en ongevalsscenario	49
6.2.3	Letsel	51
6.3	Dodelijke arbeidsongevallen	51
7	Zelf toegebracht letsel	52
7.1	Overzicht zelf toegebracht letsel in 2020	52
7.2	SEH-bezoek zelf toegebracht letsel	52
7.2.1	Leeftijd en geslacht	52
7.2.2	Letselmechanisme	53
7.2.3	Letsel	54
7.3	Zelfdoding	54
8	Geweld	55
8.1	Overzicht geweld in 2020	55
8.2	SEH-bezoek geweldpleging	55
8.2.1	Leeftijd en geslacht	55
8.2.2	Geweldsmechanisme en relatie slachtoffer-dader	56
8.2.3	Letsel	57
8.3	Overledenen door geweld	57
9	Verantwoording	58
9.1	Algemeen	58
9.2	Letsel Informatie Systeem	58
9.2.1	Spoedeisende Hulp (SEH) bezoeken	58
9.2.2	Ernstig letsel	59
9.2.3	Betrouwbaarheidsinterval	60
9.2.4	Trends	61
9.3	Leefstijlmonitor	61
9.4	Directe medische kosten en verzuimkosten	62
9.5	Gegevens over overledenen	63
9.5.1	Doodsoorzakenstatistiek	63
9.5.2	Krantenknipselregistratie	63
9.5.3	Statistiek Verkeersdoden	63
9.5.4	Gegevens Inspectie SZW	64
9.6	Expositiegegevens	64
9.6.1	Bevolkingsstatistiek	64
9.6.2	Leefstijlmonitor	64
9.6.3	Onderzoek Onderweg in Nederland	64
9.6.4	Enquête Beroepsbevolking	64
Referenties		66
Bijlage 1	Letsels	67
Bijlage 2	Privé-ongevallen	77
Bijlage 3	Sportblessures	91

Bijlage 4	Verkeersongevallen	96
Bijlage 5	Arbeidsongevallen	100
Bijlage 6	Zelf toegebracht letsel	103
Bijlage 7	Geweld	105

Samenvatting

Dit rapport betreft een jaarlijks terugkerende rapportage met kerncijfers over letfels, in dit geval kerncijfers over 2020. Door de Covid19-pandemie is 2020 een bijzonder jaar geweest. In 2020 is vanaf maart sprake geweest van beperkende maatregelen zoals bijvoorbeeld het thuiswerken en het (tijdelijk) sluiten van scholen en sportaccommodaties. Daarnaast is er in verband met angst voor besmetting sprake geweest van terughoudendheid in het bezoeken van de SEH-afdeling. Deze beide factoren zijn terug te zien in de SEH-cijfers.

In dit rapport is in grote lijnen ingegaan op het effect van de Covid19-pandemie en zijn jaarcijfers met elkaar vergeleken. Voor uitgebreid onderzoek naar het effect van de Covid19-pandemie moeten de verschillende perioden van lockdown en versoepeling onderzocht worden.

In Nederland vonden in 2020 naar schatting 1,7 miljoen SEH-bezoeken plaats. Eén op de drie patiënten bezocht de SEH-afdeling in verband met letsel: 567.000 SEH-bezoeken oftewel 3.300 SEH-bezoeken per 100.000 inwoners. Het aantal SEH-bezoeken in verband met letsel lag in 2020 veertien procent lager dan in 2019. In verreweg de meeste gevallen (95%) ging het om letsel door een ongeval (privé-sport-arbeid-verkeer). In een klein deel van de gevallen was het letsel een gevolg van geweldpleging of zelfbeschadiging. Deze verdeling was niet anders dan in andere jaren. In 2020 overleden 9.026 personen aan de gevolgen van letsel.

Ongevallen

Privé-ongevallen waren verantwoordelijk voor veruit de meeste SEH-bezoeken in verband met letsel (321.000). Verkeersongevallen en sportblessures leidden tot 107 duizend respectievelijk 85 duizend SEH-bezoeken in 2020. Bij ruim 38 duizend SEH-bezoeken had het slachtoffer letsel door een arbeidsongeval. Voor alle vier de typen ongevallen was het aantal SEH-bezoeken in het Covid19-jaar 2020 kleiner dan in 2019.

Per type ongeval komen verschillende risicogroepen naar voren. Binnen de grootste groep ongevallen, de privé-ongevallen, vormden net als in andere jaren jonge kinderen en ouderen een risicogroep. Alhoewel de aantallen kleiner waren dan in 2019, kwamen ook in het Covid19-jaar 2020 valongevallen het meeste voor en hadden de slachtoffers van een valongevallen vaak ernstig letsel. In 2020 leidden valongevallen bij 65-plussers tot 103.000 SEH-bezoeken.

Trends

Normalerwijze geeft de ontwikkeling van het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel in de tijd een goed indicatie van de ontwikkeling van letselproblematiek en geeft daarmee aanwijzingen voor de inzet van preventieve maatregelen. In 2020 hadden we echter te maken met de Covid19-pandemie. De beperkende maatregelen die in een deel van 2020 van kracht waren, leidden tot activiteitenpatronen die afweken van normaal. Dit heeft zijn weerslag gehad op het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel. In de meeste gevallen was het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel in 2020 lager dan verwacht in een normale situatie. De resultaten van de trendanalyses over de periode 2011-2020 moeten in het kader van preventie dan ook met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

In de periode 2011-2020 is het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel door privé-ongevallen (+11%) en verkeersongevallen (+15%) gestegen (gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling). Het aantal SEH-bezoeken in verband met een ernstige sportblessure is gedaald over de periode 2011-2020 (-17%).

De ontwikkeling van het aantal privé-ongevallen in de tijd is in grote lijnen u-vormig. Dat wil zeggen dat het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel in de periode 2011-2020 eerst daalde en daarna is gestegen met 2020 als uitzondering. De u-vorm en een significante stijging is ook te zien in trendanalyses van het totaal aan letfels en letfels door een ongeval. De som van het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel door een privé-ongeval en ernstige sportblessures is ook u-vormig maar er is daarbij geen sprake van een stijging van het aantal SEH-bezoeken in 2020 ten opzichte van 2011.

Trendanalyses voor verschillende leeftijdsgroepen laten een ongunstige ontwikkeling zien voor ouderen. Zo is het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel door een (privé-)valongeval in de leeftijdsgroepen 65-74 jaar en 75-84 jaar en 85-plussers gestegen met respectievelijk achttien, dertien en veertien procent. Bij deze trendanalyses is gecorrigeerd voor vergrijzing.

Conclusie

Uit het oogpunt van preventie van ongevallen blijven ouderen een belangrijke doelgroep. Naast een groot aantal SEH-bezoeken in deze leeftijdsgroep zien we ook een ongunstige ontwikkeling en veel ernstige letsels. Op basis van de ontwikkeling in de tijd is tevens aandacht voor de preventie van verkeersongevallen zinvol.

1 Inleiding

1.1 Introductie

Dit rapport betreft een jaarlijks terugkerende rapportage met kerncijfers over letsels, in dit geval kerncijfers over 2020. Het hoofdbestanddeel van dit rapport wordt gevormd door gegevens over letsels die behandeld zijn op een Spoedeisende Hulp (SEH) afdeling van een ziekenhuis in Nederland. Gegevens hierover zijn verzameld via het Letsel Informatie Systeem (LIS) van VeiligheidNL. De gegevens over letsels verzameld via het LIS worden aangevuld met enkele gegevens over letsels uit andere databestanden. Het onderwerp productveiligheid komt dit jaar voor het eerst aan de orde in de rapportage.

Door de Covid19-pandemie is 2020 een bijzonder jaar geweest. In 2020 is vanaf maart sprake geweest van beperkende maatregelen zoals bijvoorbeeld het thuiswerken en het (tijdelijk) sluiten van scholen en sportaccommodaties. Daarnaast is er in verband met angst voor besmetting sprake geweest van terughoudendheid in het bezoeken van de SEH-afdeling. Dit alles zal terug te zien zijn in de SEH-cijfers.

1.2 Doelstelling

Net als in eerdere jaren is de doelstelling van dit rapport om ten behoeve van preventie een globaal overzicht te geven van de stand van zaken van de letselproblematiek in Nederland evenals inzicht in de ontwikkeling over de laatste 10 jaar (2011-2020). Meer gedetailleerde informatie zal in een later stadium in thema-specifieke rapportages aan de orde komen of kan worden aangevraagd bij VeiligheidNL.

Zoals in de inleiding vermeld, zullen door de Covid19-pandemie op diverse gebieden de cijfers met betrekking tot 2020 afwijken van eerdere jaren en/of afwijken van de (pre-Covid) verwachte ontwikkeling. In dit rapport zullen deze (vermoedelijk) aan Covid19 gerelateerde afwijkingen alleen globaal worden besproken en eerdere onderzoeken naar dit onderwerp worden aangehaald. Het jaar 2020 zal bijvoorbeeld alleen als geheel gepresenteerd worden en er wordt dus geen onderscheid gemaakt tussen verschillende perioden van lockdown/versoepeling (zie daarvoor Krul et al., 2021). Daar waar zinvol in het kader van letselpreventie (of op verzoek), zullen de Covid19-effecten binnen de diverse themaprogramma's van VeiligheidNL nader worden onderzocht. Op het moment van afronden van dit rapport waren onder andere gegevens over kosten en dodelijke ongevallen nog niet (volledig) beschikbaar. Later in het jaar verschijnt daarom een tweede versie van dit rapport waarin ook de bovengenoemde gegevens zijn opgenomen (verschijning naar verwachting in najaar 2021).

1.3 Leeswijzer

In dit rapport wordt in hoofdstuk 2 in hoofdlijnen ingegaan op de letselproblematiek door informatie te geven over (1) letsels als totale groep, (2) letsels door een ongeval en (3) het geheel van letsels door een privé-ongeval en sportblessures. In de hoofdstukken 3 tot en met 8 komen de afzonderlijke typen oorzaken van letsel aan de orde, achtereenvolgens privé-ongevallen, sportblessures, verkeersongevallen, arbeidsongevallen, zelfbeschadiging en geweldpleging. Het onderwerp productveiligheid is ondergebracht in het hoofdstuk over privé-ongevallen. In hoofdstuk 9 volgt een verantwoording ten aanzien van de gebruikte databestanden en wijze van analyseren. Het rapport wordt afgesloten met een zevental bijlagen met tabellen waar naar verwezen wordt in de tekst.

Zoals vermeld in 1.1 ontbreken in de onderhavige rapportage nog gegevens die in een volgende versie worden toegevoegd. Om te kunnen zien welke gegevens nog volgen en om het gebruik van de eerste en tweede versie van dit rapport te vergemakkelijken, zijn in dit rapport her en der lege tabellen en figuren opgenomen, die in de volgende versie zullen worden opgevuld.

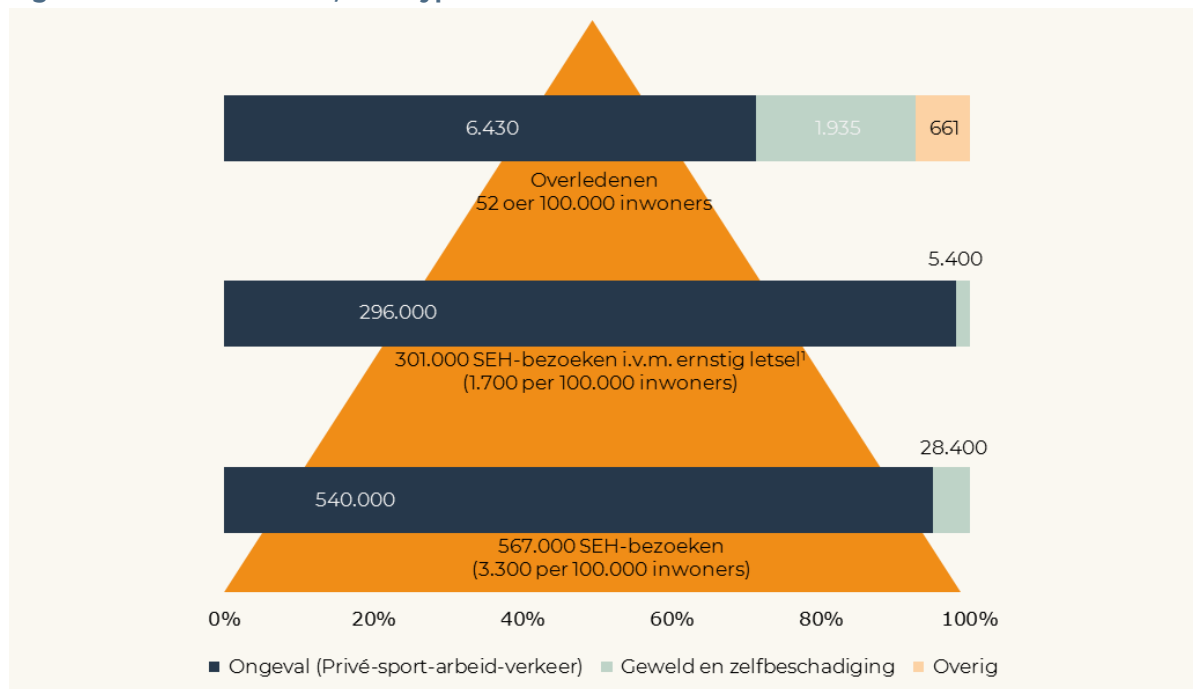
2 Overzicht letselproblematiek

2.1 Overzicht SEH-bezoeken en letselproblematiek in 2020

Op basis van het Letsel Informatie Systeem (LIS) wordt geschat dat in 2020 circa 1,7 miljoen SEH-bezoeken plaatsvonden waarvan een derde procent in verband met de behandeling van letsel (33%, 567.000, 95%BI: 555.000-580.000) (figuur 2.1, bijlage 1 tabel B1.1). Zestig procent van de SEH-bezoeken vond plaats in verband met een ziekte of aandoening (60%, 1.040.000).

Bij de SEH-bezoeken in verband met letsel ging het om letsels door een ongeval (privé-sport-arbeid-verkeer; 540.000), zelfbeschadiging (15.800) of geweld (12.600) (bijlage 1 tabel B1.2). In ruim de helft van de gevallen van letsel was sprake van ernstig letsel (53%), gedefinieerd als letsels met een ernstscore MAIS van twee of meer (zie Verantwoording) (bijlage 1 tabel B1.3). In 2020 overleden 9.026 personen aan de gevolgen van letsel door een uitwendige oorzaak waaronder 6.430 overledenen door een ongeval, 112 slachtoffers van geweld en 1.823 personen die overleden door suicide (bijlage 1 tabel B1.4).

Figuur 2.1 Letsel in 2020, naar type oorzaak

Bron: Doodsoorzakenstatistiek dood 2020 (Statline), Centraal Bureau voor de Statistiek; Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL (SEH-bezoek (ernstig) letsel); Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek (inwoners)

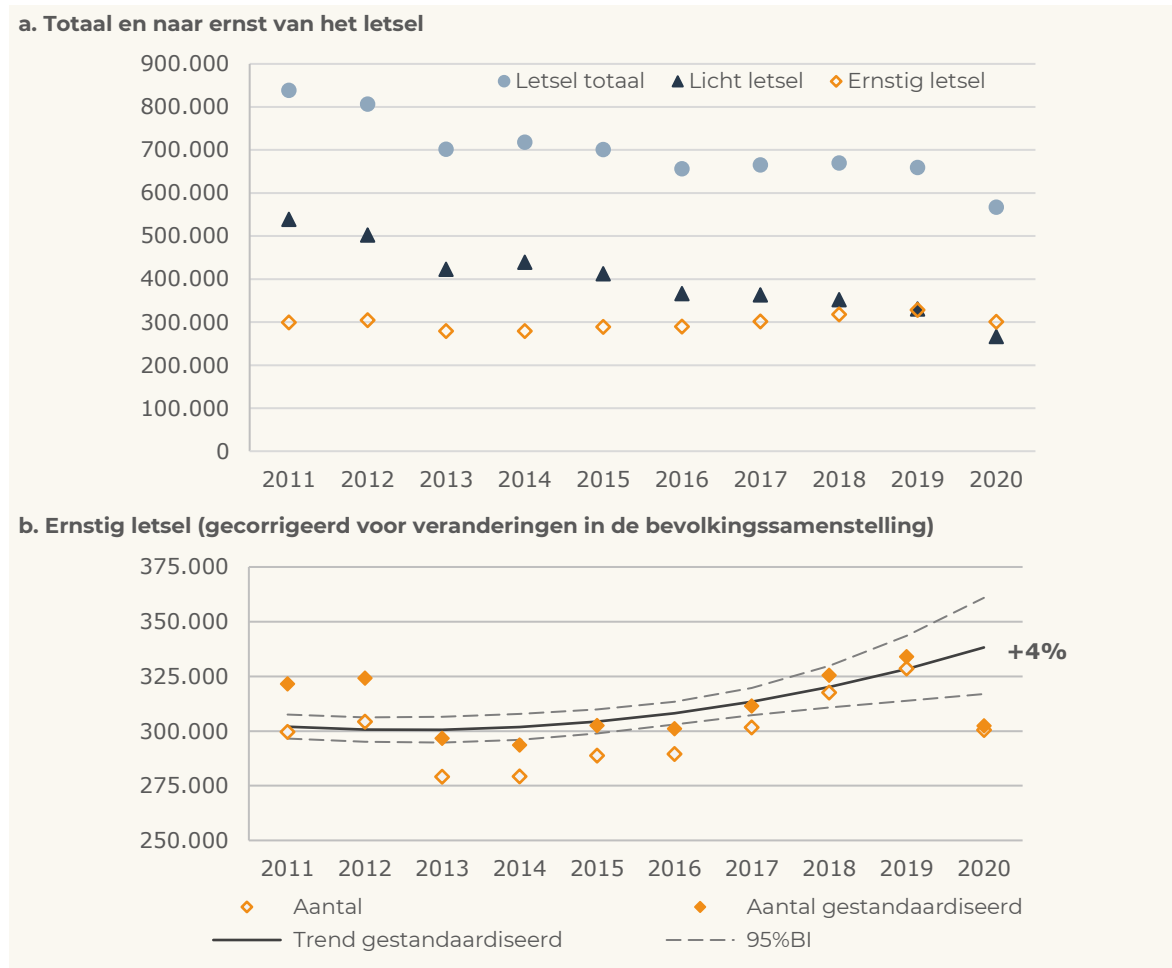
¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

2.2 Trend SEH-bezoeken i.v.m. letsel

In figuur 2.2a is te zien dat het aantal SEH-bezoeken in verband met letsel, na een stabilisatie rond de 650 duizend in de jaren 2016-2019, in 2020 fors lager lag met naar schatting 567 duizend SEH-bezoeken in verband met letsel. Dit is een daling van veertien procent ten opzichte van de 2019. Figuur 2.2a laat verder zien dat er zowel bij de lichte als bij de ernstige letsels sprake is van een daling in 2020 ten opzichte van 2019. Maar de daling bij de SEH-bezoeken in verband met *licht* letsel (-19%) is groter is dan de daling bij de ernstige letsels (-9%). Dit verschil wordt ook zichtbaar als we kijken naar het *aandeel* SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel. In 2019 was dat 50 procent en in 2020 53 procent. Door het bovenstaande is in 2020, anders dan in eerdere jaren, het

aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel groter dan het aantal SEH-bezoeken in verband met *licht* letsel.

Figuur 2.2 Letsels; SEH-bezoeken, naar jaar en ernst van het letsel¹

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

Covid19

Zoals we ook in eerdere rapportages al meldden, spelen bij de ontwikkeling van het aantal SEH-bezoeken in de tijd vele factoren een rol die geen direct verband houden met de ontwikkeling van de letselproblematiek (zie Verantwoording). Hierbij gaven we aan dat het verloop van het *totaal* aantal SEH-bezoeken in de tijd vooral inzicht geeft in de ontwikkeling van de medische consumptie. De ontwikkeling van het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel geeft vooral inzicht in de ontwikkeling van de letselproblematiek wat van belang is in het kader van de preventie van letsels en ongevallen.

De Covid19-pandemie speelt naar alle waarschijnlijkheid een grote rol bij de sterke daling van het *totaal* aantal SEH-bezoeken in verband met letsel in 2020 en bij de sterke daling van het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel. Daarbij wordt (tenminste) aan de volgende twee effecten gedacht. Ten eerste zijn er de corona-maatregelen zoals bijvoorbeeld het thuiswerken, het (tijdelijk) sluiten van scholen en sportaccommodaties waardoor het activiteitenpatroon van de inwoners van Nederland veranderde. Daarnaast was er in 2020 sprake van vermijding van zorg, om de zorg niet nog meer belasten en/of uit angst om in het ziekenhuis een Covid19-besmetting op te lopen. We gaan ervanuit dat beide effecten een rol spelen bij de daling van het *totaal* aantal SEH-bezoeken in verband met letsel en dat de daling van het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel vooral een gevolg is van de verandering van het activiteitenpatroon in Nederland.

Een conclusie trekken (ten aanzien van preventie) op basis van de cijfers van 2020 lijkt vooralsnog niet zinvol. Wanneer de effecten van Covid19 onderwerp van onderzoek zijn, zouden beter specifieke (lockdown) periodes vergeleken kunnen worden met het jaar ervoor, zoals in de publicatie van Krul et al (2021). Ook zal de tijd eerst moeten uitwijzen hoe het verder gaat. Van 2021 weten we inmiddels dat ook in dat jaar Covid19 nog een grote rol speelt. Maar ten aanzien van de jaren daarna is de vraag of (en in welke mate) de veranderingen zoals bijvoorbeeld het thuiswerken blijvend zijn.

Een trendanalyse laat zien dat er over de gehele periode 2011-2020 bezien sprake is van een kwadratisch verloop van het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel (gesloten symbolen en trend in figuur 2.2) en het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel met vier procent gestegen is. Hierbij is gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling (figuur 2.2b, open symbolen).

2.2.1 SEH-bezoek i.v.m. letsel naar leeftijd

Bij de beschrijving van letsels, bijvoorbeeld SEH-bezoeken naar leeftijd, maken we gebruik van verschillende parameters waaronder het absolute aantal SEH-bezoeken en het aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners (verkeer: per aantal reizigerskilometers; sport: per aantal sporturen). Het absolute aantal SEH-bezoeken geeft inzicht in de omvang van de problematiek en de daarmee samengaande medische consumptie. Het aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners is een maat voor de kans op een SEH-bezoek en maakt het detecteren van risicogroepen mogelijk.

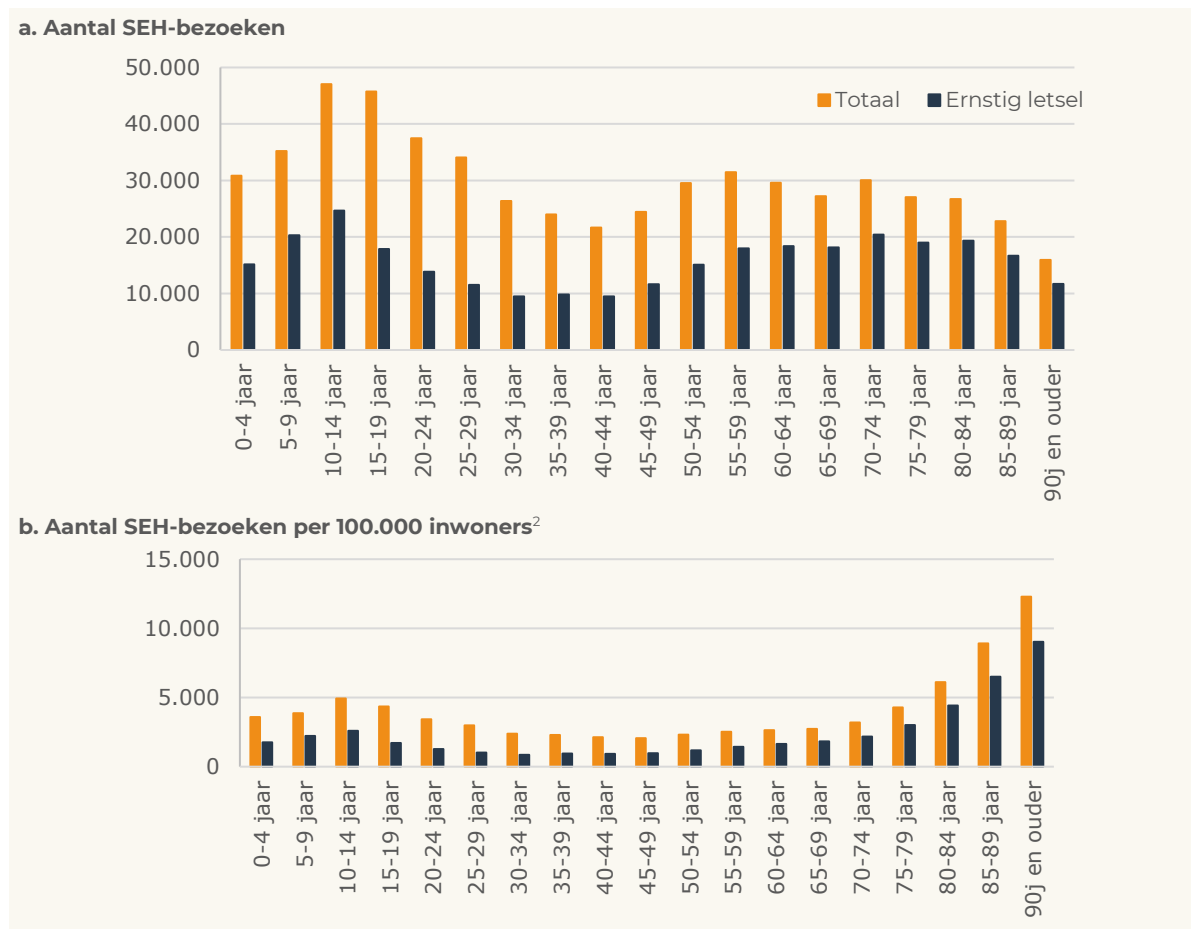
De leeftijdsgroepen 10-14 jaar en 15-19 jaar zijn ieder verantwoordelijk voor acht procent van de SEH-bezoeken in verband met letsel in 2020, en vormen daarmee de grootste groep (figuur 2.3a, bijlage 1 tabel B1.5a). Kijken we iets specifieker dan wordt duidelijk dat in 2020 kinderen/jongeren in de leeftijd van elf (10.300) en zestien jaar (9.800) het vaakst naar de SEH-afdeling kwamen. In figuur 2.3a is te zien dat SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel het meeste voorkwamen in de leeftijdsgroep 10-14 jaar.

Uit figuur 2.3b blijkt dat ouderen in 2020 veruit de grootste *kans* liepen letsel op te lopen dat moest worden behandeld op een SEH-afdeling (bijlage 1 tabel B1.5a). Zo was bij ouderen vanaf negentig jaar sprake van 12.000 SEH-bezoeken per 100.000 inwoners van die leeftijd. Ter vergelijking, bij volwassenen in de leeftijdsgroep 40-44 jaar en 45-49 jaar ging het om 'slechts' 2.100 SEH-bezoeken per 100.000 inwoners, ruim vijf keer minder.

Ook de kans op een SEH-bezoek in verband met *ernstig* letsel was veruit het grootst bij de oudste SEH-bezoekers. Hier is het verschil tussen de leeftijdsgroep met de grootste kans (90-plussers) en die met de kleinste kans (30-34 jaar) nog groter dan bij het totaal aan letsels, namelijk een factor tien. Bij de 90-plussers was in 2020 sprake van 9.000 SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel per 100.000 inwoners van 90 jaar en ouder, bij de leeftijdsgroep 30-34 jaar waren dat er 860 per 100.000 inwoners in die leeftijdsgroep.

Zowel bij de SEH-bezoeken als totaal als bij de SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel komen in 2020 dezelfde risicogroepen naar voren als in 2019.

Figuur 2.3 Letsels in 2020; SEH-bezoeken, totaal en ernstig letsel¹, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

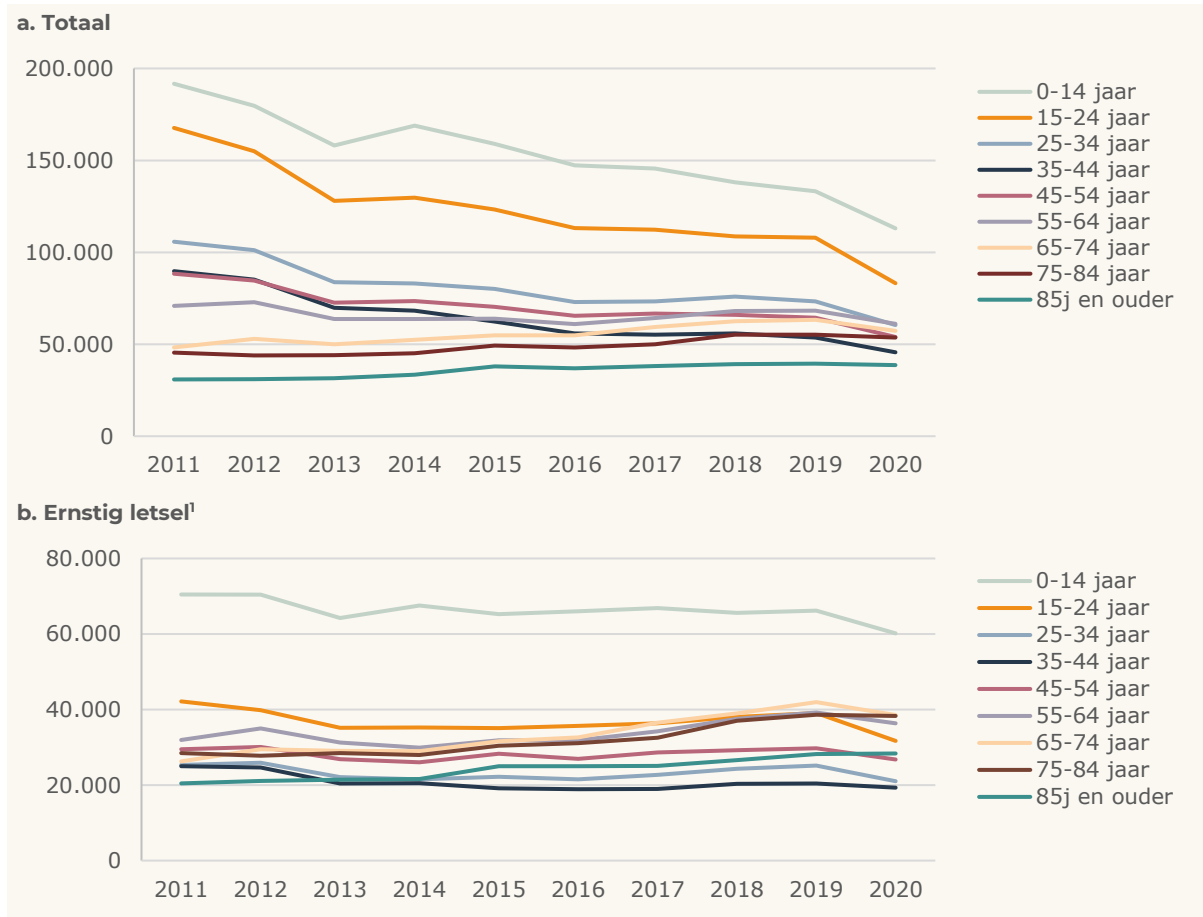
¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd

Zoals al beschreven, geeft het verloop van het aantal SEH-bezoeken in de tijd een beeld van de ontwikkeling van de medische consumptie. In grote lijnen heeft er de afgelopen jaren in alle leeftijdsgroepen een geleidelijke daling van het aantal SEH-bezoeken voor de behandeling van letsel plaatsgevonden (voor 2010-2019, zie Stam en Blatter 2020). De leeftijdsgroepen vanaf 65 jaar vormden hierbij een uitzondering. Vanaf 65 jaar was er (in meer of mindere mate), sprake van een stijging, waarbij de vergrijzing een rol speelde.

Kijken we naar Covid19-jaar 2020 ten opzichte van 2019, dan is er opnieuw in vrijwel alle leeftijdsgroepen sprake van een daling (figuur 2.4a). Deze daling is meestal (veel) groter dan de daling in eerdere jaren (zie bijvoorbeeld 15-24 jaar) of de daling staat tegenover een stijging in eerdere jaren (bijvoorbeeld 75-84 jaar). De daling is het grootst in de leeftijdsgroep 15-24 jaar en het kleinst bij de ouderen.

Figuur 2.4 Letsel; Aantal SEH-bezoeken, jaaraantallen naar leeftijd slachtoffer

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

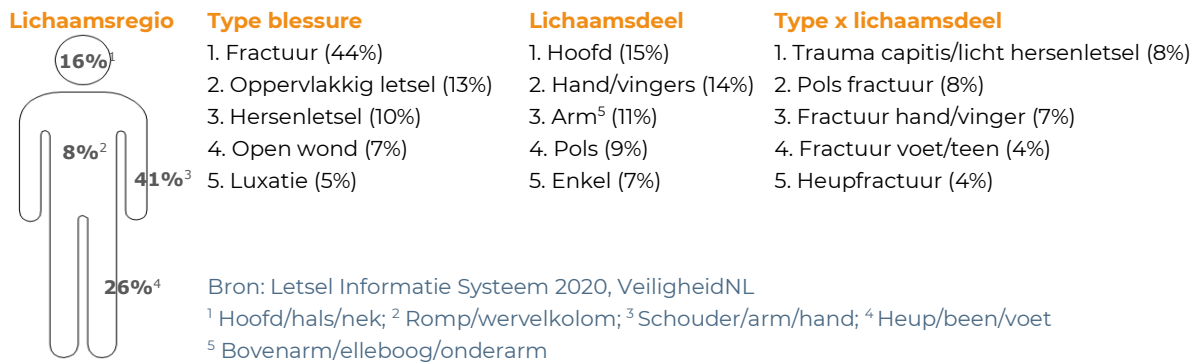
Het verloop van het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel geeft het beste inzicht in de ontwikkeling van de letselproblematiek (figuur 2.4b). De ontwikkeling van het aantal SEH-bezoeken voor *ernstig* letsel over de afgelopen jaren naar leeftijd is minder eenduidig dan het beeld over het totaal aan SEH-bezoeken in verband met letsel (voor 2010-2019, zie Stam en Blatter 2020). Maar ook hier is het Corona-effect zichtbaar in 2020. Het Corona-effect (verschil 2019-2020) is opnieuw het grootst in de leeftijdsgroep 15-24 jaar en het kleinst bij de ouderen.

Trendanalyses (2011-2020, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling) laten zien dat er onder jongeren (15-24 jaar) en jongvolwassenen (25-34 jaar) sprake is van een significante daling van het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel in de periode 2011-2020: 15-24 jaar -15% en 25-34 jaar -16%. Onder ouderen is er ondanks de daling in 2020 daarentegen sprake van een stijging in de periode 2011-2020. In de leeftijdsgroepen 65-74 jaar, 75-84 jaar en 85 jaar en ouder steeg het aantal SEH-bezoeken voor *ernstig* letsel met 18%, 19% en 15% in de periode 2011-2020.

2.2.2 SEH-bezoek i.v.m. letsel naar type letsel

Het grootste deel van de letsels in 2020 behandeld op een SEH-afdeling was een fractuur (44%) (figuur 2.5, bijlage 1 tabel B1.6). Op afstand volgen andere letsels zoals oppervlakkige letsels (13%), hersenletsel (10%) en open wonden (7%). De meeste letsels bevonden zich aan de bovenste extremiteiten (41%) en dan het vaakst aan handen of vingers (14%) (bijlage 1 tabel B1.7). Combineren we letsellocatie en letseltype dan blijkt licht hersenletsel of een polsfractuur het vaakst de reden voor een SEH-bezoek te zijn geweest in 2020.

Figuur 2.5 Letsel in 2020; SEH-bezoeken, naar type en locatie van het letsel

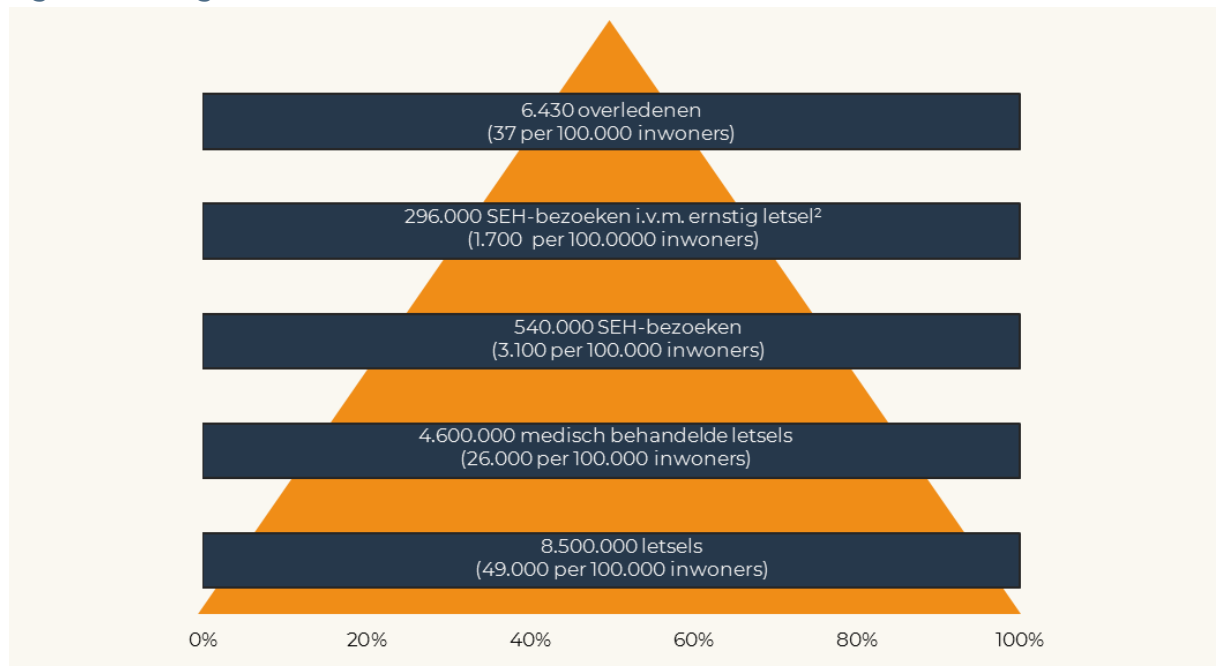

2.3 Letsel door een ongeval

2.3.1 Overzicht ongevalsproblematiek in 2020

Zoals al eerder beschreven kunnen letsels ontstaan door een ongeval (privé-sport-arbeid-verkeer), geweld of zelfbeschadiging. In 2020 leidden ongevallen tot in totaal 8,5 miljoen letsels (figuur 2.6, bijlage 1 tabel B1.8). Ruim de helft van de letsels werd medisch behandeld (54%, 4,8 miljoen). Behandeling door een fysiotherapeut kwam het meeste voor (2,4 miljoen letsels) gevolgd door behandeling door een huisarts (1,7 miljoen letsels). Sportblessures maakten het grootste deel uit van het totaal aan letsels en van de medisch behandelde letsels (figuur 2,7, bijlage 1 tabel B1.8). In 2020 was sprake van 4,8 miljoen sportblessures (57% van het totaal) waarvan ruim de helft medisch behandeld werd.

Figuur 2.6 Ongevallen in 2020

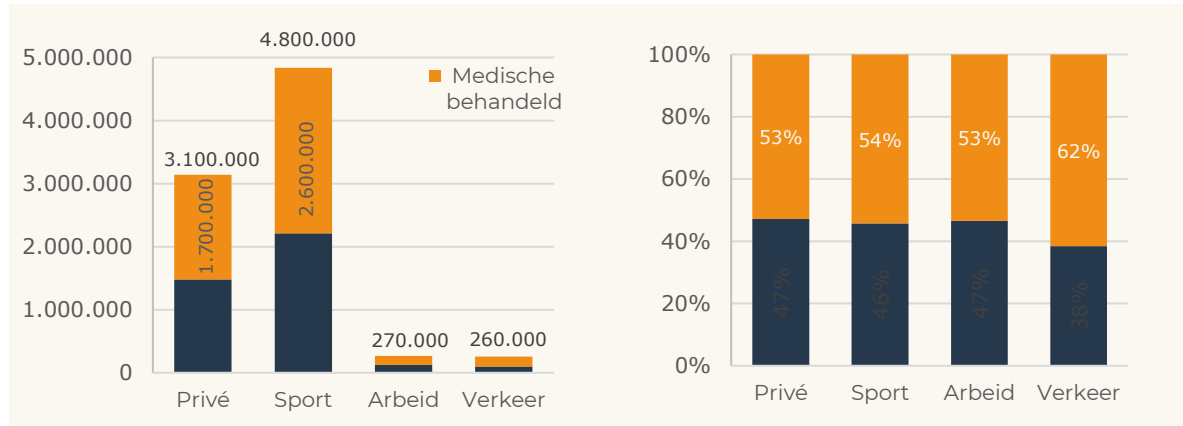
Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL ((medisch behandelde) letsels); Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL (SEH-bezoek (ernstig) letsel); Doodsoorzakenstatistiek dood 2020 (Statline), Centraal Bureau voor de Statistiek Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek (inwoners)

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

In 2020 vonden naar schatting 540.000 SEH-bezoeken (95%BI: 528.000-552.000) plaats in verband met letsel door een ongeval wat overeenkomt met 3.100 SEH-bezoeken per 100.000 inwoners (95%BI: 3.000-3.200). In ruim de helft van de gevallen was hierbij sprake van ernstig letsel (55%,

196.000; 95%BI: 286.000-305.000) (figuur 2.6, bijlage 1 tabel 2-3). Voor de onderverdeling naar oorzaak van het letsel, zie 2.3.2. Meer dan zesduizend personen (6.430) overleden door een ongeval (bijlage 1 tabel B1.4).

Figuur 2.7 Ongevallen in 2020; Letsels, naar type oorzaak en wel/niet medische behandeling

Bron Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL

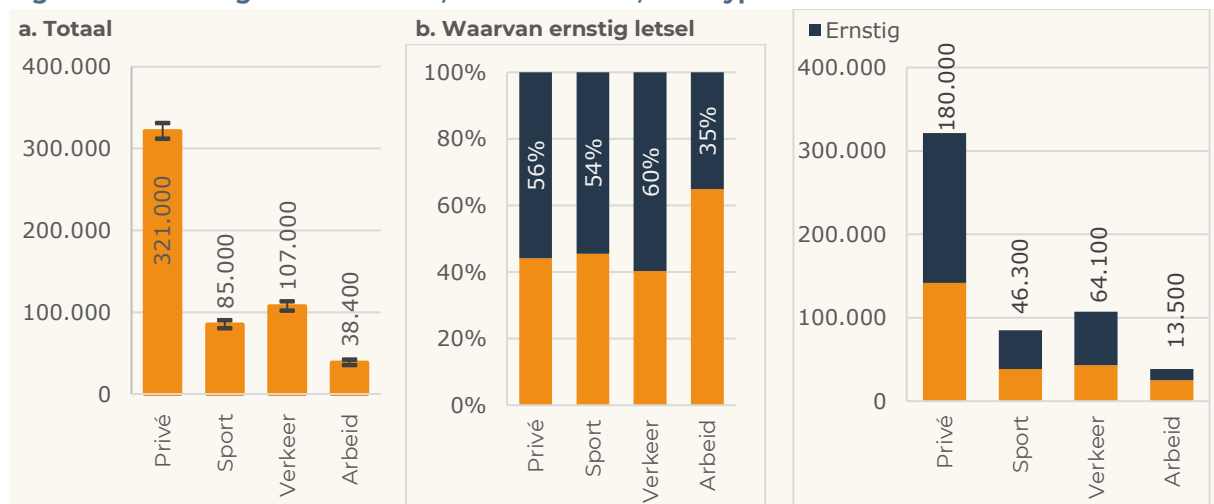
2.3.2 SEH-bezoeken i.v.m. ongeval

Letsels door een ongeval maakten in 2020 95 procent uit van het totaal aan letsels dat op een SEH-afdeling werd behandeld (bijlage 1 tabel B1.1). Daarbinnen vormden SEH-bezoeken na een privé-ongeval de grootste groep, gevolgd door SEH-bezoeken na een verkeersongeval of een sportblessure (figuur 2.8).

Bij ruim de helft van de slachtoffers van een privé-ongeval was sprake van ernstig letsel. Dit aandeel is vergelijkbaar met het aandeel ernstige sportblessures en ernstige letsels door een verkeersongeval. Maar aangezien SEH-bezoeken in verband met een privé-ongeval veruit het meeste voorkomen, zijn privé-ongevallen ook verantwoordelijk voor de meeste SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel.

De verschillende oorzaken van letsel worden in de hoofdstukken 3-8 nader uitgewerkt.

Figuur 2.8 Ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar type oorzaak en ernst van het letsel^{1,2}

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

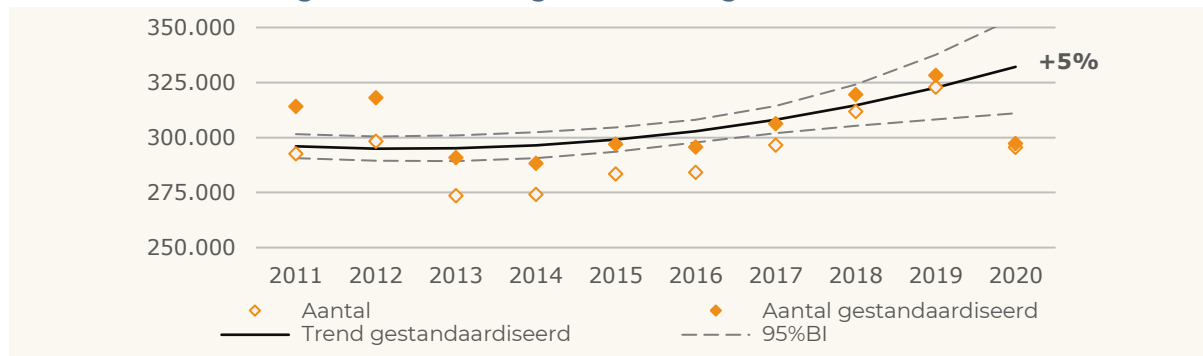
¹ Een letsel kan meerdere oorzaken hebben bijv. sport & verkeer en wordt in LIS dan zowel als sport als verkeer gecodeerd. Door deze overlap kan de som van de afzonderlijke aantallen/percentages per categorie groter zijn dan het totaal in de tabel

² Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

Aangezien letsels door een ongeval 95 procent uitmaakten van het totaal aan letsels waarvoor de SEH-afdeling werd bezocht, is er veel overeenkomst tussen de ontwikkeling in de tijd van beide

groepen SEH-bezoeken. Er is namelijk eveneens sprake van een kwadratisch verloop in de tijd, het Corona-effect is duidelijk zichtbaar (2020 t.o.v. 2019: -8%) en er blijft er statistisch gezien sprake van een stijging over de periode 2011-2020 (lineaire trend, +5%) (figuur 2.9).

Figuur 2.9 Ongevallen; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹ naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

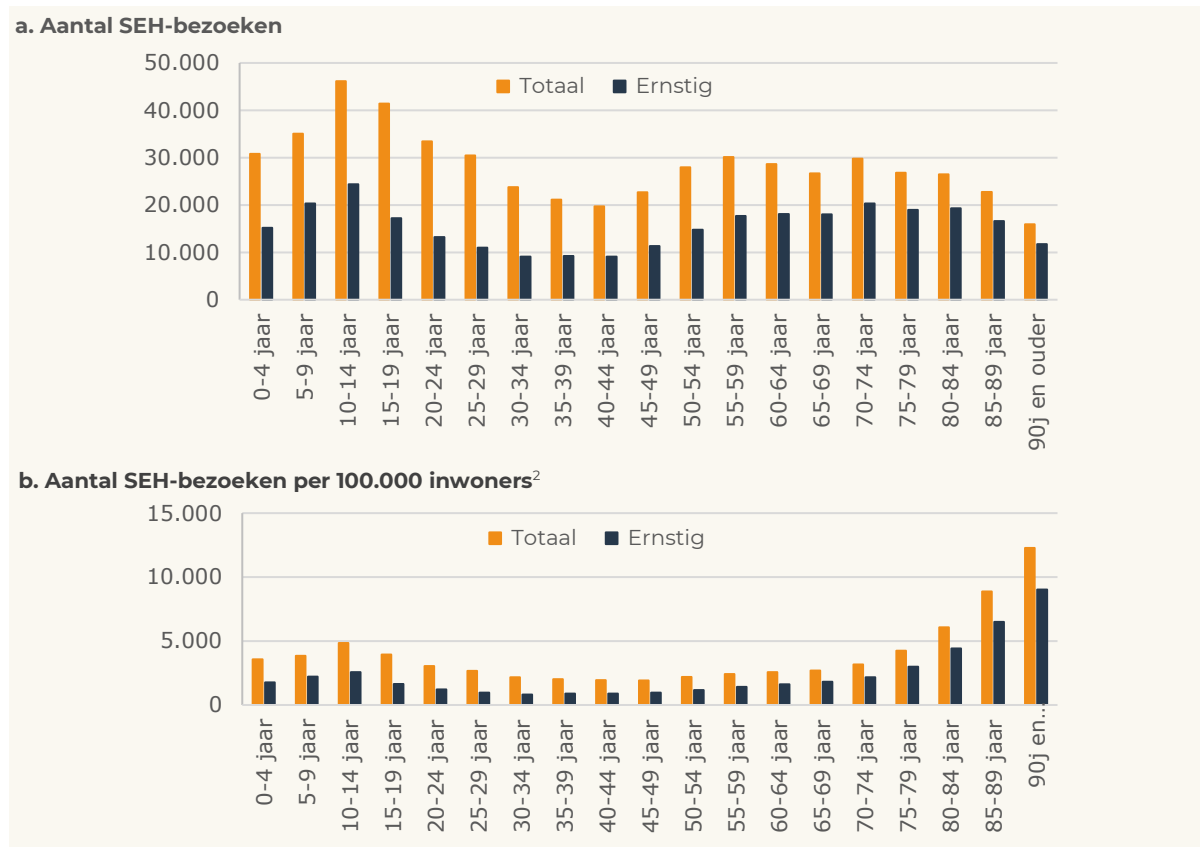
¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

2.3.3 SEH-bezoek i.v.m. ongeval naar leeftijd

Net als bij de trend is er bij de leeftijdsverdeling ook een grote overeenkomst tussen het totaal aan letsels waarvoor de SEH-afdeling wordt bezocht en de SEH-bezoeken in verband met letsel door een ongeval. Het aantal SEH-bezoeken was het grootst in de leeftijdsgroepen 10-14 jaar en 15-19 jaar (figuur 2.10a; bijlage tabel 9). Ouderen vormen een risicogroep met het grootste aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners, het grootste aandeel SEH-bezoeken voor ernstig letsel en grootste aantal SEH-bezoeken voor ernstig letsel per 100.000 inwoners (figuur 2.10b).

In figuur 2.11 zijn de ongevallen uitgesplitst naar privé, sport, arbeid en verkeer. In de figuur is te zien dat jonge kinderen en ouderen het vaakst voor letsel door een privé-ongeval naar de SEH-afdeling kwamen. Bij kinderen/jongeren van 10 tot en met 19 jaar komen ondanks de coronamaatregelen sportblessures op de eerste plaats. Maar het verschil met het aantal SEH-bezoeken na een privé-ongeval is, vooral in de leeftijdsgroep 10-14 jaar, kleiner dan in 2019. Voor een nadere uitwerking, zie de aparte hoofdstukken over privé-ongevallen, sportblessures, arbeidsongevallen en verkeersongevallen.

Figuur 2.10 Ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, totaal en ernstig letsel¹, naar leeftijd van het slachtoffer

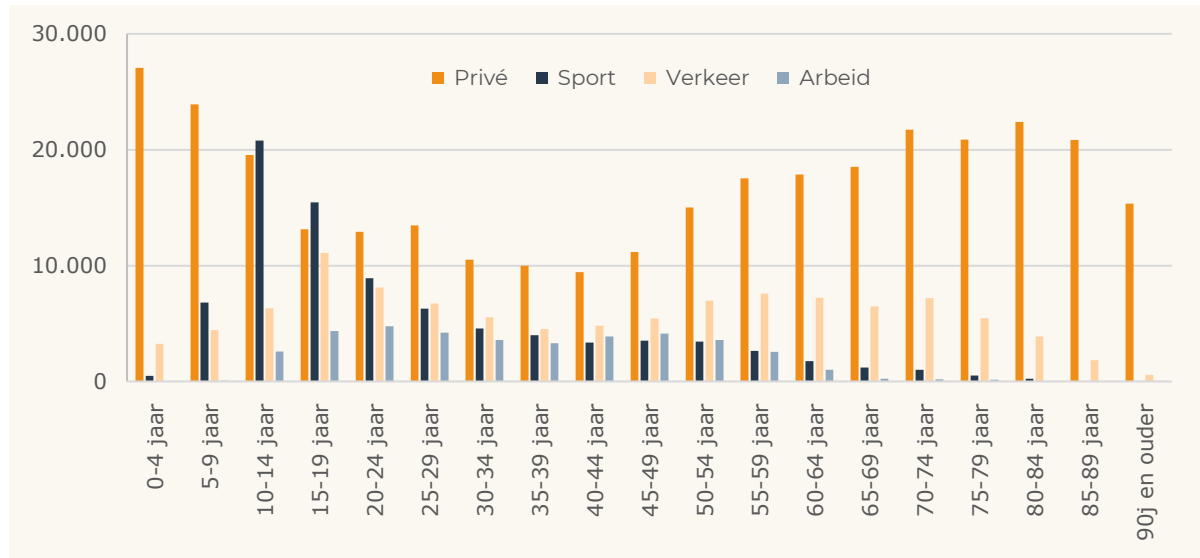

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd

Figuur 2.11 Ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd van slachtoffer en type ongeval^{1,2}

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

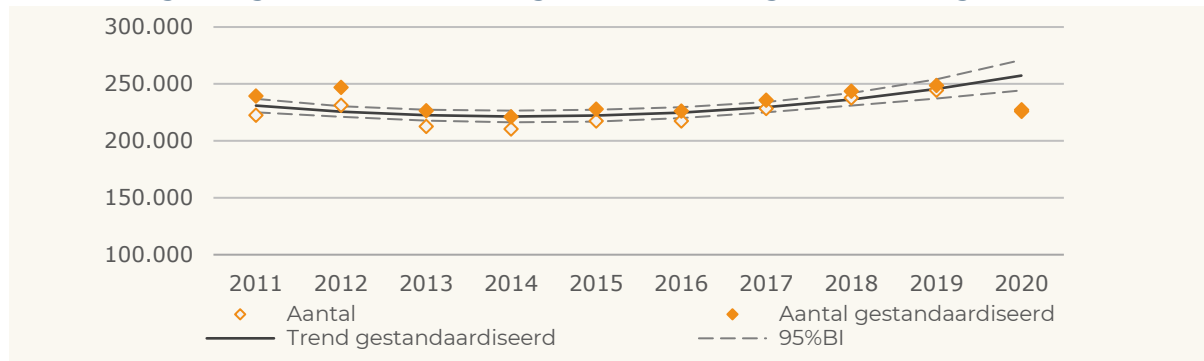
¹ Bij aantal <100 (onvoldoende betrouwbaar) geen gegevens in grafiek

² Een letsel kan meerdere oorzaken hebben bijv. sport & verkeer en wordt dan in LIS zowel als sport als verkeer gecodeerd. Door deze overlap mogen de afzonderlijke aantallen per categorie niet worden opgeteld.

2.4 SEH-bezoek privé-ongevallen en sportblessures

Het jaarlijks aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel door een privé-ongeval of een sportblessure is de prestatie-indicator letselpreventie die het ministerie van VWS hanteert (Stam et al., 2018). In 2020 waren privé-ongevallen en sportblessures samen verantwoordelijk voor 226.000 SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel (95%BI: 218.000-234.000) (bijlage 1 tabel B1.2), acht procent minder dan in 2019. Ook hier is het Corona-effect weer heel duidelijk aanwezig (figuur 2.12). Over de periode 2011-2020 is er geen sprake van een significante verandering.

Figuur 2.12 Privé-ongevallen en sportblessures; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹ naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

2.5 Gehoorschade

In 2020 vonden 1.200-2.700 SEH-bezoeken plaats in verband met letsel aan het oor en/of gehoorgang (inclusief voorwerp in oor). Dit is minder dan een half procent van het totaal aan SEH-bezoeken. In de meerderheid van de gevallen betrof het open wonden of oppervlakkig letsel aan het oor zonder gehoorschade.

Voor de periode 2016-2020 is een nadere analyse uitgevoerd op case-niveau. In enkele tientallen gevallen werd in de toedrachtomschrijving in LIS informatie gevonden over (mogelijke) gehoorschade (gehoorverlies, oorsuizen enz.). Of de gehoorschade blijvend is, is niet bekend. Op basis van het aantal cases van mogelijke (al dan niet blijvende) gehoorschade kan geconstateerd worden dat gehoorschade slechts een heel klein deel uit maakt van alle letsels die gezien worden op de SEH-afdeling. Dit betekent uiteraard niet dat gehoorschade weinig voorkomt. Prevalentieschattingen op basis van overige bronnen zullen elders worden gerapporteerd.

2.6 Kosten

2.6.1 Directe medische kosten

De directe medische kosten van letselslachtoffers die in 2020 op een SEH-afdeling van een ziekenhuis zijn behandeld en/of zijn opgenomen in het ziekenhuis, bedroegen naar schatting gemiddeld 3.900 euro per slachtoffer. Dat leidde tot een totaal van 2,4 miljard euro in 2020 (figuur 2.13, bijlage 1 tabel B1.12). Ongevallen waren verantwoordelijk voor 2,3 miljard euro.

De gemiddelde kosten lijken in 2020 wat hoger te liggen dan in 2019 (2019: 3.500 euro), mogelijk door een iets hoger aandeel ernstige letsels als gevolg van zorgmijding als gevolg van de Covid19-pandemie door slachtoffers met licht letsel. Daarnaast speelt inflatiecorrectie een rol.

Zowel de gemiddelde als de totale directe medische kosten waren voor de oudste leeftijdsgroepen het hoogst (figuur 2.14, bijlage 1 tabel B1.13). Een verklaring hiervoor is dat ouderen vaker een ernstig letsel oplopen en hiervoor ook vaker en langduriger worden opgenomen in het ziekenhuis, soms gevolgd door een tijdelijk of definitief verblijf in een verpleeghuis.

Net als in eerdere jaren hadden privé-ongevallen veruit het grootste aandeel (68%; 1,6 miljard euro) in de totale directe medische kosten van letsel (figuur 2.13, bijlage 1 tabel B1.12). De hoge directe

medische kosten van privé-ongevallen worden gedeeltelijk verklaard doordat privé-ongevallen nu eenmaal veel voorkomen. Daarnaast speelt de leeftijdsverdeling een rol. Het relatief grote aandeel oudere slachtoffers bij de privé-ongevallen leidt tot hogere medische kosten dan bij de andere typen ongevallen. Ook verkeersongevallen leiden tot relatief hoge directe medische kosten. Hier speelt het relatief hoge opnamepercentage een rol.

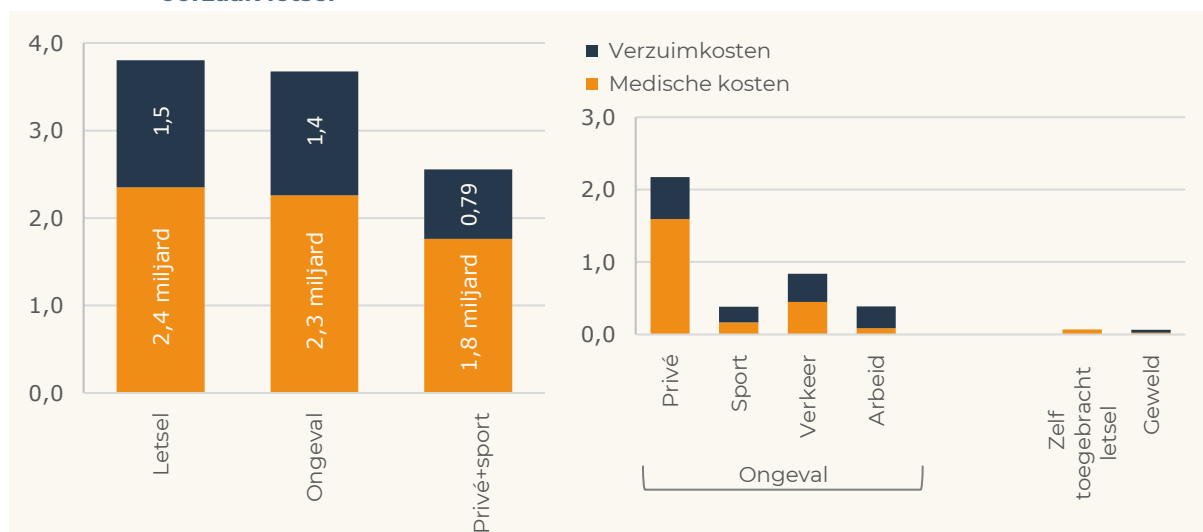
2.6.2 Verzuimkosten

Tot en met 2019 werden de kosten van arbeidsverzuim berekend over een heel jaar na het oplopen van het letsel. Vanaf 2020 is overgegaan op het berekenen en rapporteren van de verzuimkosten over het eerste half jaar (zie Verantwoording). De verzuimkosten voor de periode tot een half jaar na het oplopen van het letsel bedroegen in 2020 gemiddeld 11.000 euro per slachtoffer en in totaal 1,5 miljard euro (figuur 2.13, bijlage 1 tabel B1.12). Ten opzichte van 2019 zijn de gemiddelde verzuimkosten aanzienlijk gestegen (2019: 7.000 euro) De hogere verzuimkosten zijn het gevolg van veranderingen op de arbeidsmarkt en inflatiecorrectie. Daarnaast speelt net als bij de gemiddelde directe medische kosten mogelijk zorgmijding in verband met de Covid19-pandemie een rol bij de verhoging van de gemiddelde kosten.

Net als bij de directe medische kosten, zijn ook hier zijn ongevallen logischerwijze verantwoordelijk voor veruit het grootste deel van de kosten. Zowel de gemiddelde verzuimkosten per slachtoffer als de totale verzuimkosten waren voor de leeftijdsgroepen 45-49 jaar, 50-54 jaar en 55-59 jaar het hoogst, (figuur 2.14, bijlage 1 tabel B1.13).

Privé-ongevallen waren samen met verkeersongevallen verantwoordelijk voor een groot deel van de totale verzuimkosten tot een half in verband met letsel in 2020 (figuur 2.14, bijlage 1 tabel B1.113). Het grote aantal privé-ongevallen en de ernst van verkeersongevallen spelen hierbij een belangrijke rol. Bij de arbeidsongevallen zijn de verzuimkosten in relatieve zin (dus ten opzichte van het aantal ongevallen in deze categorie) groot. Dit is te verklaren door het feit dat alle slachtoffers van een arbeidsongeval per definitie tot de werkzame bevolking behoren en er dus sprake zou kunnen zijn van arbeidsverzuim. Bij jonge kinderen of ouderen, die als slachtoffers deel uitmaken van de andere categorieën ongevallen, is dat logischerwijze niet dan wel minder het geval.

Figuur 2.13 Letsel in 2020; Directe medische kosten en verzuimkosten¹ in miljard euro, naar oorzaak letsel²

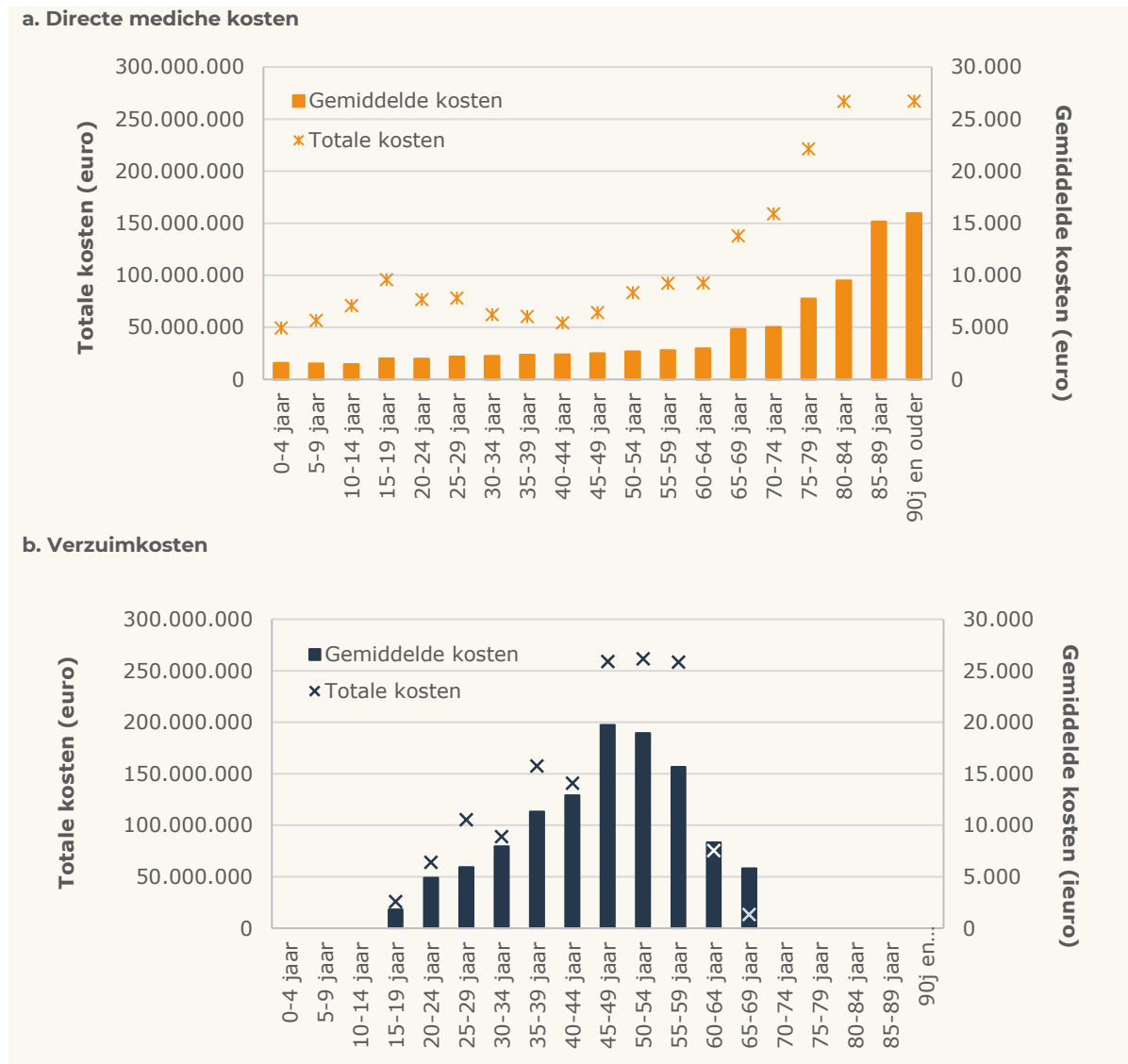

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Letsellastmodel 2020, VeiligheidNL i.s.m. Erasmus MC

¹ Directe medische kosten en verzuimkosten van slachtoffers die zijn behandeld op een SEH-afdeling van een ziekenhuis en/of zijn opgenomen / Verzuimkosten 15-69 jaar / Verzuimkosten zelfbeschadiging niet bekend

² Een letsel kan meerdere oorzaken hebben bijv. sport & verkeer en wordt dan in LIS zowel als sport als verkeer gecodeerd. Door deze overlap mogen de afzonderlijke kosten per categorie niet worden opgeteld om tot een totaal te komen

Figuur 2.14 Letsel in 2020; Directe medische kosten en verzuimkosten naar leeftijd¹ van slachtoffer

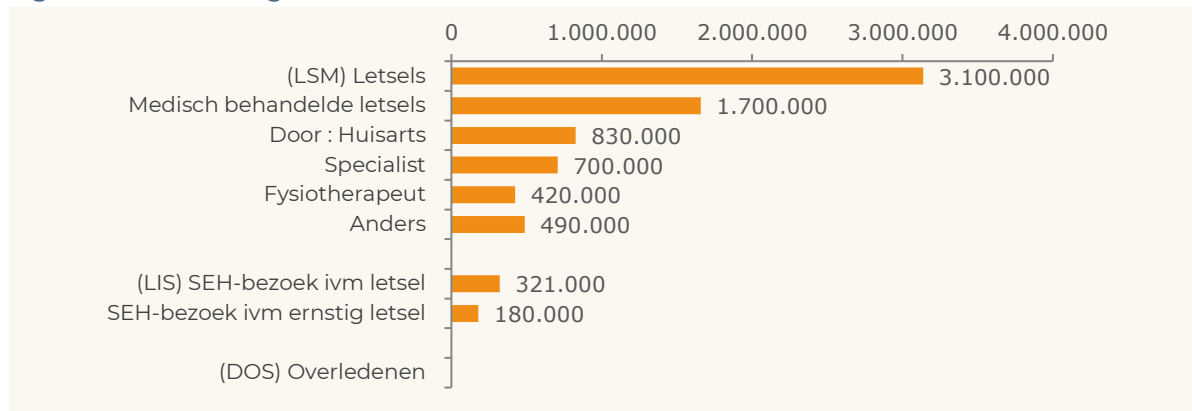
Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Letsellastmodel 2020, VeiligheidNL i.s.m. Erasmus MC
¹ Directe medische kosten en verzuimkosten van slachtoffers die zijn behandeld op een SEH-afdeling van een ziekenhuis en/of zijn opgenomen / Verzuimkosten 15-69 jaar / Verzuimkosten zelfbeschadiging niet bekend

3 Privé-ongevallen

3.1 Overzicht privé-ongevallen in 2020

In 2020 leidden privé-ongevallen in Nederland tot 3,1 miljoen letsels (180 per 1.000 inwoners) (figuur 3.1, bijlage 1 tabel B1.8). Onder privé-ongevallen verstaan we alle ongevallen die geen sport-, verkeers- of arbeidsongeval zijn. Dit zijn bijvoorbeeld ongevallen die in- en om huis of op school plaatsvinden. Ongeveer de helft van de letsels door een privé-ongeval had medische behandeling nodig (51%). Het vaakst werd de huisarts bezocht. In 2020 vonden 321 duizend SEH-bezoeken plaats in verband met een privé-ongeval. In ruim de helft van deze gevallen had het slachtoffer ernstig letsel (56%) (figuur 3.1, bijlage 1 tabel B1.2-3). Gegevens over het aantal overledenen door een privé-ongeval in 2020 ontbreken nog op het moment van afronding van deze eerste versie van de rapportage.

Figuur 3.1 Privé-ongevallen in 2020¹

Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL; Letsel Informatie Systeem (LIS) 2020, VeiligheidNL; Doodsoorzakenstatistiek (DOS) 2020 (Statline), Centraal Bureau voor de Statistiek

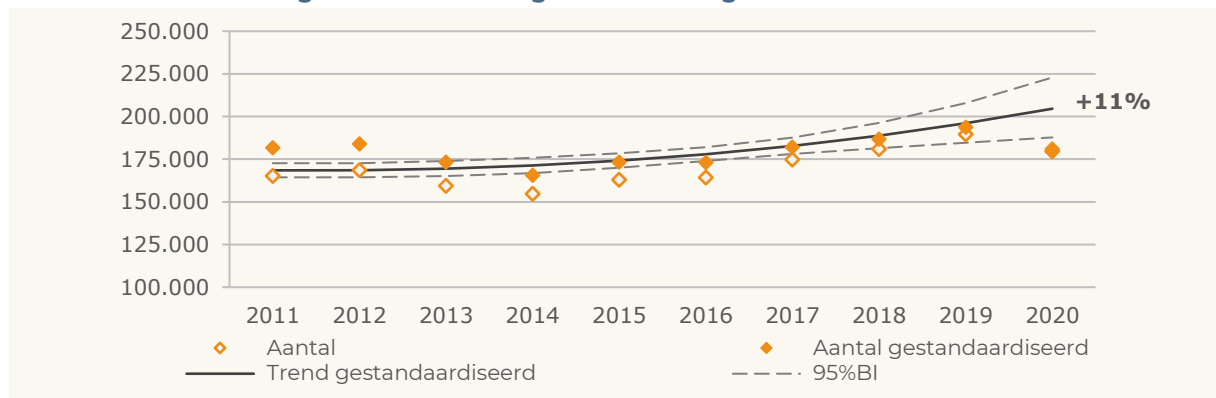
¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

3.2 SEH-bezoek privé-ongevallen

In 2020 vonden, zoals hierboven vermeld, 321 duizend SEH-bezoeken (95%BI: 312.000-331.000) plaats in verband met een privé-ongeval, 1.800 per 100.000 inwoners (1.800-1.900). Bij ruim de helft van de slachtoffers was sprake van ernstig letsel (56%) wat overeenkomst met 180.000 SEH-bezoeken (173.000-187.000), 1.000 per 100.000 inwoners (990-1.100). Het aantal SEH-bezoeken na een privé-ongeval lag in het Covid19-jaar 2020 tien procent lager dan in 2019.

Over de periode 2011-2020 was sprake van een stijging van elf procent in het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel door een privé-ongeval. In figuur 3.2 is te zien dat er in 2020 sprake was van een Corona-effect. Zonder dit effect zou de stijging vermoedelijk groter zijn geweest. In de trendanalyse is gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling.

Figuur 3.2 Privé-ongevallen; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹, naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

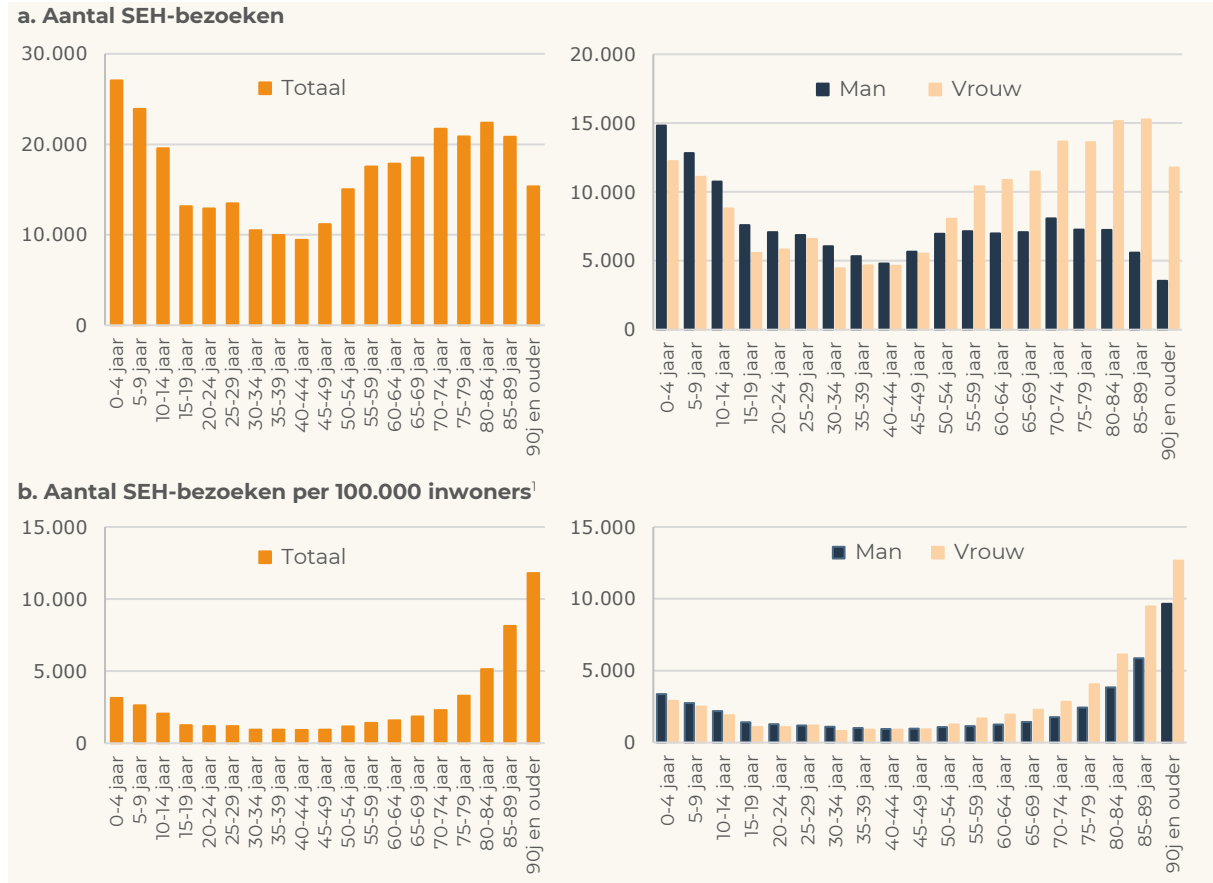
3.2.1 Leeftijd en geslacht

In figuur 3.3a is te zien dat jonge kinderen in 2020 absoluut gezien het vaakst de SEH-afdeling bezochten in verband met een privé-ongeval, jongens iets vaker dan meisjes (bijlage 2 tabel B2.1). Ouderen nemen ook een groot deel van de SEH-bezoeken voor hun rekening, vrouwen meer dan mannen.

Kijken we naar risicogroepen, dan steken de ouderen er duidelijk bovenuit (figuur 3.3b, bijlage 2 tabel B2.1). In de oudste leeftijdsgroepen, vanaf 80 jaar, is de kans op een SEH-bezoek in verband met letsel door een privé-ongeval, uitgedrukt als aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners, groter dan in andere leeftijdsgroepen. Vanaf ongeveer 50 jaar lopen vrouwen meer risico dan mannen.

Alhoewel het Corona-effect niet voor alle leeftijdsgroepen even groot was, wijkt het hierboven beschreven globale beeld van 2020 niet af van het beeld van andere jaren.

Figuur 3.3 Privé-ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

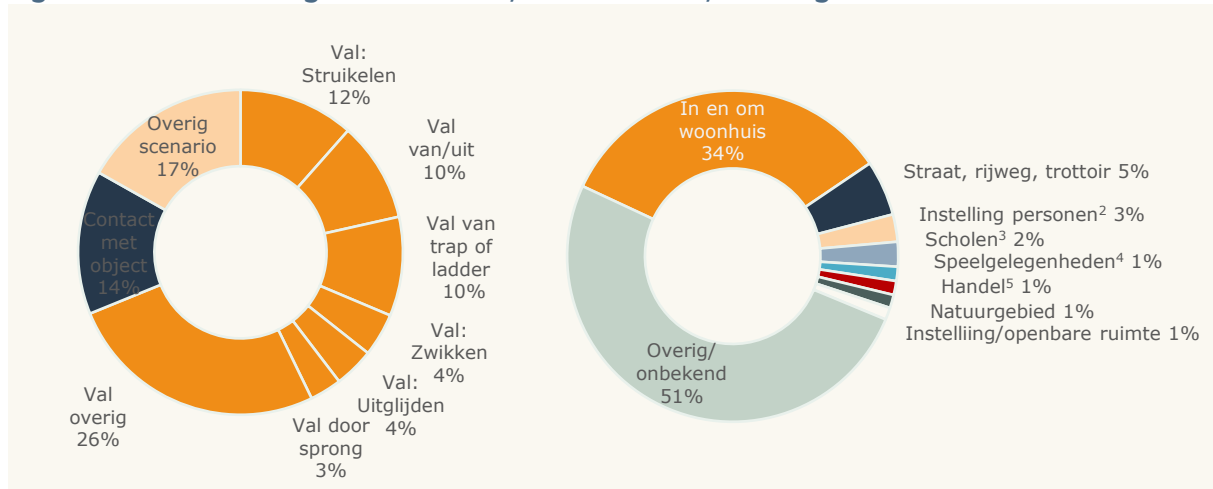

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek
¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en/of geslacht

3.2.2 Ongevalsscenario en locatie

Bij ruim twee derde van de SEH-bezoeken na een privé-ongeval in 2020 had het slachtoffer letsel opgelopen door een val (69%, 221.000) (figuur 3.4, bijlage 2 tabel B2.2). Voor zover bekend vonden de meeste ongevallen in of om huis plaats, te weten 34% (108.000). Bij circa de helft van de privé-ongevallen is de locatie onbekend.

Figuur 3.4 Privé-ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar ongevalsscenario en locatie¹

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

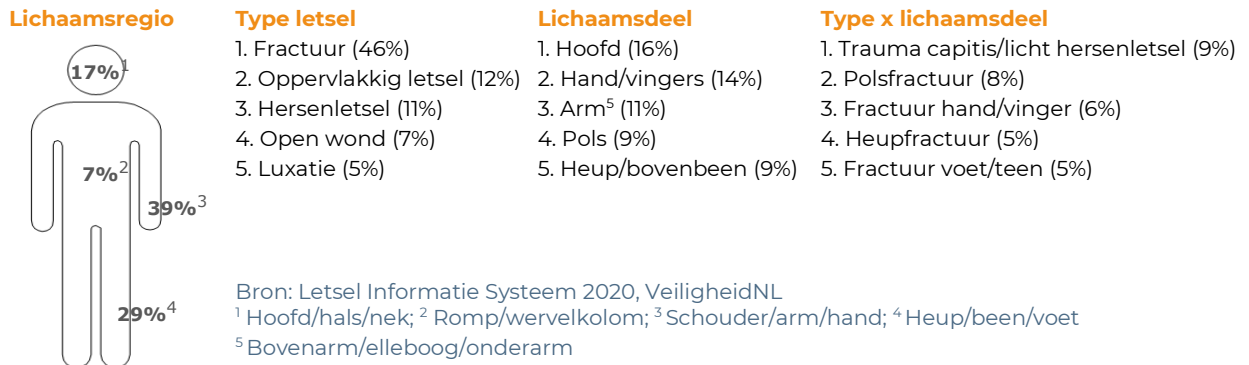
¹ Bij interpretatie van locatie rekening houden met groot aandeel 'Overig/onbekend'

² Instelling waar personen verblijven / ³ Scholen en dagverblijven / ⁴ Speelgelegenheden, attractie-, bungalowparken / ⁵ Handel en dienstverlening

3.2.3 Letsels

Slachtoffers van een privé-ongeval kwamen het vaakst in verband met een fractuur naar de SEH-afdeling (46%) (figuur 3.5, bijlage 2 tabel B2.3). Twee op vijf letsels (39%) bevonden zich aan de bovenste extremiteiten, het vaakst aan hand of vingers (14% van het totaal. Letsel aan hoofd/hals/nek kwam in zeventien procent van de gevallen voor, vrijwel allemaal letsel aan hoofd (16%). De combinatie van letsellocatie en letseltype laat zien dat bij de SEH-bezoeken na een privé-ongeval het slachtoffer het vaakst licht hersenletsel (9%) of een polsfractuur had (8%).

Figuur 3.5 Privé-ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar type en locatie van het letsel

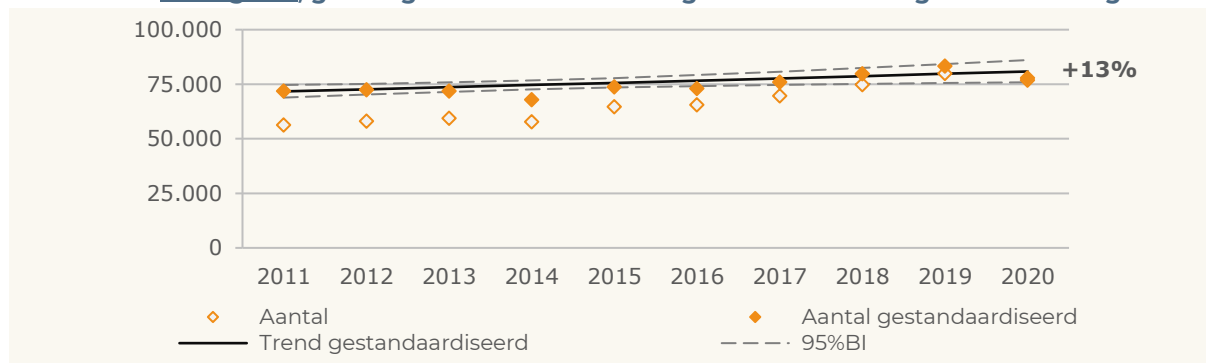

3.2.4 Valongevallen (privé) bij ouderen

Veruit de meeste ouderen (65 jaar en ouder) die de SEH-afdeling bezochten in verband met letsel door een privé-ongeval zijn slachtoffer van een valongeval (2020: 86%, 103.000 SEH-bezoeken, 95%BI: 97.300-108.0000). Privé-valongevallen zijn ongevallen die nog vaker dan gemiddeld in deze leeftijdsgroep tot ernstig letsel leiden (2020: 75%) en grote gevolgen kunnen hebben voor het verdere leven van de ouderen.

Het aantal SEH-bezoeken na ernstig letsel door een privé-valongeval bij 65-plussers stijgt (open symbolen in figuur 3.6). Een trendanalyse laat zien dat de vergrijzing daarbij een grote rol speelt. In de periode 2011-2020 blijkt na correctie voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling (vergrijzing) het aantal SEH-bezoeken in 2020 met dertien procent gestegen is ten opzichte van 2011. Ook hier lijkt weer een Corona-effect aanwezig, maar het effect is minder duidelijk dan bij bijvoorbeeld de SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel door een privé-ongeval totaal voor alle leeftijden samen (figuur 3.2). Het is goed mogelijk dat de Corona-maatregelen bij ouderen op minder gebieden tot een verandering hebben geleid dan in andere leeftijdsgroepen.

Figuur 3.6 Privé-ongevallen 65 jaar en ouder; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹ door een valongeval, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling

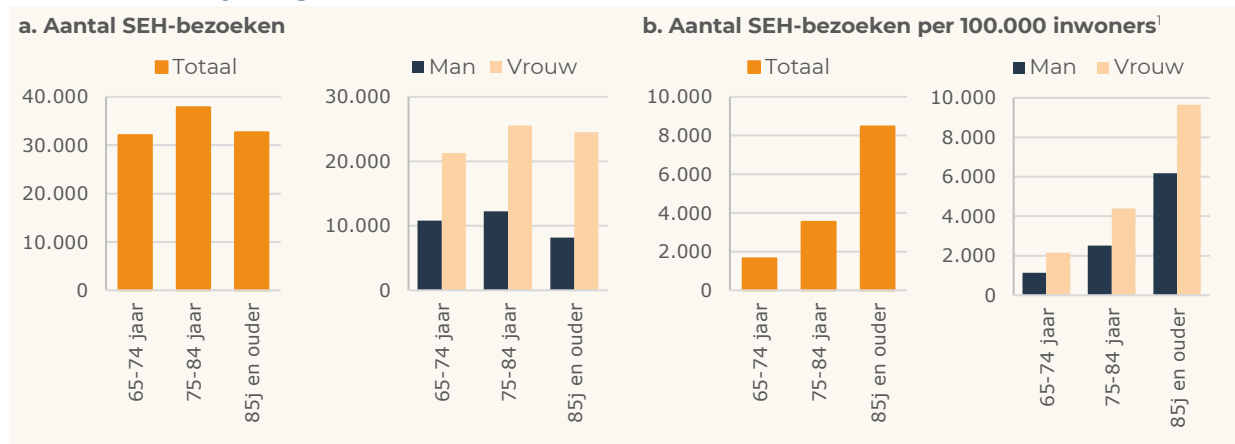
Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

Leeftijd en geslacht

Het aantal SEH-bezoeken lijkt het grootst in de middelste leeftijdsgroep (75-84 jaar) (figuur 3.7a, bijlage 2 tabel B2.5). De kans op een SEH-bezoek neemt toe met het toenemen van de leeftijd en is veruit het grootst voor ouderen in de oudste leeftijdsgroep (85 jaar en ouder) (figuur 3.7b). Onder ouderen zijn vrouwen veel vaker slachtoffer van een valongeval dan mannen. Een deel van het verschil tussen mannen en vrouwen komt doordat er onder ouderen meer vrouwen dan mannen zijn. Maar ook als we daar rekening mee houden, blijft er een verschil bestaan tussen mannen en vrouwen: in alle leeftijdsgroepen lopen vrouwen meer risico dan mannen.

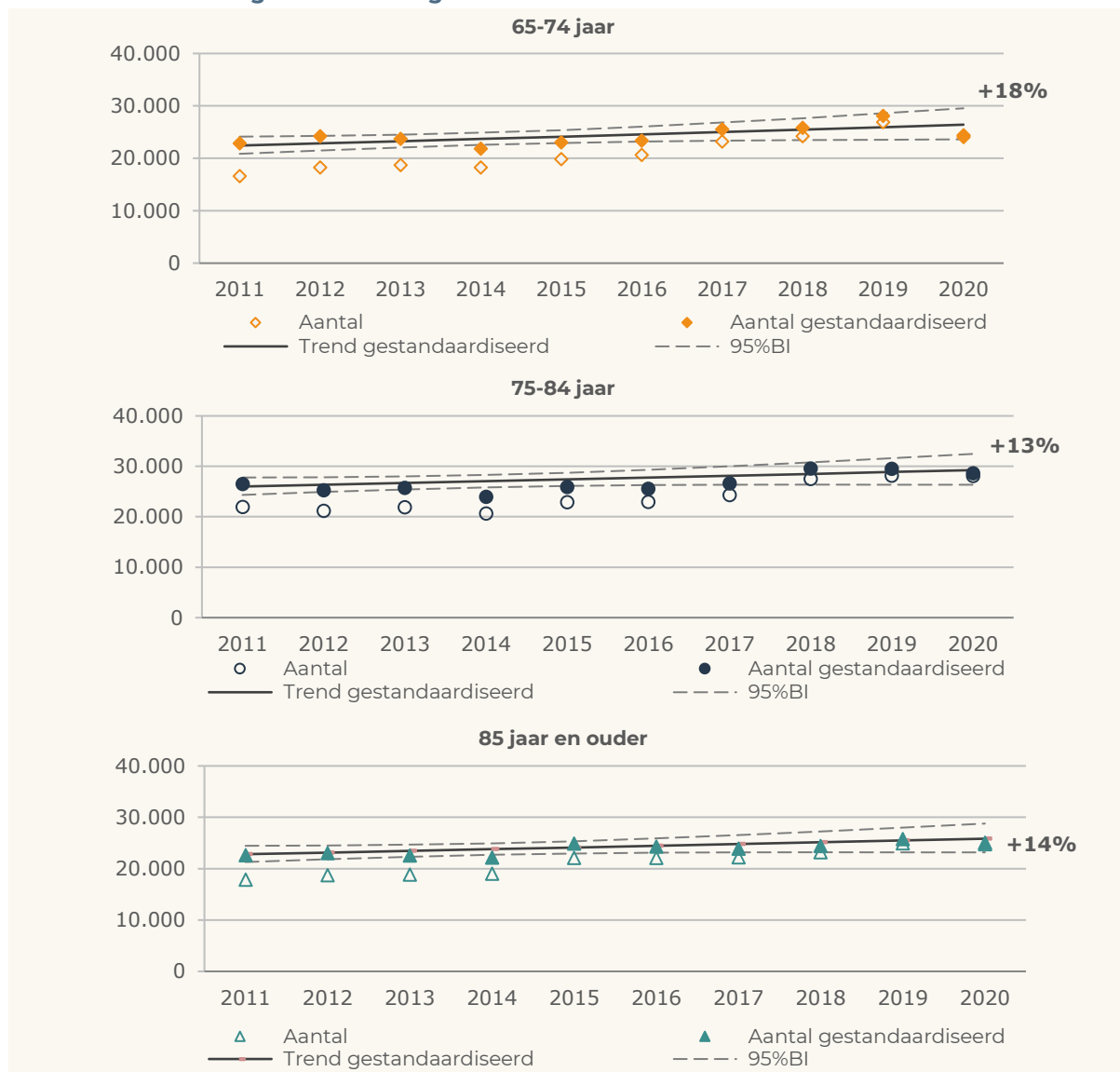
Figuur 3.7 Privé-ongevallen 65 jaar en ouder in 2020; SEH-bezoeken i.v.m. valongeval, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek
¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en/of geslacht

Zoals al vermeld, stijgt het aantal SEH-bezoeken na ernstig letsel door een valongeval bij 65-plussers. Kijken we naar de afzonderlijke leeftijdsgroepen 65-74 jaar, 75-84 jaar en 85 jaar en ouder, dan blijkt er in alle drie de leeftijdsgroepen sprake te zijn van een significante stijging in de periode 2011-2020: +18% (65-74 jaar) respectievelijk +13% (75-84 jaar) en +14% (85 jaar en ouder) (na correctie voor de vergrijzing) (figuur 3.8). In de leeftijdsgroep 65-74 jaar lijkt het Corona-effect het grootst.

Figuur 3.8 Privé-ongevallen 65 jaar en ouder; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹ door een valongeval, naar jaar en leeftijdsgroep, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

Ongevalsscenario en locatie

Niet in alle gevallen is duidelijk hoe en waar het slachtoffer gevallen is. Zover bekend waren de meeste ouderen gestruikeld (22%), van een trap of ladder gevallen (10%) of ergens anders van/uit gevallen (9%) (zoals een val uit bed of stoel) De meeste ongevallen vonden voor zover bekend in of om het woonhuis plaats (44%) (bijlage 2 tabel B2.6).

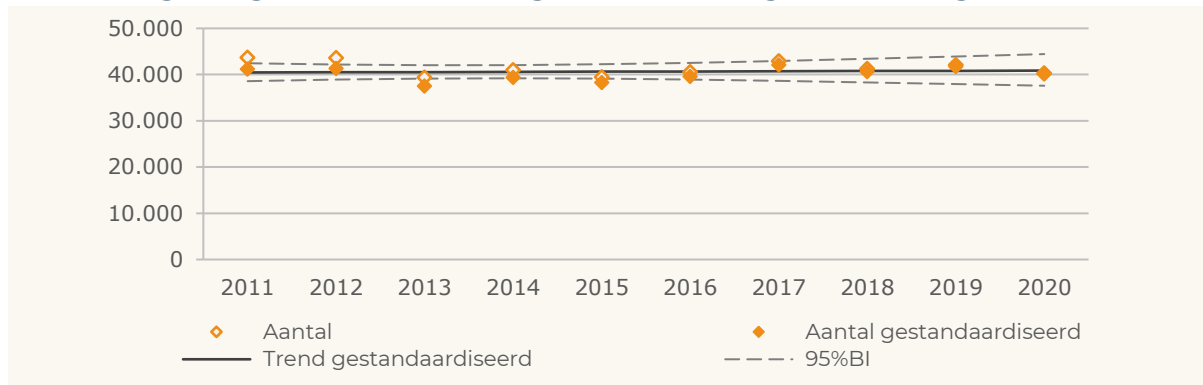
Letsel

De valongevallen leidden in 2020 bij ruim de helft van de ouderen (56%) tot een fractuur (bijlage 2 tabel B2.7). Vijftien procent van de ouderen had een heupfractuur. Achttien procent van oudere slachtoffers van een valongeval werd op de SEH-afdeling behandeld voor hersenletsel, meestal licht hersenletsel.

3.2.5 Privé-ongevallen kinderen/jongeren

Kinderen/jongeren in de leeftijdsgroep 0-18 jaar waren in 2020 verantwoordelijk voor een kwart van alle SEH-bezoeken in verband met letsel door een privé-ongeval, te weten 81 duizend SEH-bezoeken (95%BI: 76.300-85.800) oftewel 2.300 per 100.000 kinderen/jongeren van 0 tot en met 18 jaar (95%BI: 2.100-2.400). Een trendanalyse laat geen significante verandering zien in de periode 2011-2020 (gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling).

Figuur 3.9 Privé-ongevallen 0-18 jaar; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹, naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling²

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Open symbool = Aantal / Gesloten symbool = Aantal gestandaardiseerd naar 2020 / Ononderbroken lijn = Trend op basis van gestandaardiseerde aantallen / Onderbroken lijnen = BI rondom trendlijn

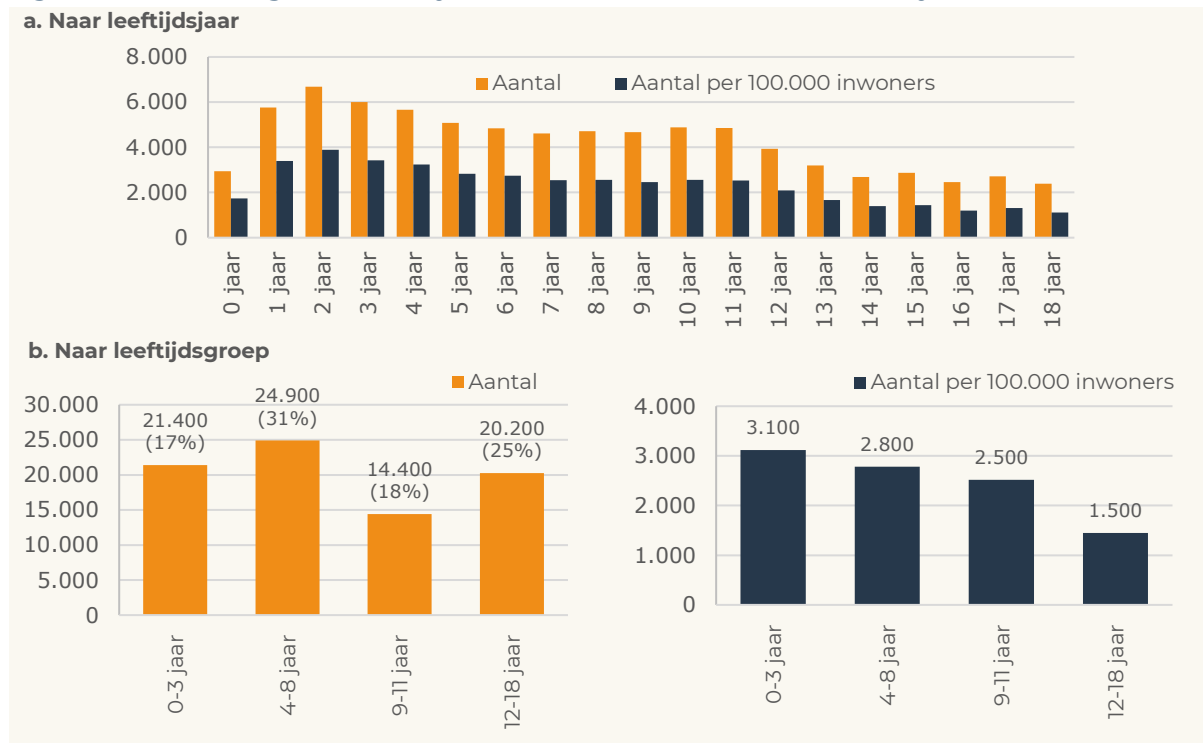
Leeftijd en geslacht

Kinderen van twee jaar kwamen het vaakst naar de SEH-afdeling en liepen het meeste risico (aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners) (figuur 3.10a). Het aantal SEH-bezoeken en de kans daarop nam ruwweg af met het toenemen van de leeftijd.

Bij de indeling in de leeftijdsgroepen 0-3 jaar, 4-8 jaar, 9-11 jaar en 12-18 jaar is er dus ook sprake van een daling van de kans op een SEH-bezoek (figuur 3.10b, bijlage 2 tabel B2.8). (Mede) doordat de leeftijdsgroepen niet even groot zijn, is het absolute aantal SEH-bezoeken in verband met letsel in de leeftijdsgroep 9-11 jaar het kleinst ook al is het aantal SEH-bezoeken per leeftijdsjaar in deze leeftijdsgroep niet het kleinst is.

In alle vier de leeftijdsgroepen zijn jongens in meer of mindere mate in de meerderheid en lopen jongens meer risico dan meisjes (bijlage 2 tabel B2.8). In de leeftijdsgroep 12-18 jaar is het verschil tussen jongens en meisjes het grootst (58% jongens), in de leeftijdsgroep 9-11 jaar het kleinst (52% jongens).

Figuur 3.10 Privé-ongevallen 0-18 jaar in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd van slachtoffer¹

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek
¹ Aantal per 100.000 inwoners in betreffende leeftijdsgroep

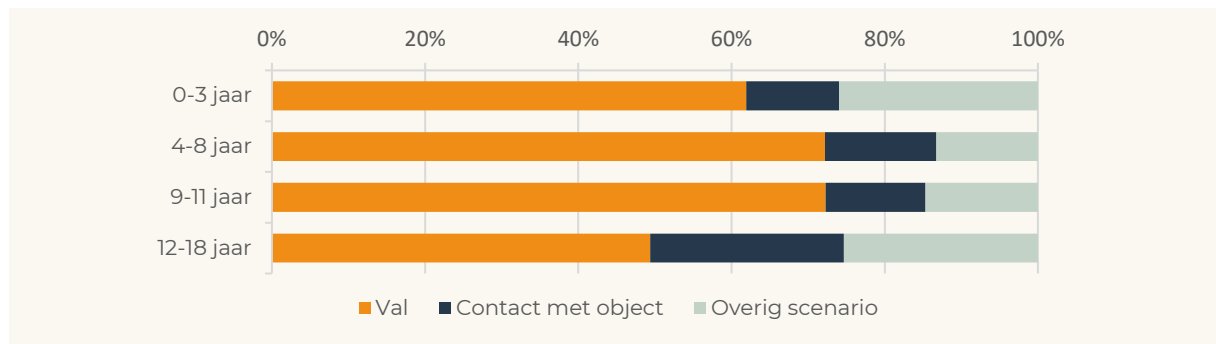
Net als voor de hele leeftijdsgroep 0-18 jaar, geldt ook voor de afzonderlijke leeftijdsgroepen 0-3 jaar, 4-8 jaar, 9-11 jaar en 12-18 jaar, dat het aantal SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel in de periode 2011-2020 niet significant veranderd is. Wel lijkt de ontwikkeling bij de 12- tot en met 18-jarigen iets gunstiger dan in de twee andere leeftijdsgroepen.

Ongevalsscenario en locatie

Onder 0- tot en met 18-jarigen kwamen in 2020 SEH-bezoeken in verband met letsel door een valongeval het meeste voor (figuur 3.11, bijlage 2 tabel B2.9). SEH-bezoeken in verband met letsel door een ‘overig scenario’ kwamen op de tweede plaats. Daarbinnen kwamen SEH-bezoeken in verband met letsel door lichamelijk contact, een vreemd lichaam of vergiftiging (waaronder door alcohol) het meeste voor. De groep ‘contact met object’ (zoals stoten en beknellingen) is overall gezien het kleinst. Er zijn echter verschillen tussen de leeftijdsgroepen. Zo komen valongevallen in de twee middelste leeftijdsgroepen relatief vaker voor dan in de andere twee leeftijdsgroep (0-3 jaar: 62%; 4-8 jaar: 72%; 9-11 jaar: 72% 12-18 jaar: 49%). Letsel door stoten en een vergiftiging komen bij de 12- tot en met 18-jarigen vaker voor dan bij de jongere kinderen.

Zover bekend vonden de meeste privé-ongevallen in of om het woonhuis (24%) plaats gevolgd door ongevallen op scholen of dagverblijven (9%) (bijlage 2 tabel B2.10). Bij ruim de helft van de ongevallen is de locatie niet bekend. Echter per leeftijdsgroep verschilt het aandeel ongevallen waarbij de locatie onbekend is. Daardoor is een kwantitatieve vergelijking tussen de leeftijdsgroepen niet goed mogelijk. Wat we wel kunnen zeggen is dat in de jongste leeftijdsgroep logischerwijze veruit het grootste deel van de ongevallen in of om huis plaatsvond en slechts een relatief klein deel op andere locaties (met name school/dagverblijven en speelgelegenheden). Bij twee van de drie andere leeftijdsgroepen vonden ook de meeste ongevallen in of om huis plaats, maar deze locatie steekt er (veel) minder bovenuit dan bij de leeftijdsgroep 0-3 jaar.

Figuur 3.11 Privé-ongevallen 0-18 jaar in 2020; SEH-bezoeken, naar ongevalsscenario en leeftijd van slachtoffer

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

Letsels

De privé-ongevallen leidden in 2020 in de leeftijdsgroep 0-18 jaar vooral tot fracturen die op een SEH-afdeling moesten worden behandeld (45%) waarbij fracturen aan de bovenste extremiteiten het meeste voorkwamen (bijlage 2 tabel B2.11). Vijftien procent van de kinderen/jongeren had oppervlakkig letsel en negen procent had hersenletsel, vrijwel allemaal licht hersenletsel (8%). Ook hier zijn er verschillen tussen de leeftijdsgroepen. Zo was in de leeftijdsgroepen 4-8 jaar en 9-11 jaar het aandeel fracturen veruit het grootst met respectievelijk 56 en 57 procent. Het aandeel slachtoffers dat voor hersenletsel (licht en ernstig) naar de SEH-afdeling kwam, was in de jongste leeftijdsgroep het grootst, namelijk 21 procent. Het aandeel slachtoffers dat voor hersenletsel naar de SEH-afdeling kwam, was hiermee in de leeftijdsgroep 0-3 jaar drie (4-8 jaar) tot achtmaal (12-18 jaar) groter dan in andere leeftijdsgroepen.

Bovenstaande leidde ertoe dat in de leeftijdsgroep 0-3 jaar trauma capitis/licht hersenletsel in 2020 het meeste voorkwam. In de andere leeftijdsgroepen waren dat polsfracturen (4-8 jaar en 9-11 jaar) en fracturen aan hand en/of vingers (12-18 jaar).

3.2.6 Productveiligheid

Het gebruik van consumentenproducten kan leiden tot letsels. VeiligheidNL streeft naar het verminderen van de meest voorkomende en/of meest ernstige letsels die aan producten gerelateerd zijn. Daarom is binnen VeiligheidNL vanaf 2021 gestart met een programma dat gericht is op productveiligheid.

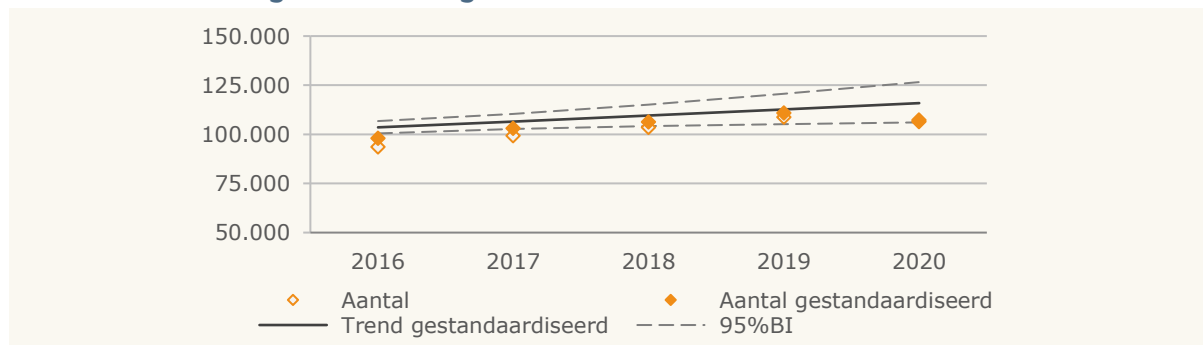
Binnen het programma Productveiligheid kijken we naar letsels waarbij een consumentenproduct betrokken is. Dit zijn producten die vrij verkrijgbaar zijn op de markt én hoofdzakelijk voor privégebruik bedoeld zijn. Hierbij selecteren we op non-foodproducten die primair gebruikt worden in privésituaties in- en om huis of op school. We hebben in de analyse dus geen producten meegenomen die primair gebruikt worden in werksituaties, zoals landbouwmachines en hijskranen. Ook producten die gebruikt zijn tijdens het sporten of in het verkeer zijn niet meegenomen in de analyse. Daarnaast hebben we producten uitgesloten die onder aandachtsgebieden van andere instituten vallen, zoals letsel door geneesmiddelen.

Bovenstaande criteria leidden tot een selectie van SEH-bezoeken in verband met letsel door een privé-ongeval waarbij een consumentenproduct betrokken was. We noemen deze categorie 'productgerelateerde privé-ongevallen' (zie Verantwoording). Het is belangrijk te benoemen dat bij deze ongevallen een consumentenproduct betrokken was, maar dat dat niet hoeft te betekenen dat het ongeval ook noodzakelijkerwijs veroorzaakt is door het product. Daarom gaat het hier om een eerste stap waarna specifieke productgroepen en/of producten verder onderzocht zullen worden op hun betrokkenheid bij het ontstaan van het letsel. Ter informatie, in LIS kunnen per ongeval zes producten geregistreerd worden die op een of andere manier betrokken waren bij het ongeval.

Eerdere cijfers laten zien dat ongevallen met bijvoorbeeld vaste trap, bed, bank of bal hoog eindigen in een rangorde van ongevallen naar product. Meestal komt dit doordat de blootstelling aan deze producten nou eenmaal hoog is en daarmee dus ook de kans op een ongeval. Om een letselpreventiestrategie te bepalen binnen het Programma Productveiligheid, kijken we niet alleen naar aantallen en blootstelling, maar ook vooral naar situaties waarin preventieve maatregelen ingezet kunnen worden. Uit onderzoek blijkt namelijk dat er bij productgerelateerde privé-ongevallen weliswaar sprake kan zijn van een onveilig product, maar dat in de meeste gevallen menselijk gedrag in combinatie met (verkeerd) gebruik van het product de oorzaak is van letsel. Wij zetten ons in om correct gebruik van producten te stimuleren en om te signaleren welke producten onveilig zijn. Zo sporen we consumenten aan tot veilig(er) gedrag en voorkomen we letsels die aan producten gerelateerd zijn.

In 2020 vonden naar schatting 195.000 SEH-bezoeken plaats als gevolg van een productgerelateerd privé-ongeval (95%BI 188.000-203.000). Dit is 61 procent van het totaal aantal SEH-bezoeken na een privé-ongeval en komt overeen met 1.100 SEH-bezoeken per 100.000 inwoners (95%BI 1.100-1.200). In ruim de helft van de gevallen heeft het ongeval geleid tot ernstig letsel (55%, 107.000, 95%BI 101.000-112.000). Voor het onderwerp productveiligheid is het, door een registratie-effect, niet zinvol een trendanalyse uit te voeren over de gebruikelijke tien jaar. Uit een trendanalyse over de vijfjaarsperiode 2016-2020 komt naar voren dat het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel door een productgerelateerd privé-ongeval in die periode met ruim een kwart gestegen is (+29%). Product(groep)specifieke trends zijn van belang om mogelijke oorzaken te detecteren. Deze zullen in aparte onderzoeken en rapportages worden beschreven.

Figuur 3.12 Privé-ongevallen; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel, i.v.m. een productgerelateerd privé-ongeval naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling

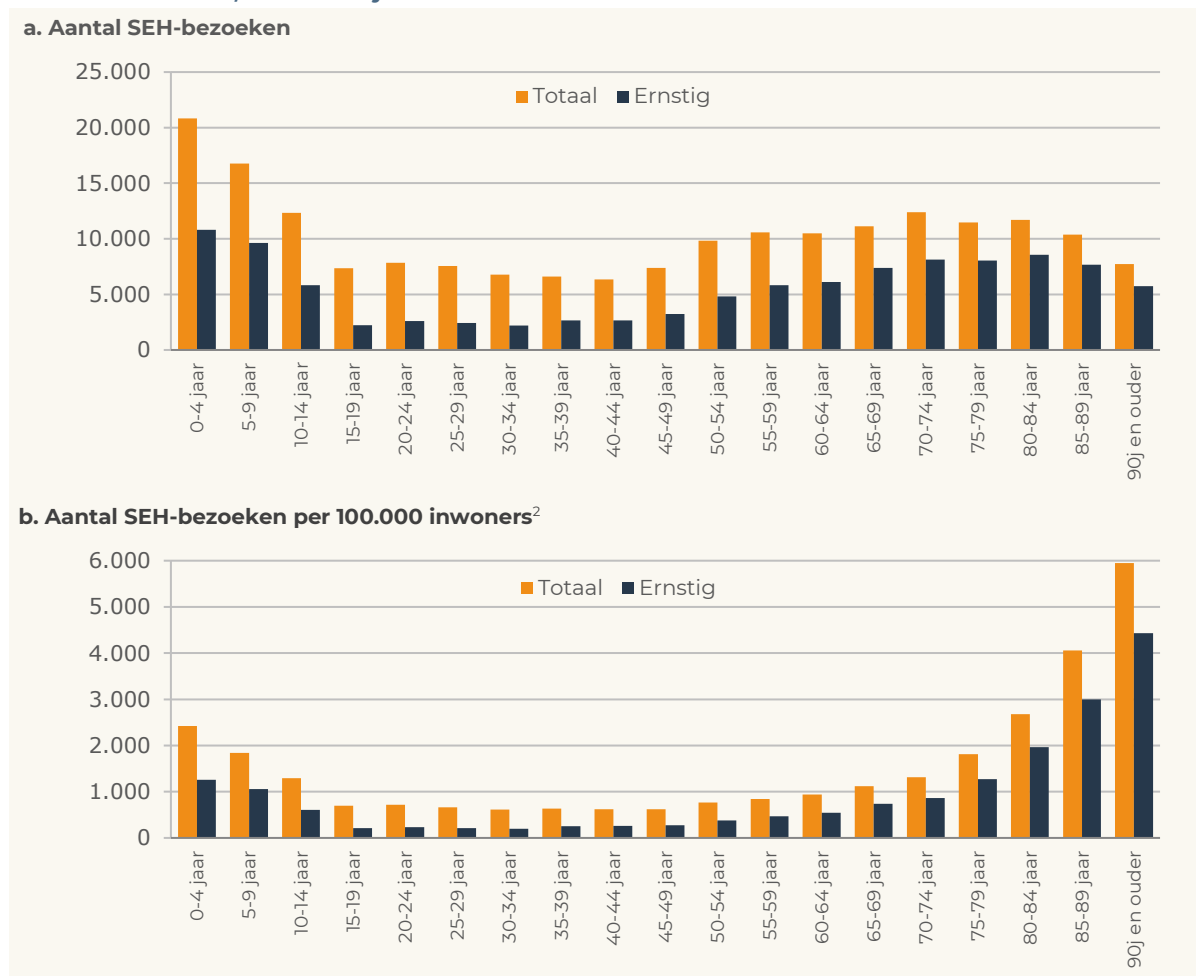

Bron: Letsel Informatie Systeem 2016-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2016-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

Leeftijd en geslacht

Jonge kinderen werden in 2020 het vaakst op de SEH-afdeling behandeld in verband met een productgerelateerd privé-ongeval en overall vrouwen iets vaker dan mannen (figuur 3.13a, bijlage 2 tabel B2.12). Kijken we niet naar het absolute aantal SEH-bezoeken maar naar het aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners, dan komen ouderen als risicogroep naar voren (figuur 3.13b). Als er alleen naar de ernstige letsels gekeken wordt, verandert het bovenbeschreven beeld niet wezenlijk (figuur 3.13a, bijlage 2 tabel B2.12).

Figuur 3.13 Productgerelateerde privé-ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, totaal en ernstig letsel¹, naar leeftijd van slachtoffer

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd

Ongevalsscenario's

Binnen de selectie productgerelateerde privé-ongevallen kwamen in 2020 valongevallen het meest voor (68%) (bijlage 2 tabel B2.13). Daarbinnen stond het ongevalsscenario val van vaste trap veruit bovenaan gevolgd door een val van/uit een speeltoestel en een val van/uit een zitmeubel. Binnen de scenario's waarbij sprake was van contact met een object (21%) werden de eerst drie plaatsen bezet door snijden aan gereedschap, beknelling tussen deur en stoten tegen meubilair. Tot slot, in de categorie van overige scenario's (11%) kwamen vooral acute fysieke belasting, letsel door een vreemd lichaam en vergiftiging naar voren.

3.3 Overledenen door privé-ongeval

Privé-ongevallen, ongevallen tijdens sportbeoefening en arbeidsongevallen waren in 2020 samen verantwoordelijk voor 5.798 overledenen (bijlage 1 tabel B1.4). Deze drie categorieën dodelijke ongevallen zijn niet apart te onderscheiden in de CBS-databestanden met gegevens over dodelijke ongevallen. Maar op basis van andere bronnen weten we dat dodelijke privé-ongevallen daarbinnen veruit het meeste voorkomen.

Net als eerdere jaren was het merendeel (90%) van de dodelijke privé-(sport-arbeids-)ongevallen een valongeval (bijlage 2 tabel 17). Ruim de helft (57%) van de slachtoffers was een 85-plusser. Slachtoffers van 75 tot en met 84 jaar maakten een kwart (25%) uit van het totaal. Ouderen hadden ook veruit de grootste kans om te overlijden door een privé-(sport- of arbeids)ongeval. In de oudste leeftijdsgroepen was sprake van 850 (85 jaar en ouder) en 130 (75-84 jaar) overledenen per 100.000

inwoners. Ter vergelijking, in de leeftijdsgroepen tot en met 64 jaar waren dat er minder dan tien per 100.000 inwoners.

Het aantal dodelijke privé-(sport-arbeid)ongevallen is in 2020 met tien procent gestegen ten opzichte van 2019. In de gelopen tien jaar was elk jaar naar sprake van een stijging van het aantal dodelijke privé-(sport-arbeids-)ongevallen. De stijging van jaar op jaar varieerde van één procent in 2019 tot vijftien procent in 2015.

Kijken we per leeftijdsgroep, dan valt op dat de absolute stijging van het aantal overledenen onder 85-plussers heel groot was: een stijging met 353 slachtoffers wat overeenkomt met een stijging van twaalf procent. Verhoudingsgewijs was de stijging in de leeftijdsgroep 54-54 jaar het grootst met stijging van meer dan de helft ten opzichte van 2019 (2019: 109, 2020: 162). In deze cijfers is niet gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling.

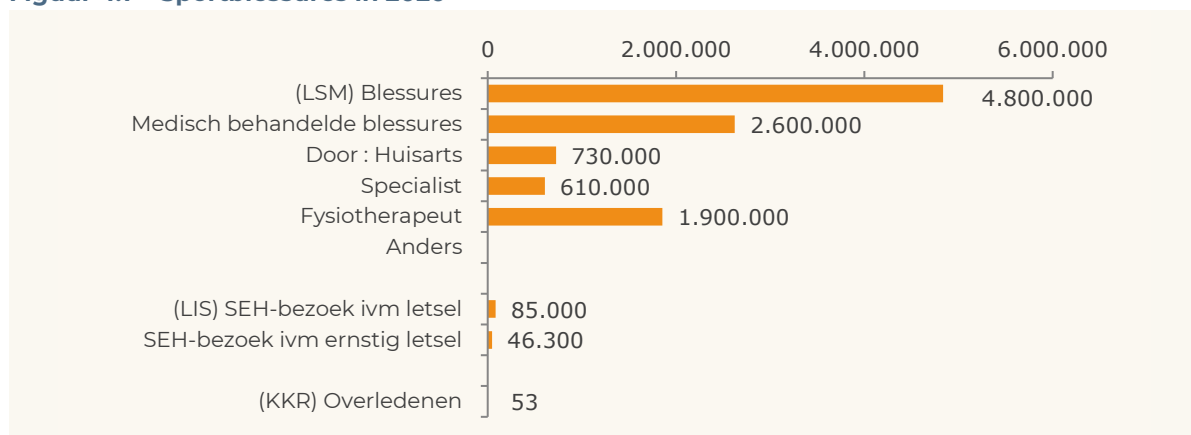
Wat betreft de doodsoorzaak valt het meeste op dat het aantal slachtoffers van een val in absolute zin veruit het sterkst gestegen is met een toename van ruim 500 overledenen ten opzichte van 2019 (509, 11%). Het aantal fatale verdrinkingen is relatief het meest gestegen, namelijk een stijging van 41 procent van 76 verdrinkingslachtoffer in 2019 tot 107 slachtoffers in 2020. In de laatste tien jaar was alleen in 2018 het aantal slachtoffers eveneens boven de honderd (2018: 112).

4 Sportblessures

4.1 Overzicht sportblessures in 2020

In 2020 liepen in Nederland 3,8 miljoen sporters tenminste één blessure op. Dit leidde in 2020 tot 4,8 miljoen blessures wat neerkomt op 2,4 blessures per 1.000 uren sporten (figuur 4.1, bijlage 1 tabel B1.8). Ruim de helft van de blessures had een medische behandeling nodig (57%), vaak door een fysiotherapeut (71%). In 2020 vonden 85.000 SEH-bezoeken plaats in verband met een sportblessure. Op basis van de Krantenknipselregistratie schatten we dat in 2020 in Nederland 53 sporters overleden door een ongeval tijdens het sporten. De gegevens betreffen zowel blessures opgelopen tijdens georganiseerde als tijdens ongeorganiseerde sport (zie ook Verantwoording).

Figuur 4.1 Sportblessures in 2020^{1,2}

Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL; Letsel Informatie Systeem (LIS) 2020, VeiligheidNL; Krantenknipselregistratie (KKR) 2020, VeiligheidNL

¹LSM: Geen gegevens in grafiek: n<50, n-getal te klein voor betrouwbare schatting

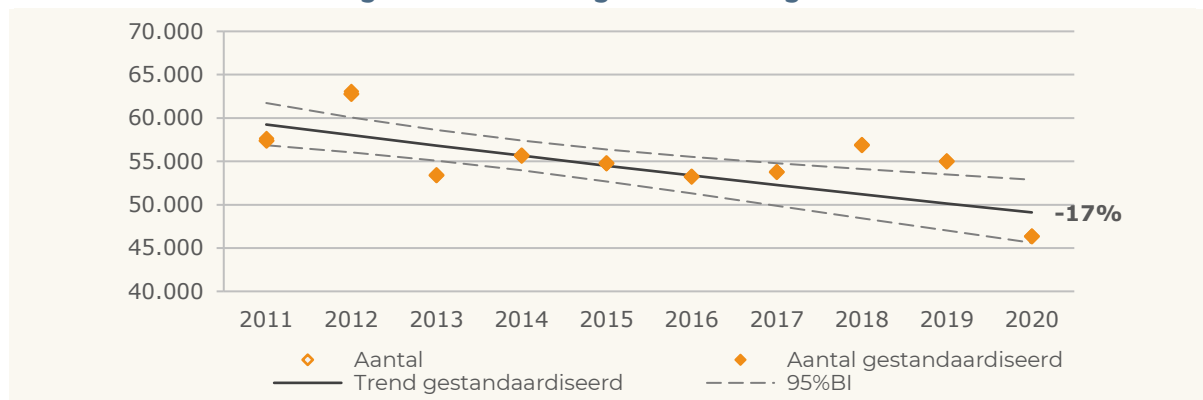
² Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

4.2 SEH-bezoek sportblessures

Zoals gezegd vonden in 2020 85.000 SEH-bezoeken (95%BI: 80.100-90.000) plaats in verband met een sportblessure. Dat betekent dat het aantal SEH-bezoeken in verband met een blessure in het Coronajaar 2020 een kwart lager lag dan in 2019.

Ruim de helft van de blessure was een *ernstige* blessure, te weten ruim 46 duizend (46.300; 42.700-50.000) (54%). Het aantal SEH-bezoeken in verband met een ernstige blessure is in de periode 2011-2020 met zeventien procent gedaald (figuur 4.2). De daling over de periode 2019-2020 bedroeg 'slechts' tien procent (Stam en Blatter, 2020). Figuur 4.2 geeft een sterke aanwijzing dat het Corona-effect een rol speelt bij de toegenomen daling van het aantal SEH-bezoeken in verband met een ernstige blessure.

Figuur 4.2 Sportblessures; SEH-bezoeken i.v.m. ernstige sportblessure¹ naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingsamenstelling²

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Open en gesloten symbolen vallen vrijwel samen waardoor de open symbolen niet zichtbaar zijn in de grafiek.

De kans op een SEH-bezoek voor een blessure en de kans op een SEH-bezoek in verband met een ernstige blessure bedroegen in 2020 4,6 (4,3-4,8) respectievelijk 2,5 (2,3-2,7) SEH-bezoeken per 100.000 sporturen. Ten opzichte van 2019 is het risico afgenomen, zowel bij het totaal aan SEH-bezoeken in verband met een sportblessure (2019: 6,5 per 100.000 sporturen) als bij de SEH-bezoeken in verband met een ernstige blessure (2019: 3,2 per 100.000 sporturen). Bij de daling van de kans op een SEH-bezoek in verband met een blessure (i.e. lichte en ernstige blessures) ten opzichte van 2019, kan zorgmijding voor minder ernstige blessures tijdens de Covid19-pandemie een rol hebben gespeeld.

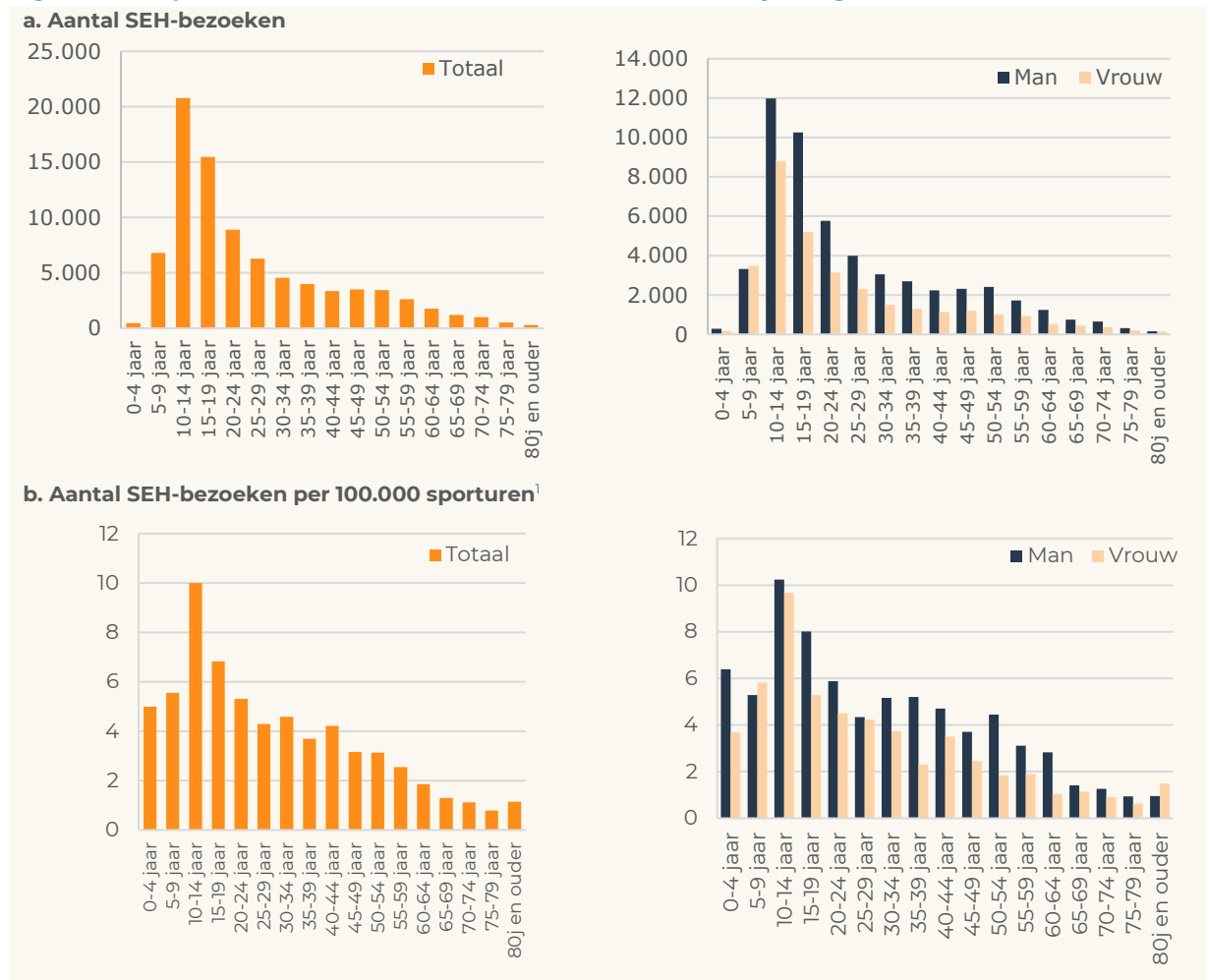
4.2.1 Leeftijd en geslacht

Sporters in de leeftijd van 10-14 jaar en 15-19 jaar waren verantwoordelijk voor de meeste SEH-bezoeken in verband met een blessure, samen namelijk ruim twee vijfde van het totaal (43%) (figuur 4.3a, bijlage 3 tabel B3.1). Daarbinnen is het aantal SEH-bezoeken bij 11- tot en met 15-jarigen het grootst. Het aantal SEH-bezoeken neemt vervolgens af met het toenemen van de leeftijd. Als we kijken naar de kans op een SEH-bezoek uitgedrukt als het aantal SEH-bezoeken per 100.000 sporturen, dan steekt alleen de leeftijdsgroep 10-14 jaar er bovenuit (figuur 4.3b). Opnieuw zien we een daling met het toenemen van de leeftijd.

In twee op de drie gevallen (63%) was het slachtoffer een jongen/man. De man-vrouw verhouding varieert enigszins per leeftijdsgroep maar overall zijn mannen in meer of mindere mate in de meerderheid (figuur 4.3a, bijlage 3 tabel B3.1). Het verschil in het aantal SEH-bezoeken tussen jongens/mannen en meisjes/vrouwen wordt gedeeltelijk verklaard door het grotere aantal uren dat jongens/mannen sporten vergeleken met de meisjes/vrouwen. Maar hier spelen ook andere factoren een rol want in de meeste leeftijdsgroepen is ook de kans op een blessure waarvoor behandeling op een SEH-afdeling nodig is voor mannen groter dan voor vrouwen (figuur 4.3b). Waarschijnlijk spelen verschillen in de sporttakken die beoefend worden hier een rol, maar ook kan bijvoorbeeld gedacht worden aan gedragsfactoren. Onder kinderen in de leeftijdsgroep 5-14 jaar en in de leeftijdsgroep 25-29 jaar is de kans voor jongens/mannen en meisjes/vrouwen vrijwel even groot.

Alhoewel het aantal SEH-bezoeken in 2020 veel kleiner was dan in 2019 (en de jaren daarvoor), is de verdeling naar leeftijd en geslacht en de beeld van de daaruit naar voren komende risicogroepen niet substantieel anders dan in 2020.

Figuur 4.3 Sportblessures in 2020; SEH-bezoeken naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

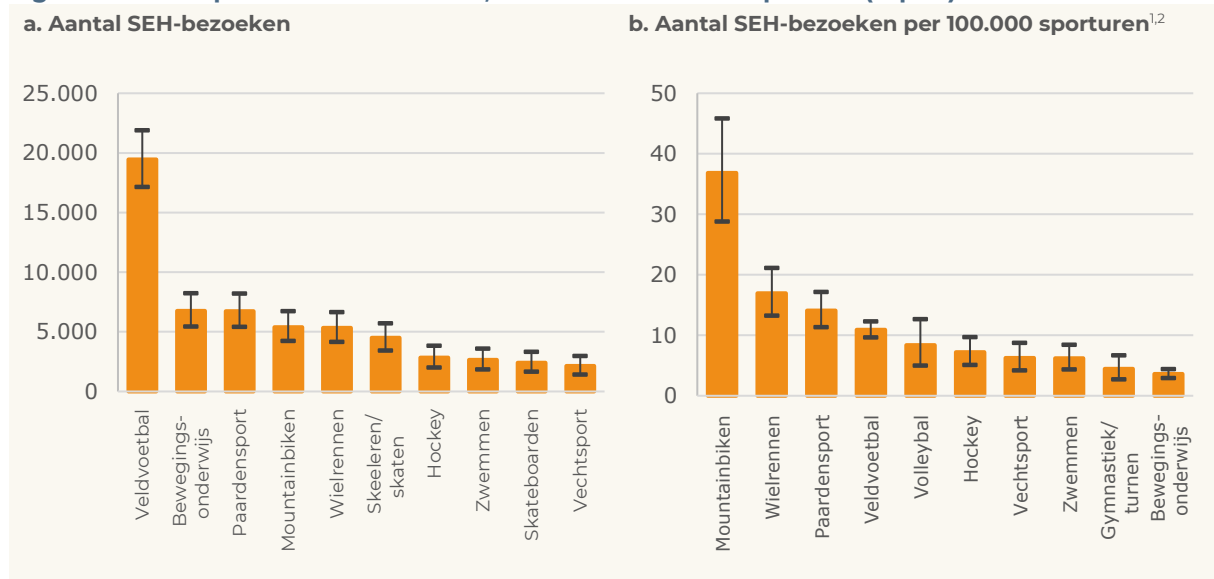
Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL

4.2.2 Sporttak en ongevalsscenario

Ondanks dat georganiseerd sporten (zoals veldvoetbal vaak beoefend wordt) een deel van 2020 niet toegestaan was en de scholen een periode dicht/beperkt open waren, leidde veldvoetbal in 2020 nog steeds tot veruit de meeste SEH-bezoeken en kwam bewegingsonderwijs op de tweede plaats. Paardensport bleef op de derde plaats staan. Mountainbiken, wielrennen en skeeleren/skaten klommen omhoog in de rangorde naar plaats vier, vijf en zes (zie ook VeiligheidNL, 2021). In 2020 vonden 19.400 SEH-bezoeken in verband met een blessure door veldvoetbal plaats, bijna een kwart van alle SEH-bezoeken in verband met een sportblessure (23%) (figuur 4.4a, bijlage 3 tabel B3.2). Bewegingsonderwijs leidde tot 6.800 SEH-bezoeken (8%), ongeveer evenveel als paardensport (8%, 6.700).

Kijken we binnen alle sporttakken waarvoor er betrouwbare gegevens over de hoeveelheid sporturen beschikbaar zijn naar risicovolle sporten, dan blijkt mountainbiken in 2020 de meest risicovolle sport te zijn geweest met 37 SEH-bezoeken per 100.000 uur (figuur 4.4b, bijlage 3 tabel B3.2) (zie ook VeiligheidNL, 2021). Wielrennen komt met afstand op de tweede plaats gevolgd door paardensport en veldvoetbal.

Figuur 4.4 Sportblessures in 2020; SEH-bezoeken naar sporttak (top 10)

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL

¹ SEH-bezoek Vechtsport+boksen+worstelen, sporturen Vecht-/verdedigingssporten

Kijken we naar het totaal aan sportblessures, dan zien we dat in 2020 twee derde (67%) van de sporters die naar de SEH-afdeling kwamen, de blessure had opgelopen door een val en bijna één vijfde (17%) door contact met een voorwerp. Hierbij werd de sporter vaak geraakt door een bal (9%) (bijlage 3 tabel B3.3). Bij acht procent van de sporters was sprake van een blessure door lichamelijk contact zoals een trap/schop of botsing.

Logischerwijze zijn er wel (grote) verschillen tussen de sporttakken wat betreft de wijze waarop blessures ontstaan (Stam en Valkenberg, 2020).

4.2.3 Blessures

Bij ongeveer de helft van de sporters die naar de SEH-afdeling kwamen, was sprake van een fractuur (54%) en ruim de helft van de sporter heeft een blessure aan de bovenste extremiteiten (56%), het vaakst aan hand of vingers (17%) (figuur 4.5, bijlage 3 tabel B3.4). Polsfracturen (16%) en fracturen aan hand of vinger (11%) kwamen het meeste voor. Sleutelbeenfracturen kwamen op de derde plaats (6%).

Figuur 4.5 Sportblessures in 2020; SEH-bezoeken, naar type en locatie van de blessure

Lichaamsregio	Type blessure	Lichaamsdeel	Type x lichaamsdeel
8% ¹	1. Fractuur (54%)	1. Hand/vingers (17%)	1. Polsfractuur (13%)
6% ²	2. Oppervlakkig letsel (14%)	2. Pols (16%)	2. Fractuur hand/vinger (11%)
56% ³	3. Distorsie (7%)	3. Schouder/sleutelbeen ⁵ (12%)	3. Fractuur sleutelbeen/schouder (6%)
	4. Luxatie (7%)	4. Arm ⁶ (11%)	4. Enkeldistorsie (5%)
	5. Spier- of peesletsel (5%)	5. Enkel (10%)	5. Fractuur voet/teen (5%)
27% ⁴			

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

¹ Hoofd/hals/nek; ² Romp/wervelkolom; ³ Schouder/arm/hand; ⁴ Heup/been/voet

⁵ Schouder/sleutelbeen/ac-gewricht

⁶ Bovenarm/elleboog/onderarm

4.3 Overledenen door sportongeval

In de Krantenknipselregistratie (KKR) van VeiligheidNL werden in 2020 53 dodelijke ongevallen tijdens sportbeoefening in Nederland geregistreerd (bijlage 3 tabel B3.5). Vooral zwemmers (18) en wielrenners (12) overleden. Naast zwemmers vielen onder twee andere groepen watersporters dodelijke slachtoffers, namelijk surfers (7) en duikers (4). De overige dodelijke sportongevallen zijn verdeeld over zes andere sporten.

Het aantal dodelijk sportongevallen dat voor 2020 in de KKR geregistreerd is, is meer dan twee keer zo groot als in 2019 (24), Echter het aantal van 2019 was relatief laag. In 2017 en 2018 werden 41 respectievelijk 39 slachtoffers in geregistreerd.

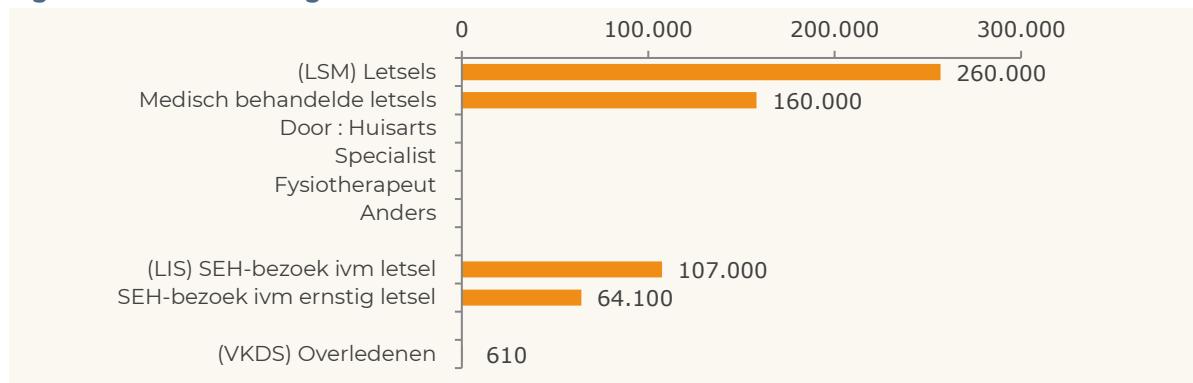
5 Verkeersongevallen

5.1 Overzicht verkeersongevallen in 2020

In 2020 werden in het verkeer 260.000 letsels opgelopen (17 per 10 miljoen reizigerskilometers) waarvan ongeveer twee derde medisch werd behandeld (62%) (figuur 5.1, bijlage 1 tabel B1.8). In 2020 vonden naar schatting 107.000 bezoeken aan een Spoedeisende Hulpafdeling plaats na een verkeersongeval en vielen 610 doden op Nederlandse wegen.

Voor wat onder verkeersongevallen precies verstaan wordt, zie Verantwoording.

Figuur 5.1 Verkeersongevallen in 2020^{1,2}

Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL; Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Doodsoorzakenstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek; Verkeersdodenstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ LSM: Geen gegevens in grafiek: n<50, n-getal te klein voor betrouwbare schatting

² Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

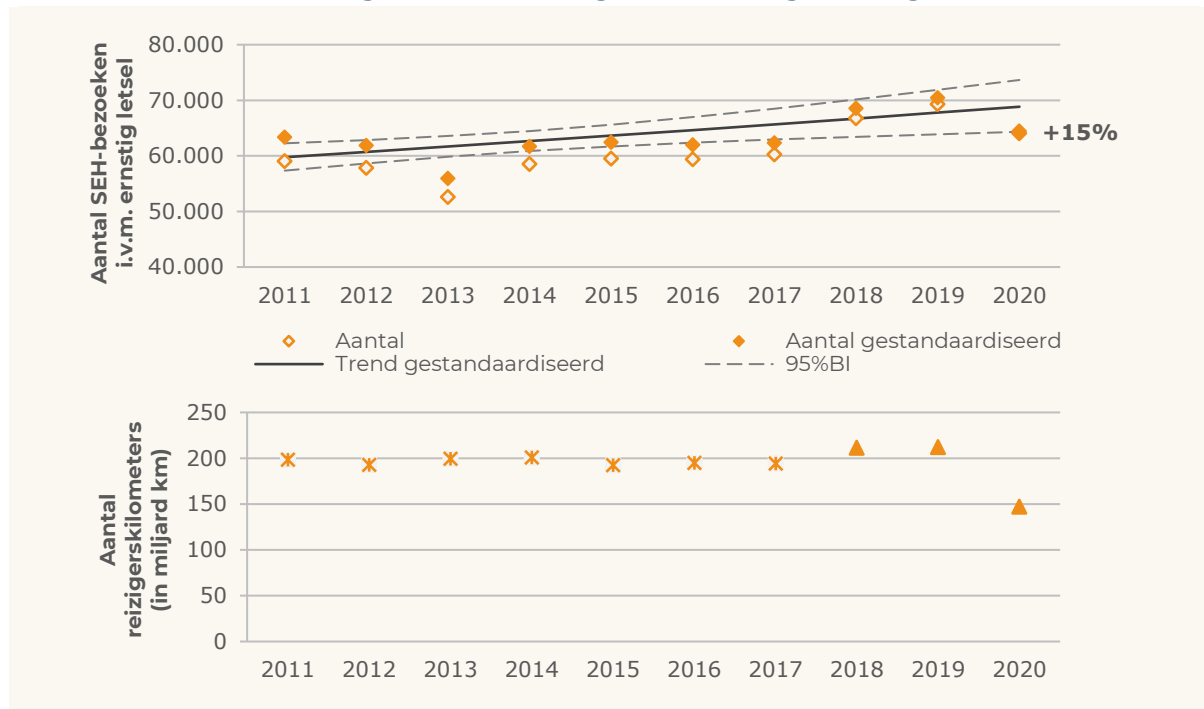
5.2 SEH-bezoeken verkeersongevallen

Zoals hierboven vermeld vonden in het Covid19-jaar 2020 107.000 SEH-bezoeken (95%BI 102.000-113.000) plaats na een verkeersongeval, dertien procent minder dan in 2019. Zes op de tien SEH-bezoeken vonden plaats in verband met *ernstig* letsel door een verkeersongeval (60%, 64.100; 59.800-68.400). Het aantal SEH-bezoeken in verband met een ernstig letsel door een verkeersongeval is, ondanks het Corona-effect dat zichtbaar is in figuur 5.2, in de periode 2011-2020 met vijftien procent gestegen. De stijging lijkt echter wel geremd door het Covid19-jaar 2020; de stijging over de periode 2010-2019 bedroeg nog 23 procent (Stam en Blatter, 2020).

De groep SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel betreft een andere groep slachtoffers (MAIS2+, zie verantwoording) dan de ernstige verkeersgewonden waarover gerapporteerd wordt in de jaarlijkse Monitor Verkeersveiligheid van de SWOV (i.e. ziekenhuisopnamen exclusief overledenen).

Ook ten aanzien van de reizigerskilometers is een effect van de Covid19-pandemie duidelijk zichtbaar, en dit is zelfs groter dan bij de SEH-bezoeken (voor ernstig letsel). Dit heeft er toe geleid dat de kans op een SEH-bezoek in verband met (ernstig) letsel door een verkeersongeval in 2020 groter was dan in 2019. In 2020 vonden per 10 miljoen reizigerskilometers 7,0 (6,6-7,4) SEH-bezoeken en 4,2 (3,9-4,5) SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel plaats. In 2019 waren dat er respectievelijk nog 5,6 en 3,2.

Figuur 5.2 Verkeersongevallen; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹ naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling, en reizigerskilometers

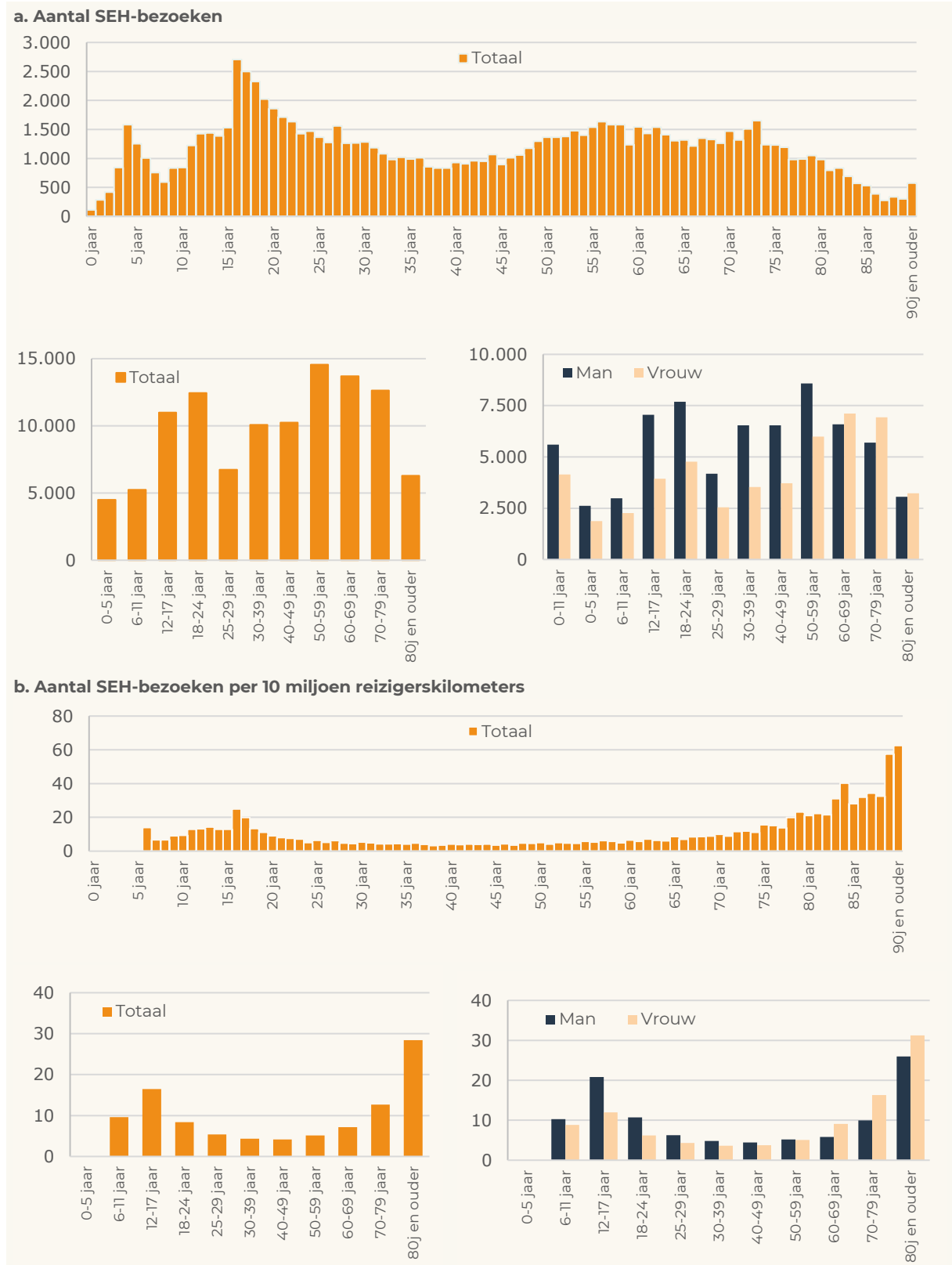
Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek; Mobiliteitsonderzoek Nederland 2009/ Onderzoek Verplaatsingen in Nederland (OVIN) 2010-2017, Onderweg in Nederland (ODiN 2018-2020), Centraal Bureau voor de Statistiek (website SWOV)

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

5.2.1 Leeftijd en geslacht

In de eerste grafiek van figuur 5.3a is te zien dat in 2020 verkeersdeelnemers in de leeftijd van 16 tot en met 18 jaar het vaakst naar de SEH-afdeling kwamen in verband met letsel door een verkeersongeval. In de rest van figuur 5.3 zijn leeftijdsgroepen samengesteld op inhoudelijke gronden. Hier zien we vooral dat tot 60 jaar mannen vaker slachtoffer waren van een verkeersongeval dan vrouwen en dat op hogere leeftijd daarentegen meer vrouwen dan mannen naar de SEH-afdeling kwamen voor de behandeling van letsel door een verkeersongeval (bijlage 4 tabel B4.1). In totaal was bij 57 procent van de SEH-bezoeken het slachtoffer een man. Betrekken we de mate waarin aan het verkeer werd deelgenomen bij de cijfers (aantal reizigerskilometers) dan blijken de oudste verkeersdeelnemers veruit het meeste risico te lopen (figuur 5.3b, bijlage 4 tabel B4.1). Op de tweede plaats komen jongeren in de leeftijd van 12-17 jaar. Met name in die leeftijdsgroep 12-17 jaar lopen jongens meer risico dan meisjes. Bij ouderen is de kans op een SEH-bezoek na een verkeersongeval voor vrouwen groter dan voor mannen.

Figuur 5.3 Verkeersongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Onderzoek Onderweg in Nederland 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

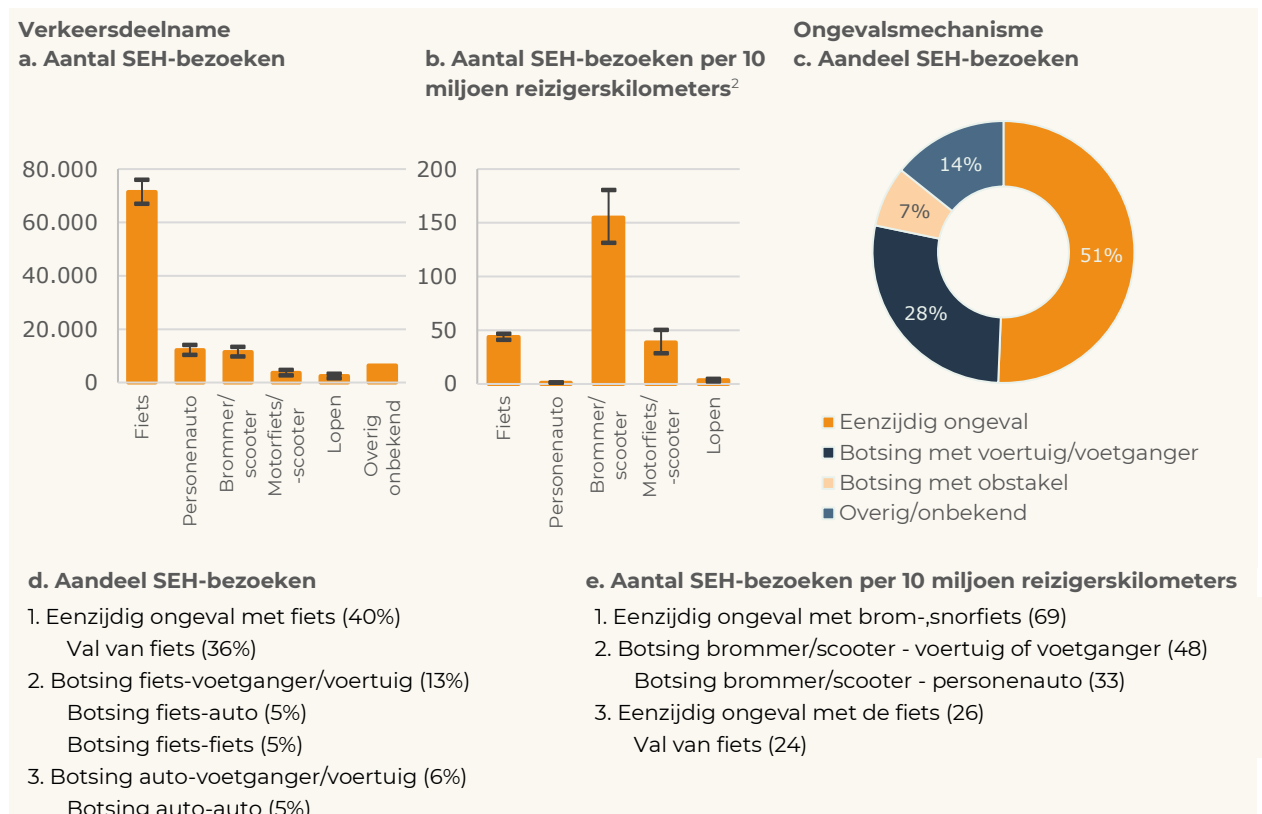
¹ Aantal per 10 miljoen reizigerskilometers in betreffende leeftijdsgroep en/of geslacht, reizigerskilometers beschikbaar vanaf 6 jaar

5.2.2 Verkeersdeelname en ongevalsscenario

Bij de SEH-bezoeken na een verkeersongeval was in twee derde (67%) van de gevallen het slachtoffer een fietser (figuur 5.4a, bijlage 4 tabel B4.2). In elf procent van de gevallen was het slachtoffer een inzittende van een personenauto en elf procent zat op een brommer/scooter. Betrekken we hierbij de mate waarin er door de diverse groepen aan het verkeer wordt deelgenomen, dan vormen brommer/scooterrijders de groep met veruit het grootste risico. Bij de brommer-/scooterrijders was in 2020 sprake van 150 SEH-bezoeken per 10 miljoen kilometers (figuur 5.4b). Ter vergelijking, bij inzittenden van een auto en fietsers waren dat er één respectievelijk 44 per 10 miljoen kilometers.

In de helft van de gevallen (51%) werd het letsel opgelopen bij een eenzijdig ongeval oftewel een ongeval waarbij noch een andere verkeersdeelnemer noch een obstakel betrokken was (figuur 5.4c, bijlage 4 tabel B4.3). Een val van de fiets kwam het meeste voor (36%) (tabel 5.4d). De kans op een eenzijdig brommer/scooter-ongeval was het grootst. In 2020 waren dat er 69 per 10 miljoen reizigerskilometers (figuur 5.4e).

Figuur 5.4 Verkeersongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar verkeersdeelname¹ en verkeersmechanisme van slachtoffer

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL;

¹ SEH-bezoek: Brommer/scooter=Brommer, snorfiets, scooter, fiets met hulpmotor / Reizigerskilometer: Brom/snorfiets

Een eerste analyse laat voor vrijwel alle typen verkeersdeelnemers in 2020, in meer of mindere mate, een daling van het aantal SEH-bezoeken zien ten opzichte van 2019, evenals een daling van het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel. Waarschijnlijk speelt de Covid19-pandemie daarbij een rol.

(Jonge en oudere) fietsers

Als we naar fietsers kijken, zien we dat de stijging van het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel zoals we die de afgelopen jaren zagen, in 2020 niet doorzet (figuur 5.5).

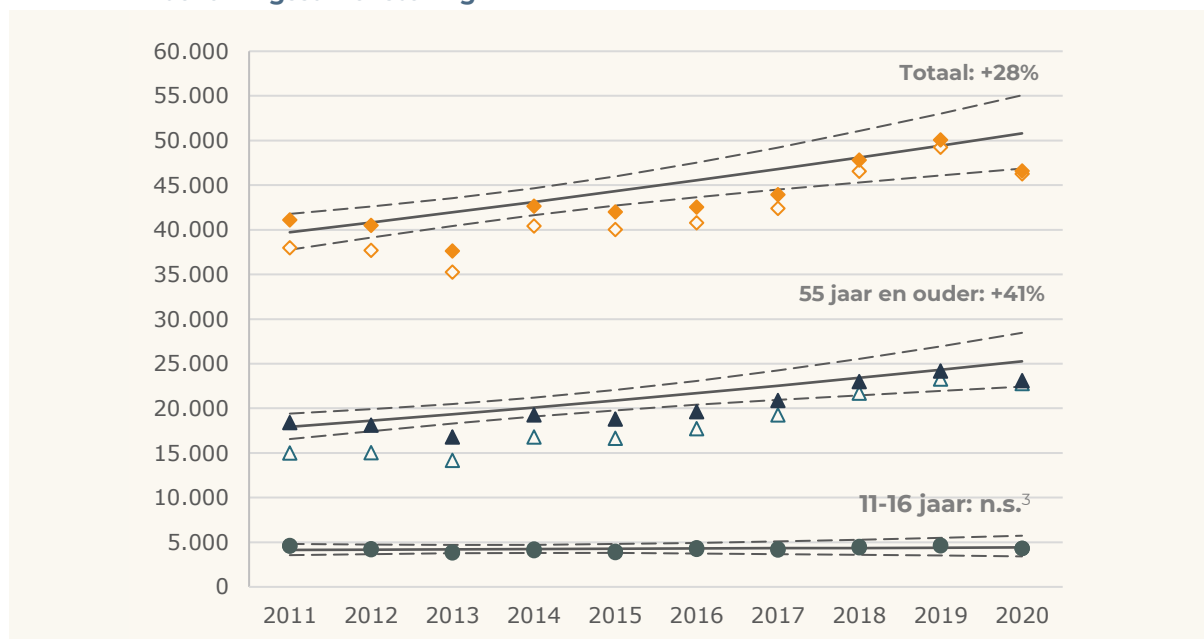
De daling van het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel bij fietsers in 2020 gaat samen met een daling van het aantal fietskilometers. In dit geval wijkt hierdoor voor fietsers de

kans op een SEH-bezoek voor ernstig letsel in 2020 niet significant af van 2019. Zo waren er bij fietsers in 2020 29 SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel per 10 miljoen gefietste kilometers, in 2019 waren dat er 27 (onder slachtoffers van 6 jaar en ouder).

Binnen de fietsongevallen vormen twee leeftijdsgroepen een speerpunt bij VeiligheidNL te weten: jonge fietsers (11-16 jaar) en oudere fietsers (55 jaar en ouder). De jonge en oudere fietsers waren in 2020 verantwoordelijk voor 7.300 (10% van het totaal SEH-bezoeken van fietsers) respectievelijk 31.200 SEH-bezoeken (44% van het totaal aantal fietsers) wat overeenkomt met 37 en 53 SEH-bezoeken per 10 miljoen gefietste kilometers. Binnen de 55-plussers nam, uitgaande van 10-jarsleeftijdsgroepen, het aantal SEH-bezoeken af met het toenemen van de leeftijd terwijl de kans op een SEH-bezoek toenam.

Over de gehele periode bezien is er bij de fietsers nog steeds sprake van een stijging van het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel maar de stijging is gedempt door het Coronajaar 2020. Over de periode 2011-2020 was sprake van een stijging van 28%. Over de periode 2010-2019 bedroeg de stijging nog 35% (VeiligheidNL, 2020). Kijken we naar de twee doelgroepen, dan zien we dat bij oudere fietsers ook sprake is van een stijging in de periode 2011-2020 (+41%) en bij de jonge fietsers niet (geen significante verandering). Ook bij deze groepen is in meer of mindere mate een Corona-effect zichtbaar.

Figuur 5.5 Verkeersongevallen; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹ door een ongeval met de fiets naar leeftijdsgroep en jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling²

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Open symbool = Aantal / Gesloten symbool = Aantal gecorrigeerd voor veranderde bevolking / Ononderbroken lijn = Trend op basis van naar bevolking gestandaardiseerde aantallen / Onderbroken lijnen = 95% Betrouwbaarheidsinterval rondom trend. Bij de leeftijdsgroep 11-16 jaar worden de open symbolen overlapt door de gesloten symbolen waardoor de open symbolen niet zichtbaar zijn.

³Trend niet significant

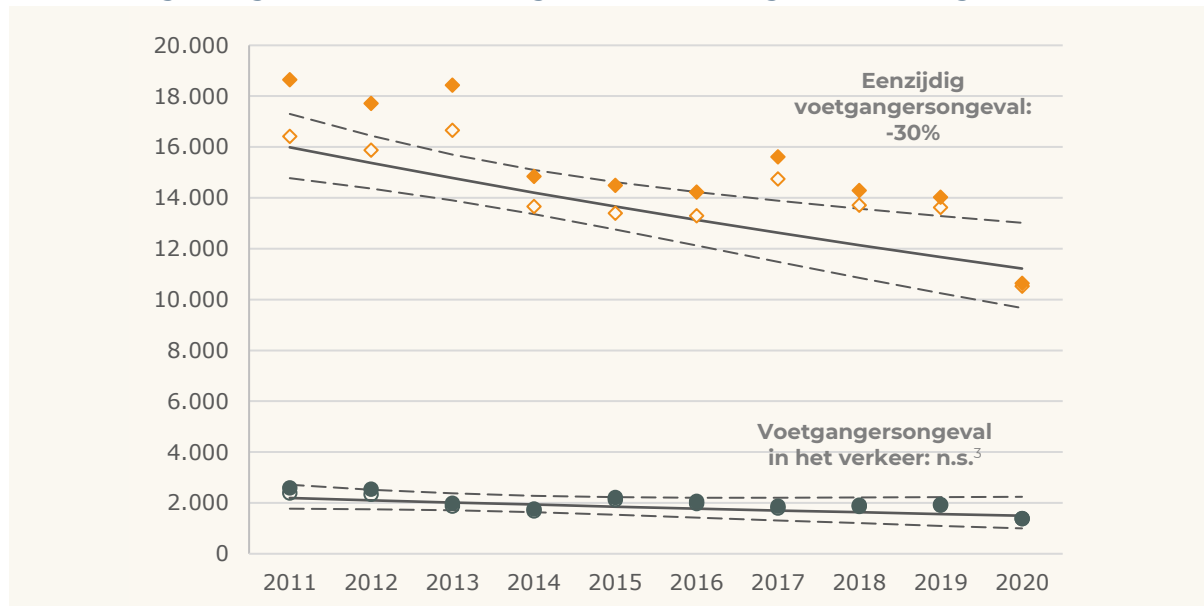
Ongevallen met voetgangers

Naast de voetgangers die bij een verkeersongeval gewond raken (2020: 1.600-3.300 SEH-bezoeken, 2,3-4,7 per 10 miljoen kilometers), raken op straat ook voetgangers in een niet-verkeerssituatie gewond (eenzijdige voetgangersongevallen). Veelal zijn dit voetgangers die struikelen, uitglijden of zwikken door bijvoorbeeld evenwichtsverlies, losliggende tegels of gladde bestrating. In 2020

vonden 15.200 SEH-bezoeken plaats na een eenzijdig voetgangersongeval, 23 per 10 miljoen gelopen kilometers.

In de periode 2011-2020 is het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel na een eenzijdig voetgangersongeval met circa een derde gedaald (-30%). Het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel na een voetgangersongeval in het verkeer is daarentegen niet significant veranderd. In beide groepen SEH-bezoeken is een Corona-effect zichtbaar. In het geval van de eenzijdige voetgangersongevallen heeft dit de daling van het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel versterkt.

Figuur 5.6 SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹ door een voetgangersongeval naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling²

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Open symbool = Aantal / Gesloten symbool = Aantal gecorrigeerd voor veranderde bevolking /

Ononderbroken lijn = Trend op basis van naar bevolking gestandaardiseerde aantallen / Onderbroken lijnen = 95% Betrouwbaarheidsinterval rondom trend.

³Trend niet significant

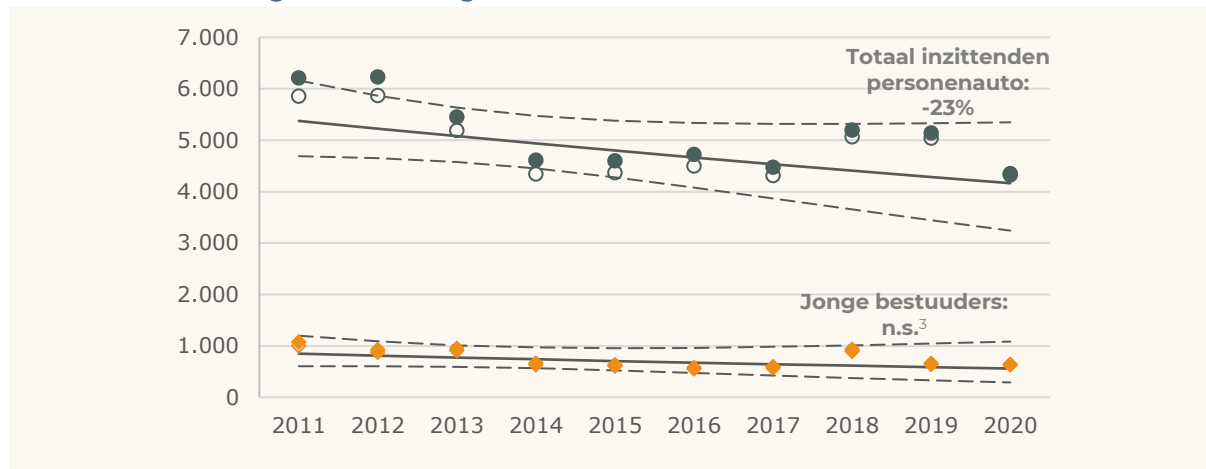
Jonge automobilisten

In 2020 vonden naar schatting 12.100 SEH-bezoeken plaats door inzittenden van een personenauto (bijlage 4 tabel B4.2). In ruim driekwart van de gevallen betrof dat een gewonde bestuurder van de auto (77%, 9.300). Onder de bestuurders waren jonge bestuurders oververtegenwoordigd. Bijna een kwart van de gewonde bestuurders (23%) was in de leeftijd van 18 tot en met 24 jaar wat overeenkomt met 2.100 SEH-bezoeken in 2020. De onzekerheidsmarge (95%BI) rondom deze schatting is echter groot; het werkelijke aantal SEH-bezoeken ligt tussen 1.400 en 3.000. Betrekken we het aantal in de auto afgelegde kilometers erbij, dan blijken jonge bestuurders een ruim drie keer zo groot risico te lopen betrokken te raken bij een ongeval met letsel dat op de SEH-afdeling moet worden behandeld (3,8 SEH-bezoeken per 10 miljoen reizigerskilometers; 95%BI 2,5-5,3) dan de totale groep aan inzittenden van een personenauto (1,1 SEH-bezoeken).

Daarnaast bleek uit een trendanalyse dat in de periode 2011-2020, in tegenstelling tot het aantal SEH-bezoeken voor ernstig letsel bij de totale groep inzittenden van een personenauto (bestuurders+passagiers; -23%), het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel bij jonge bestuurders niet significant gedaald is (figuur 5.7). We vonden bij de jonge bestuurders een daling van 34 procent welke, vermoedelijk mede onder invloed van de relatief kleine aantal cases in deze

groep, niet significant bleek te zijn. Verder is het opvallend dat er bij de jonge bestuurders geen Corona-effect zichtbaar was en bij de totale groep wel.

Figuur 5.7 SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹ bij inzittenden van een personenauto, totaal en jonge bestuurders (18-24 jaar) naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling²

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

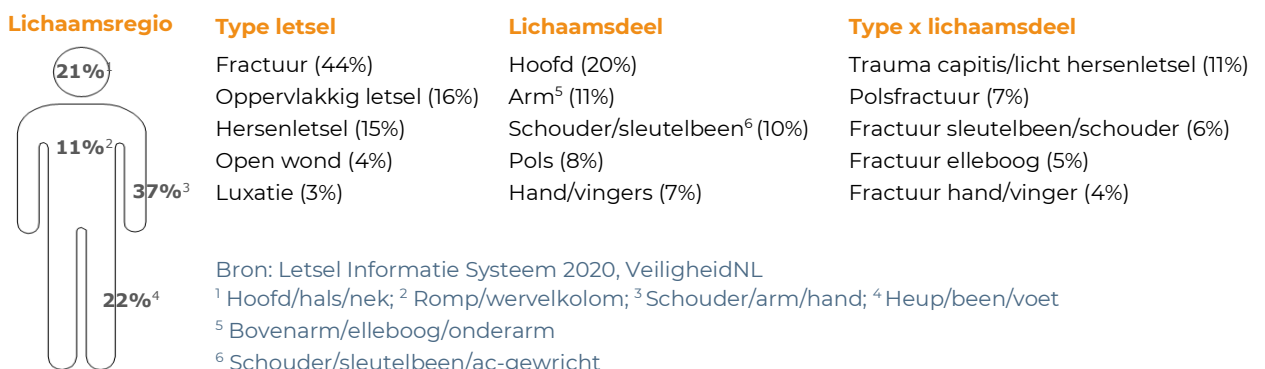
² Open symbol = Aantal / Gesloten symbol = Aantal gecorrigeerd voor veranderde bevolking / Ononderbroken lijn = Trend op basis van naar bevolking gestandaardiseerde aantallen / Onderbroken lijnen = 95% Betrouwbaarheidsinterval rondom trend.

³Trend niet significant

5.2.3 Letsels

Ruim twee op de vijf SEH-bezoeken vonden plaats in verband met een fractuur (44%) (figuur 5.8, bijlage 4 tabel B4.4) en bijna twee op de vijf aan de bovenste extremiteiten (37%), het vaakst aan arm (11%) of schouder (10%). Ten opzichte van andere typen ongevallen leidden verkeersongevallen relatief vaak tot letsel in de hoofd/hals/nek-regio (21%). Onder de slachtoffers kwam trauma capitis/licht hersenletsel het meeste voor (11%).

Figuur 5.8 Verkeersongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar type en locatie van het letsel

5.3 Verkeersdoden

In 2020 overleden, zoals al vermeld in paragraaf 5.1, in Nederland 610 personen (wel/niet ingezetenen) door een verkeersongeval. Dit komt overeen met 0,042 verkeersdoden per 10 miljoen reizigerskilometers (tabel B4.5). Onder fietsers was in 2020 het aantal verkeersdoden het grootst met 229 slachtoffers, 38% van het totaal aantal verkeersdoden. Inzittenden van een personenauto kwamen op de tweede plaats met 195 dodelijke slachtoffers (32%). De kans om slachtoffer te worden van een dodelijk verkeersongeval was ook in 2020 veruit het grootst voor

personen in een gemotoriseerd invalidevoertuig. Op de tweede en derde plaats komen op afstand verkeersdeelnemers op brom/snorfiets of brommobiel en motorrijders. Ouderen worden het vaakst slachtoffer van een dodelijk verkeersongeval: in 2020 was in circa twee vijfde van gevallen het slachtoffer 70 jaar of ouder (37%, 225).

Het aantal verkeersdoden is in 2020 met acht procent (51) gedaald ten opzichte van 2019 (661) waarmee het aantal verkeersdoden in 2020 het laagst was sinds 2014. Mogelijk is hier sprake van een Corona-effect. De daling is vooral een gevolg van een daling van het aantal verkeersdoden onder inzittenden van een personenauto (-41) maar ook onder de meeste andere verkeersdeelnemers is sprake van een daling. Alleen bij fietsers is de ontwikkeling ongunstig ten opzichte van 2019. In 2020 overleden 20 fietsslachtoffers meer dan in 2019, een stijging van dertien procent.

In de meeste leeftijdsgroepen is het aantal slachtoffers in 2020 gedaald ten opzichte van 2019. De absolute daling was het grootst in de leeftijdsgroep 20-29 jaar (-19), onder 80-plussers (-18) en in de leeftijdsgroep 30-39 jaar (-15). Onder de jongste verkeersdeelnemers (0-14 jaar) en in de leeftijdsgroepen 50-59 jaar en 60-69 jaar sprake van een stijging van respectievelijk 6, 4 en 6 verkeersdoden.

Bij de vergelijking van 2020 met 2019 is niet gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingsamenstelling of de mate waarin aan het verkeer wordt deelgenomen.

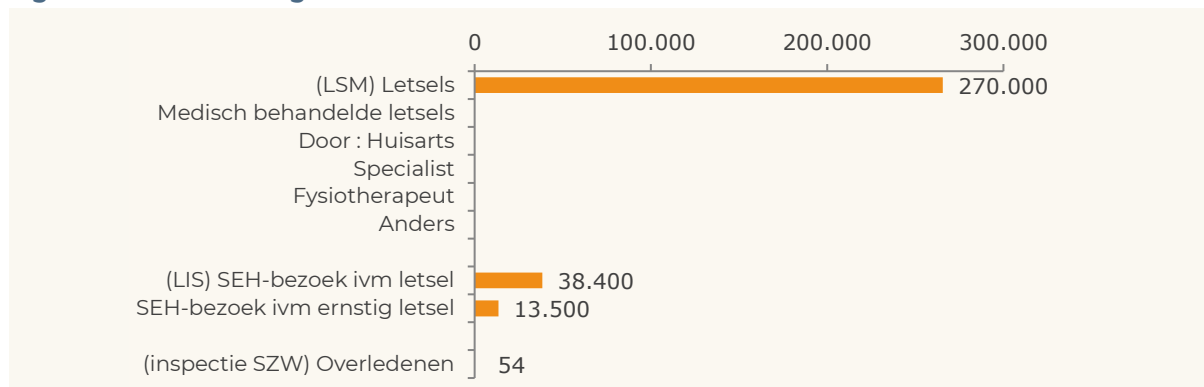
6 Arbeidsongevallen

6.1 Overzicht arbeidsongevallen in 2020

In 2020 werden tijdens werk naar schatting 270.000 letsels opgelopen, 2,1 per 100.000 gewerkte uren (figuur 6.1, bijlage 1 tabel B1.8). Ongeveer de helft van deze letsels werd medisch behandeld (53%). In 2020 vonden naar schatting 38.400 SEH-bezoeken plaats in verband met letsel door een arbeidsongeval. Uit cijfers van de Inspectie SZW blijkt dat in 2020 54 personen overleden aan de gevolgen van een arbeidsongeval.

Voor de definitie van een arbeidsongeval, zie Verantwoording.

Figuur 6.1 Arbeidsongevallen in 2020^{1,2}

Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL; Letsel Informatie Systeem (LIS) 2020, VeiligheidNL; Inspectie SZW 2020

¹ LSM: Geen gegevens in grafiek: n<50, n-getal te klein voor betrouwbare schatting

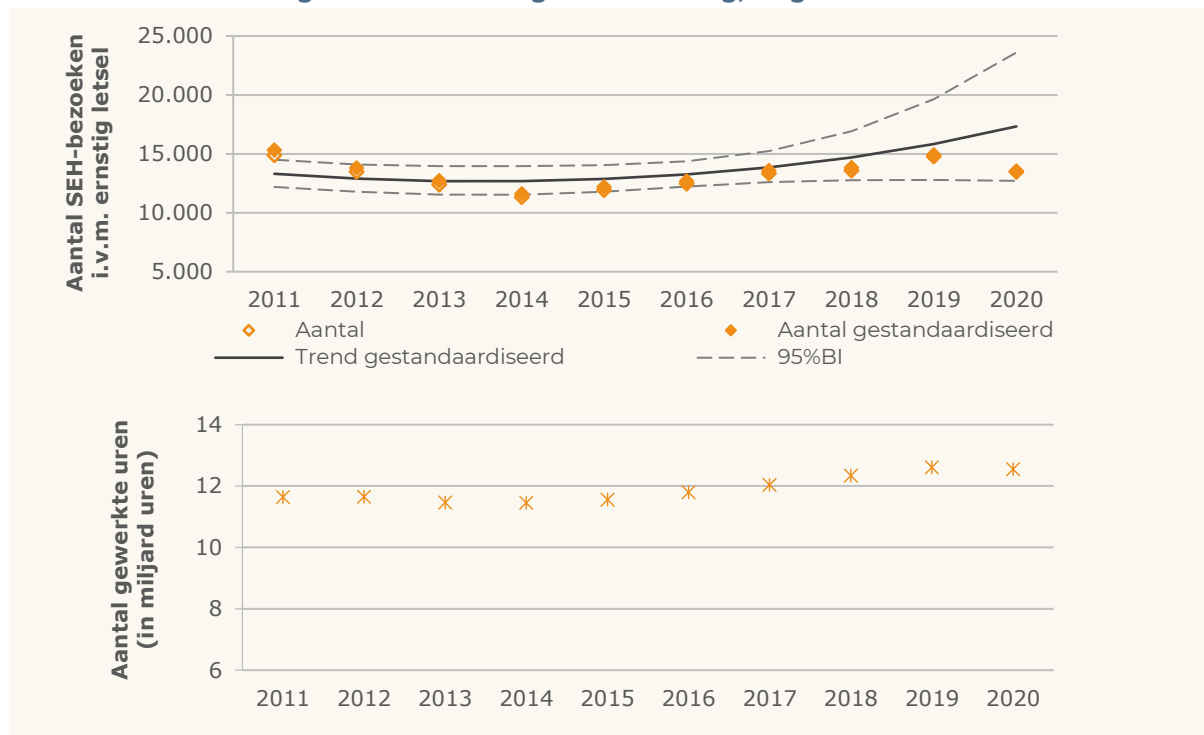
² Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

6.2 SEH-bezoek arbeidsongevallen

Zoals hierboven vermeld, vonden in 2020 naar schatting 38.400 SEH-bezoeken (95%BI 35.200-41.800) plaats in verband met letsel door een arbeidsongeval wat overeenkomt met 0,31 SEH-bezoeken per 100.000 gewerkte uren (0,28-0,33). Ruim een derde van de letsels was ernstig (35%), te weten bij 13.500 SEH-bezoeken (11.600-15.500) Dit komt overeen met 0,11 SEH-bezoeken voor ernstig letsel per 100.000 gewerkte uren (0,09-0,12). Het aandeel ernstige letsels in bij de arbeidsongevallen lager dan bij de andere typen ongevallen (figuur 10).

Het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* letsel door een arbeidsongeval varieerde in de afgelopen jaren aanzienlijk en er kon geen significante verandering geconstateerd worden (figuur 6.2). Maar vanaf 2014 lijkt er zowel bij het aantal SEH-bezoeken als bij het aantal gewerkte uren sprake van een stijging. In figuur 6.2 is te zien dat de in beide gevallen de stijging in 2020 niet doorzet. Vermoedelijk spelen de Covid19-maatregelen hierbij een rol.

Figuur 6.2 Arbeidsongevallen; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig letsel¹ naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling, en gewerkte uren¹

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Enquête Beroepsbevolking 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek (microbestand)

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

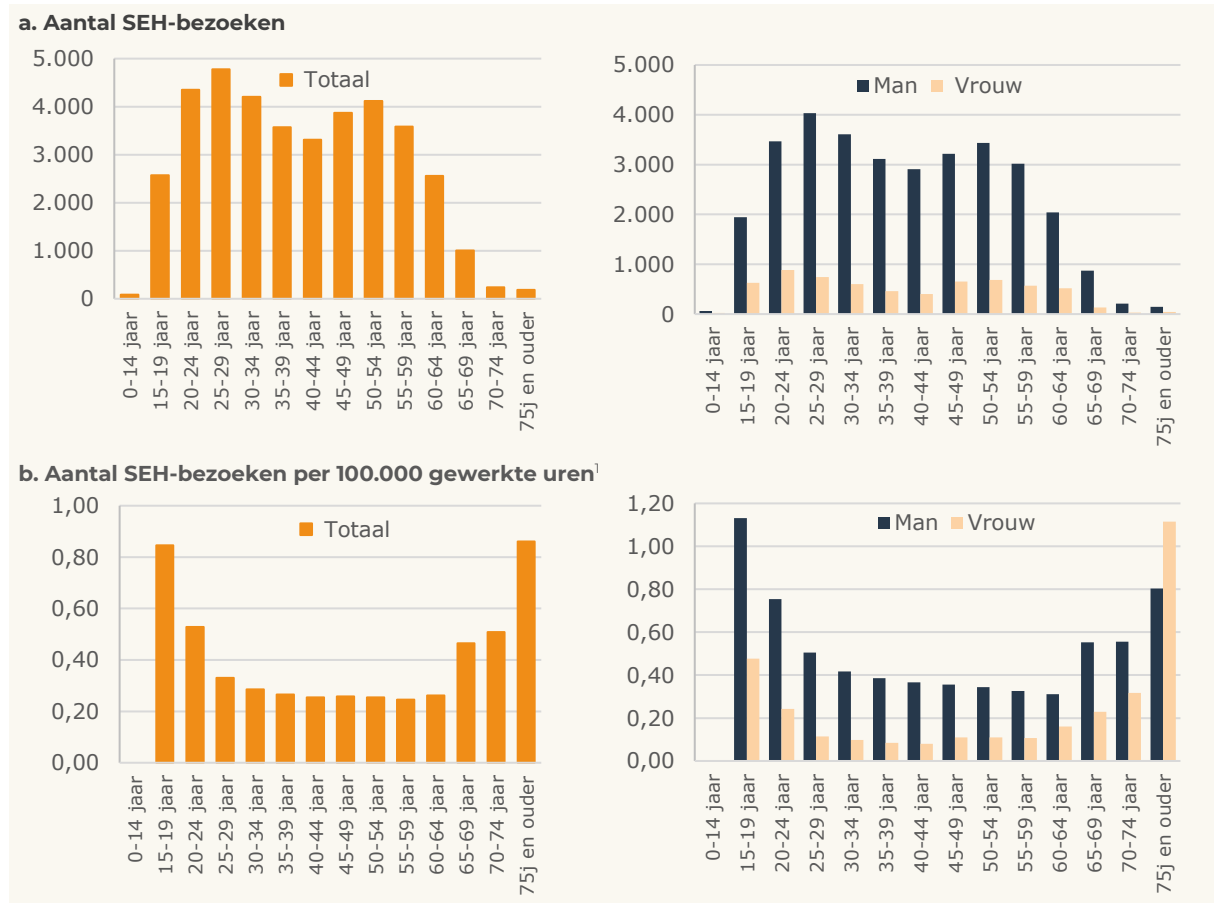
² Gewerkte uren betreffen 15 jaar en ouder

6.2.1 Leeftijd en geslacht

Werkenden in de leeftijd van 25-29 jaar bezochten in 2020 vaker dan werkenden in andere leeftijdsgroepen de SEH-afdeling in verband met letsel door een ongeval (figuur 6.3a, bijlage 5 tabel B5.1). Uit figuur 6.3b blijkt dat dit voor werkenden in deze leeftijdsgroep, vooral komt doordat er veel gewerkt wordt in deze leeftijdsgroep. Als we het aantal SEH-bezoeken afzetten tegen het aantal gewerkte uren, komen vooral jongeren van 15 tot en met 19 jaar, de leeftijdsgroep 20-24 jaar en ouderen vanaf 65 jaar naar voren als risicogroep

In alle leeftijdsgroepen waren mannen in de meerderheid en in totaal waren mannen in 2020 verantwoordelijk voor vier op de vijf SEH-bezoeken (83%) in verband met letsel door een arbeidsongeval (figuur 6.3a, bijlage 5 tabel B5.1). Een deel van het verschil tussen mannen en vrouwen wordt verklaard door het feit dat mannen overall meer werken dan vrouwen. Maar in figuur 6.3b is te zien dat, ook als er gecorrigeerd wordt voor het aantal uren dat er gewerkt wordt, er nog steeds een aanzienlijk verschil is tussen mannen en vrouwen en mannen meer risico lopen dan vrouwen.

Figuur 6.3 Arbeidsongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Enquête Beroepsbevolking 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek (microbestand)

¹ Aantal per 100.000 gewerkte uren in betreffende leeftijdsgroep en/of geslacht, gewerkte uren beschikbaar voor werkenden vanaf 15 jaar

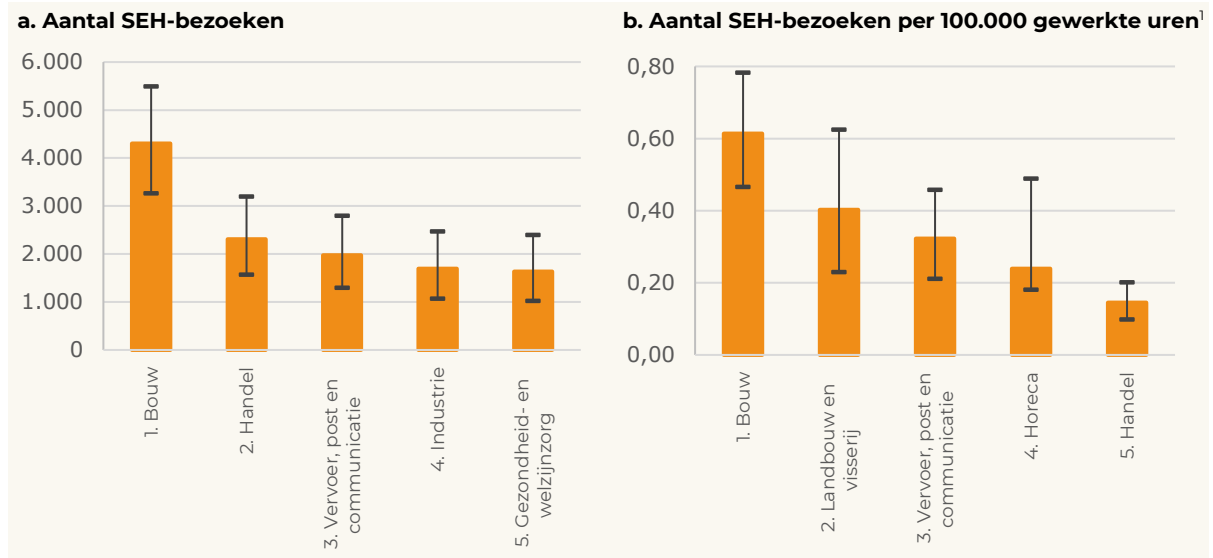
Bij de interpretatie van de gegevens (vergelijking tussen groepen) over de kans op een arbeidsongeval met letsel dat op een SEH-afdeling moet worden behandeld, moet in gedachten worden gehouden dat er bij bovenstaande alleen rekening is gehouden met verschillen in het aantal gewerkte uren per groep (leeftijd en geslacht). Er zijn ook andere factoren die van invloed kunnen zijn op verschillen tussen groepen, bijvoorbeeld een verschil tussen de groepen wat betreft de bedrijfstakken (met meer of minder risico's) waarin gewerkt wordt en welke werkzaamheden men binnen een bedrijfstak verricht. Mogelijk spelen ook gedragsfactoren een rol (bijvoorbeeld meer of minder risico nemen). Voor deze rapportage is dat niet verder uitgezocht.

6.2.2 Bedrijfstak en ongevalsscenario

Werken in de bouw leidt al jarenlang tot de meeste SEH-bezoeken en is werken in de bouw ook het meest risicovol (aantal SEH-bezoeken per 100.000 gewerkte uren) (figuur 6.4a-b, bijlage 5 tabel B52). Wat betreft het aantal SEH-bezoeken kwam in 2020 de handel op de tweede plaats, wat betreft de kans op letsel dat op een SEH-afdeling moet worden behandeld is dat de land- en tuinbouw.

De bovenstaande gegevens moeten wel met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. In meer dan de helft van de gevallen is namelijk niet bekend in welke bedrijfstak het arbeidsongeval heeft plaatsgevonden.

Figuur 6.4 Arbeidsongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar bedrijfstak

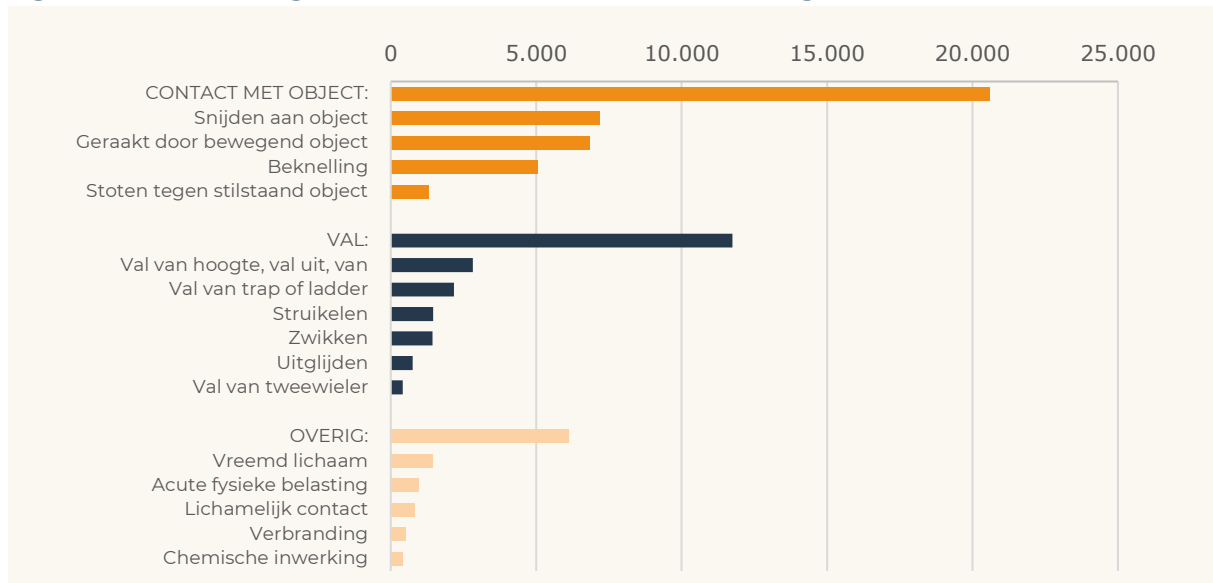

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Enquête Beroepsbevolking 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek (microbestand)

¹ Aantal per 100.000 gewerkte uren in betreffende bedrijfstak

Logischerwijze zijn er verschillen tussen de bedrijfstakken met betrekking tot de ongevalsscenario's die tot letsel leiden. In ruim de helft (54%) van alle arbeidsongevallen in 2020 was sprake van contact met een object (figuur 6.5, bijlage 5 tabel B5.3). Dit waren vooral snijongevallen en ongevallen waarbij het slachtoffer geraakt werd door een bewegend voorwerp, bijvoorbeeld gereedschap.

Figuur 6.5 Arbeidsongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar ongevalsscenario

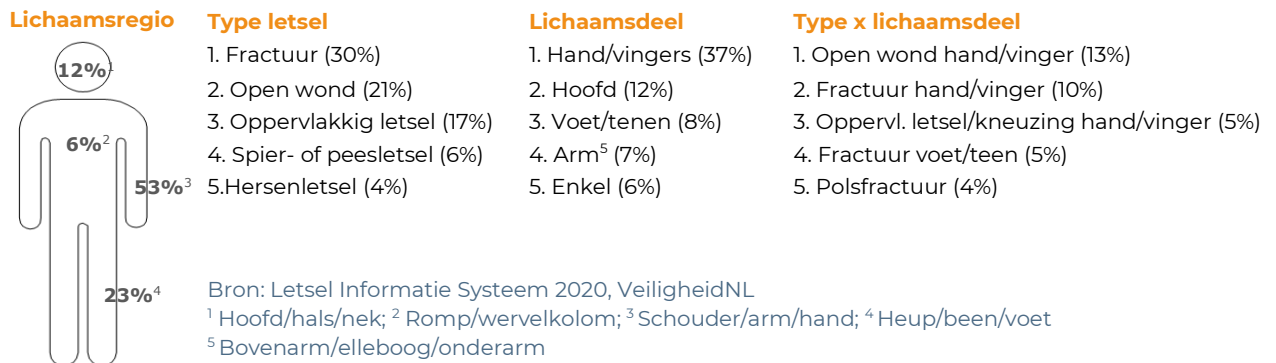

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

6.2.3 Letsel

De helft van de letsels was een letsel aan de bovenste extremiteiten (53%), met name aan hand of vingers (37%) (figuur 42, bijlage 5 tabel B5.4). Open wonden (13%) en fracturen (10%) aan hand of vinger kwamen het meeste voor.

Figuur 6.6 Arbeidsongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar type en locatie van het letsel

6.3 Dodelijke arbeidsongevallen

In 2020 registreerde de Inspectie SZW 54 personen die door een arbeidsongeval om het leven zijn gekomen (Inspectie SZW, 2021). Dit zijn er 15 minder dan in 2019 maar het aantal van 54 dodelijke slachtoffer valt wel binnen de range van de afgelopen jaren (50-70). Hierbij is niet gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling of in het aantal gewerkte uren. Dertien slachtoffers vielen in de bouw.

7 Zelf toegebracht letsel

7.1 Overzicht zelf toegebracht letsel in 2020

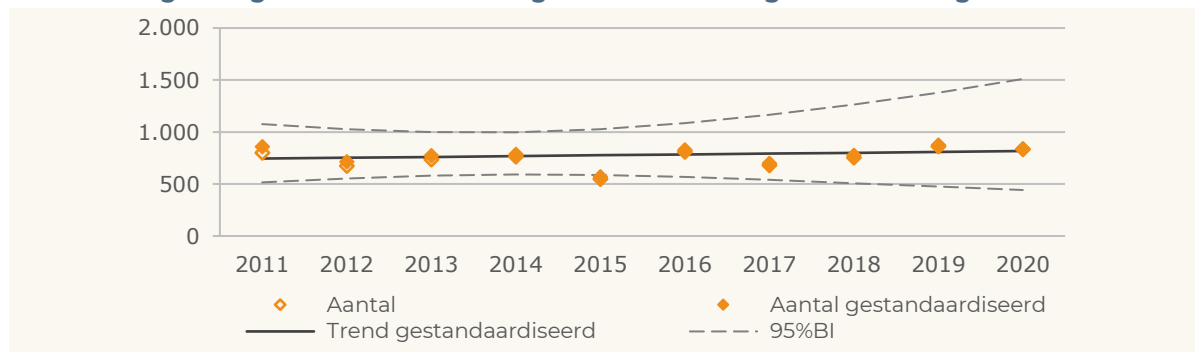
In 2020 vonden naar schatting 15.800 SEH-bezoeken plaats in verband met zelf toegebracht letsel. Zelf toegebracht letsel wordt gedefinieerd als opzettelijk zelf teweeggebracht(e) vergiftiging of letsel aan zichzelf, inclusief intentionele intoxicatie en zelfmoordpoging. In 2020 overleden 1.825 personen door zelfdoding.

7.2 SEH-bezoek zelf toegebracht letsel

Het aantal van bijna zestien duizend SEH-bezoeken (13.700-18.000) in verband met zelf toegebracht letsel komt overeen 91 SEH-bezoeken per 100.000 inwoners (79-100). In vijf procent van de gevallen was sprake van ernstig letsel: 400-1.400 SEH-bezoeken oftewel 2-8 per 100.000 inwoners. Het lage aandeel ernstige letsels heeft onder andere te maken met het feit dat een vergiftiging (wat hierbij veel voorkomt) als niet-ernstig gecodeerd wordt omdat de ernst van de vergiftiging meestal niet bekend is.

Het aantal SEH-bezoeken in verband met *ernstig* zelf toegebracht letsel is in de periode 2011-2020 noch gestegen noch gedaald en schommelt al jaren rond de 700 à 800 per jaar (figuur 7.1). Op het eerste gezicht lijkt de Covid19-pandemie geen effect te hebben gehad op het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig zelf toegebracht letsel. Dit in contrast tot wat we concludeerden ten aanzien van andere oorzaken van letsel (ongevallen). Zoals ook eerder aangegeven kan er beter gekeken worden naar specifieke periodes van strenge en minder strenge lockdown als de invloed van Covid19 onderwerp van onderzoek is.

Figuur 7.1 Zelf toegebracht letsel; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig¹ letsel naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling

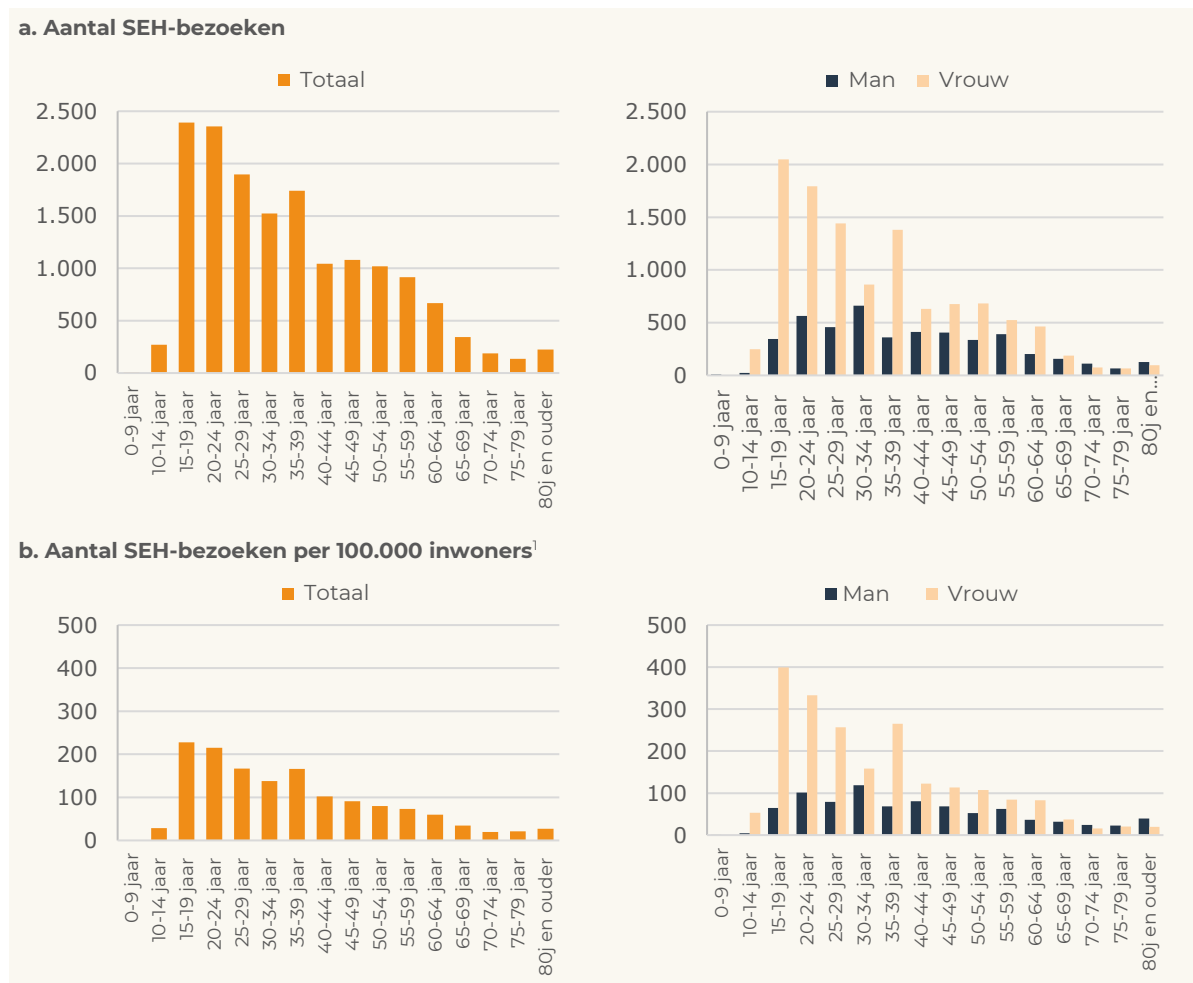
Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

7.2.1 Leeftijd en geslacht

Op de SEH-afdeling zijn onder slachtoffers met zelf toegebracht letsel vrouwen ruim in de meerderheid. In 2020 ging het om ongeveer elf duizend vrouwen (71%, 11.200) tegenover bijna vijf duizend mannen (29%, 4.600) (figuur 7.2a, bijlage 6 tabel B6.1). Meisjes/vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 24 jaar waren in 2020 verantwoordelijk voor bijna een kwart van alle SEH-bezoeken in verband met zelf toegebracht letsel (24%) en vormen de belangrijkste risicogroep (figuur 7.2b). Mannen (41 jaar) waren gemiddeld ouder dan de vrouwen (34 jaar) en bij de mannen zijn geen duidelijke risicogroepen aan te wijzen. Wel is te zien dat de kans op een SEH-bezoek onder de jongste en oudste jongens/mannen het kleinst is.

Figuur 7.2 Zelf toegebracht letsel in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

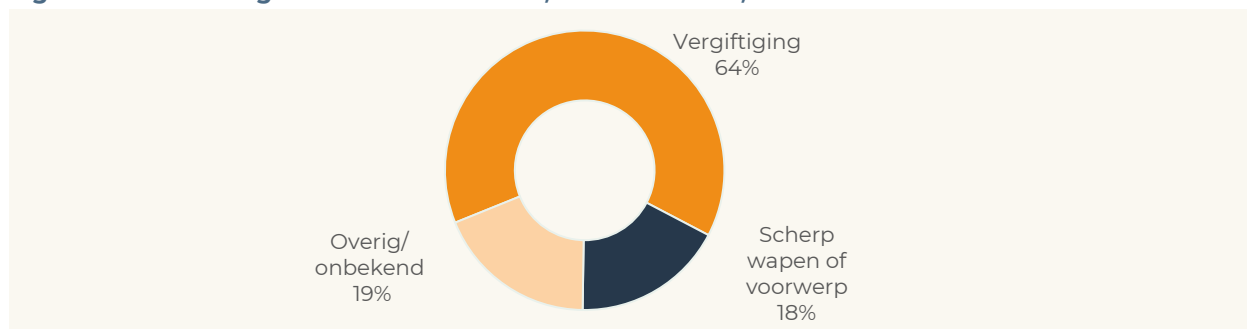

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek
¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en/of geslacht

7.2.2 Letselmechanisme

In bijna twee derde (64%) van de gevallen van zelf toegebracht letsel was sprake van een vergiftiging, waarbij vooral gedacht moet worden een vergiftiging door medicijnen (figuur 7.3, bijlage 6 tabel B6.2). Bijna een vijfde van de slachtoffers had zichzelf verwond met een scherp voorwerp (18%) zoals een mes.

Figuur 7.3 Zelf toegebracht letsel in 2020; SEH-bezoeken, naar letselmechanisme

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

7.2.3 Letsel

Vergiftigingen kwamen veruit het meeste voor (zie 7.2.2) gevolgd door open wonden (12%). De open wonden bevonden zich het vaakst aan de arm (5%) of pols (2%) (bijlage B6.3).

7.3 Zelfdoding

Zoals al vermeld overleden in 2020 1.823 personen¹ door zelfdoding. De meeste zelfdodingen in 2020 vonden plaats in de leeftijdsgroep 50-59 jaar (22%, 408) (bijlage 6 tabel B6.4). Twee keer zo zoveel mannen (67%) als vrouwen (33%) maakten een einde aan hun leven.

Ten opzichte van 2019 (1.811) vonden in 2020 twaalf zelfdodingen meer plaats. Opmerkelijk is het verschil tussen de ontwikkeling bij mannen en die bij vrouwen. Bij de mannen was sprake van een daling in 2020 ten opzichte van 2019 (-4), bij de vrouwen was sprake van een stijging (+16).

De ontwikkeling in de tijd verschilde niet alleen per geslacht maar ook per leeftijdsgroep. Meest opvallend is de daling van het aantal suïcides in de leeftijdsgroep 60-69 jaar van 320 in 2019 naar 284 in 2020. In diverse leeftijdsgroep was sprake van een ongunstige ontwikkeling, variërend van een stijging van negen (50-59 jaar), elf (80 jaar en ouder) en zeventien (30-39 jaar) slachtoffers tot een toename van 26 slachtoffers in de leeftijdsgroep 70-79 jaar.

¹ In vorige versie 1.825 overleden, is door CBS aangepast naar 1.823

8 Geweld

8.1 Overzicht geweld in 2020

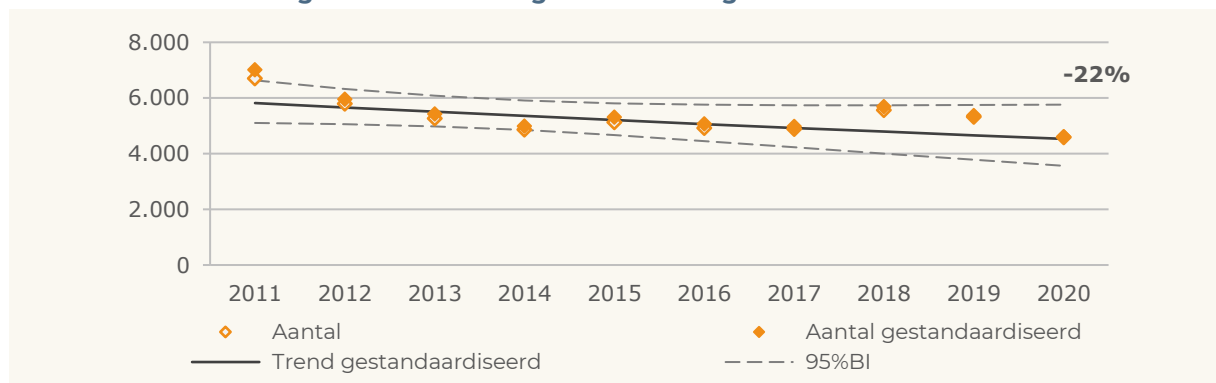
In 2020 vonden naar schatting 12.600 SEH-bezoeken plaats in verband met letsel opgelopen tijdens geweldpleging. Dit betreft alle letsels toegebracht door andere personen met de bedoeling te verwonden of te doden inclusief zichzelf verwonden tijdens een vechtpartij. Het kan zowel letsel bij het slachtoffer als letsel bij de dader betreffen. Gegevens over het aantal overledenen door geweld (moord, doorslag) in 2020 ontbreken nog op het moment van afronding van deze eerste versie van de rapportage.

8.2 SEH-bezoek geweldpleging

Het aantal van 12.600 SEH-bezoeken (10.800-14.600) komt overeen met 72 SEH-bezoeken in verband met letsel door geweld per 100.000 inwoners (62-84). In ruim een derde van de gevallen was het letsel ernstig (36%) wat leidde tot 4.600 SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel (3.500-5.800) oftewel 26 per 100.000 inwoners (20-33).

Het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel is in de periode 2011-2020 met ruim een vijfde gedaald (-22%) (figuur 8.1). Mogelijk is ook hier sprake van een Corona-effect maar de daling in 2020 heeft geen effect op de langjarige daling die er al was (2010-2019: -22%, Stam en Blatter, 2020).

Figuur 8.1 Geweld; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig¹ letsel naar jaar, gecorrigeerd voor veranderingen in de bevolkingssamenstelling

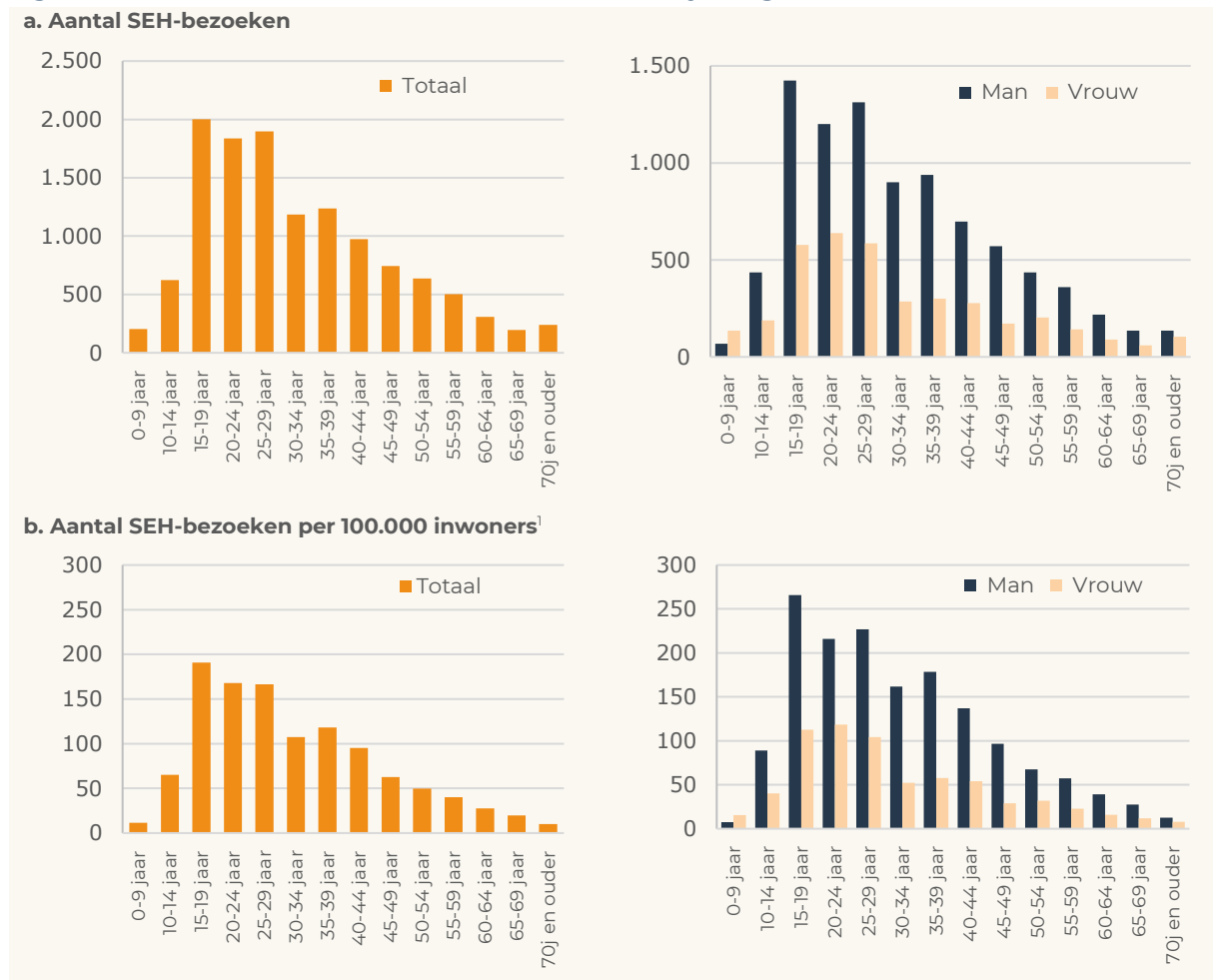
Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2011-2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

8.2.1 Leeftijd en geslacht

In ruim twee derde van de gevallen was het slachtoffer dat de SEH-afdeling bezocht in verband met letsel door geweld een man (70%) (bijlage 7 tabel B7.1). De meeste slachtoffers waren in de leeftijd van 15 tot en met 29 jaar (46%) (figuur 8.2a). In alle leeftijdsgroepen waren mannen in de meerderheid. Wanneer we kijken naar het aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners, dan blijft het beeld in grote lijnen hetzelfde (figuur 8.2b). Dit betekent dat jonge mannen in de leeftijd 15 tot en met 29 jaar de grootste kans hadden om slachtoffer te worden van geweld met letsel dat op de SEH-afdeling behandeld moest worden.

Figuur 8.2 Geweld in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

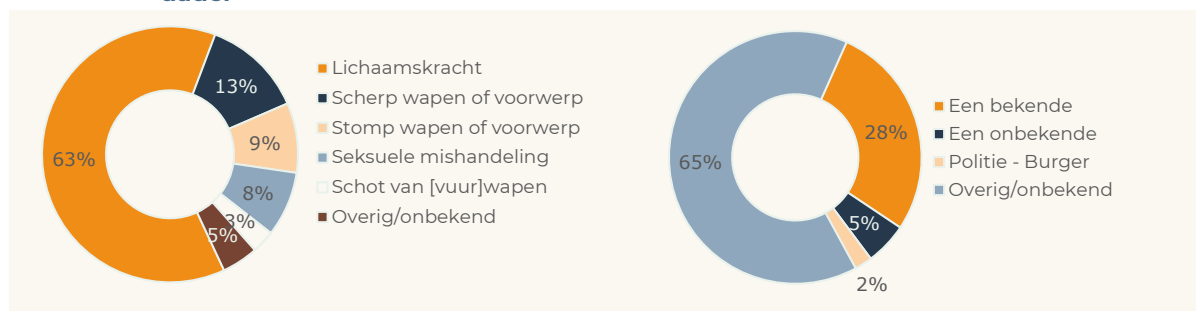
Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek
¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en/of geslacht

8.2.2 Geweldsmechanisme en relatie slachtoffer-dader

Bij twee derde van de geweldplegingen was sprake van geweld door middel van lichaamskracht (63%) (figuur 8.3, bijlage 7 tabel B7.2). Dertien procent van de slachtoffers raakte gewond door een scherp wapen of voorwerp zoals een mes of een glasscherf.

Zover bekend, vond in 2020 het geweld evenals eerdere jaren vaker plaats door een bekende (28%) dan door een onbekende (5%) (figuur 8.3, bijlage 7 tabel B7.2). Echter het aandeel gevallen waarbij geen informatie beschikbaar is over de relatie tussen slachtoffer en dader is groot, namelijk 65 procent, waardoor gegevens hierover met voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden.

Figuur 8.3 Geweld in 2020; SEH-bezoeken, naar geweldsmechanisme en relatie slachtoffer-dader¹

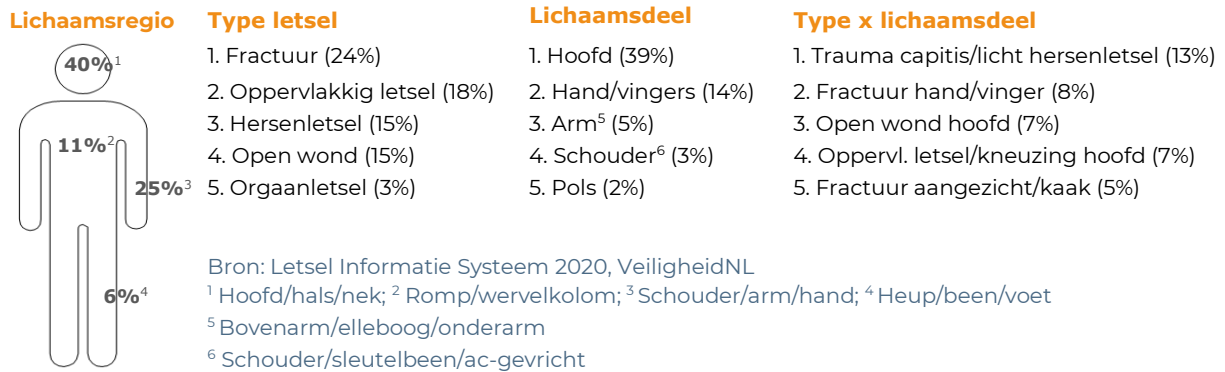

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL
¹ Bij interpretatie rekening houden met groot aandeel onbekend

8.2.3 Letsel

De geweldpleging leidde vooral tot letsel aan het hoofd zoals (licht of ernstig) hersenletsel (samen 15%), oppervlakkig letsel en open wonden aan het hoofd (beide 7%) (figuur 8.4). Als type letsel kwamen fracturen het meeste voor (24%), het vaakst van hand en/of vinger (8%) of een fractuur de neus of aan kaak- of aangezicht (5%).

Figuur 8.4 Geweld in 2020; SEH-bezoeken, naar type en locatie van het letsel

8.3 Overledenen door geweld

In 2020 overleden 1112 personen door geweld, drie meer dan in 2019. In drie op de vijf gevallen was het slachtoffer een man (bijlage 7 tabel 46). In 2020 was het aantal overledenen door geweld in de leeftijdsgroep 30-39 jaar en 50-59 jaar het grootst. In deze leeftijdsgroepen vielen respectievelijk 23 slachtoffers wat overeenkomt met 21 en 18 procent van het totaal.

De stijging in 2020 ten opzichte van 2019 komt heel voor rekening van de vrouw. Het aantal slachtoffers onder vrouwen steeg met vier, bij mannen was in 2020 één slachtoffer minder dan in 2019. Wat betreft leeftijd zijn de stijgingen in de leeftijdsgroepen 0-9 jaar (+5: van 5 naar 10) en 10-19 jaar (+4: van 5 naar 9) en de dalingen in de leeftijdsgroepen 40-49 jaar (-6: van 19 naar 13) en 20-29 jaar (-4: van 22 naar 18) het meest opvallend.

9 Verantwoording

9.1 Algemeen

De gepresenteerde gegevens betreffen, tenzij anders vermeld, jaarlijkse aantallen en percentages over 2020. De tabellen zijn gebaseerd op inclusief-cijfers, dat wil zeggen dat voor de gegevens over ziekenhuisopnamen geldt dat daarbij ook slachtoffers worden meegeteld die na ziekenhuisopname zijn overleden en dat voor SEH-bezoeken geldt dat daarbij ook slachtoffers worden meegeteld die na behandeling op een SEH-afdeling opgenomen zijn in het ziekenhuis of zijn overleden. Op deze wijze geven we een zo goed mogelijk beeld van de medische consumptie. De cijfers kunnen echter niet bij elkaar worden opgeteld om tot een totaal aantal te komen. Bij de beschrijving van letsels, bijvoorbeeld SEH-bezoeken naar leeftijd, maken we gebruik van verschillende parameters waaronder het absolute aantal SEH-bezoeken en het aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners (Verkeer: per aantal reizigerskilometers; Sport: per aantal sporturen enz.). Het absolute aantal geeft inzicht in de omvang van de problematiek en de daarmee samengaan medische consumptie. Het aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners is een maat voor de kans op SEH-bezoek en maakt het detecteren van risicogroepen mogelijk. Vrijwel alle gepresenteerde gegevens worden afgerond. Door afronding kan het voorkomen dat het totaal in een tabel afwijkt van de som van de afzonderlijke aantallen. Aantallen SEH-bezoeken kleiner dan 100 worden gerapporteerd als '<100' waarbij aantallen per 100.000 inwoners en percentages onvermeld blijven.

9.2 Letsel Informatie Systeem

9.2.1 Spoedeisende Hulp (SEH) bezoeken

In het Letsel Informatie Systeem (LIS) van VeiligheidNL staan slachtoffers geregistreerd die na een ongeval, geweld of zelfbeschadiging (zie tabel) zijn behandeld op een Spoedeisende Hulp (SEH) afdeling van een selectie van ziekenhuizen in Nederland. Deze ziekenhuizen vormen een representatieve steekproef van ziekenhuizen in Nederland met een continu bezette SEH-afdeling (Panneman en Blatter, 2016). Dit maakt een schatting van cijfers op nationaal niveau mogelijk. In LIS kunnen per letsel meerdere modules (oorzaken van letsel) worden geregistreerd, bijvoorbeeld sport en verkeer in geval van een wielrenongeval op de straat. Het letsel telt dan bij beide modules mee. Optellen van de aantallen per module kan dus tot dubbeltelling leiden. Tevens kan één persoon meerdere keren de SEH-afdeling bezoeken, al dan niet voor hetzelfde letsel.

Per SEH-bezoek kunnen drie letsels in LIS geregistreerd worden, waarbij het ernstigste letsel als eerste letsel geregistreerd wordt. In 2020 werd bij veertien procent van SEH-bezoeken twee letsels geregistreerd, in vijf procent van de gevallen drie. In analyses naar type en locatie van letsels wordt in het algemeen alleen het eerste en dus meest ernstigste letsel meegenomen. In dit rapport vormt de analyse naar gehoorschade hierop een uitzondering (zie 2.5).

Een schatting van het landelijke aantal SEH-bezoeken voor letsel maken we met behulp van de methode van de quotiënt-schatter. Daarbij gebruiken we de hulpvariabele 'aantal SEH-bezoeken in Nederland'. Dit gegeven is afkomstig uit een onderzoek naar SEH-behandelingen in Nederland (Gaakeer et al, 2014). In de praktijk komt deze methode erop neer dat het aantal SEH-behandelingen ten gevolge van letsel in de steekproef vermenigvuldigd wordt met het quotiënt van het 'aantal SEH-behandelingen in Nederland' gedeeld door het 'aantal SEH-behandelingen in de ziekenhuizen in de steekproef'.

Indeling naar oorzaak letsel

Arbeid Het verrichten van werkzaamheden voor een baas of als zelfstandige waarmee een inkomen verkregen wordt.

N.B.: Inclusief pauzes/werkonderbreking tijdens werkdag, tijdsbesteding na het werk op de bedrijfslocatie, tijdsbesteding t.b.v. het werk op andere locaties. Exclusief woon-werkverkeer.

Sport Een lichamelijke activiteit die spelend wordt uitgevoerd, en waarbij aan de prestatie bijzondere waarde wordt gehecht. Men kan een onderscheid maken tussen sportbeoefening in georganiseerd verband, zoals wedstrijdsport en recreatiesport bij een vereniging, en sportbeoefening in ongeorganiseerd verband, zoals sportieve recreatie.

Geweld Letsel toegebracht door andere personen met de bedoeling te verwonden of te doden (ICD-10).

N.B.: Zichzelf verwonden tijdens een vechtpartij valt ook onder geweldsongeval.

Verkeer Alle ongevallen waarbij een voertuig is betrokken en waarbij het slachtoffer letsel heeft opgelopen als gevolg van een verkeerssituatie. N.B.: Inclusief: boot-, trein- en vliegverkeer en éézijdige fietsongevallen op de openbare weg. Exclusief: geparkeerde voertuigen.

Zelf toegebracht letsel Opzettelijk zelf teweeggebracht(e) vergiftiging of letsel aan zichzelf (ICD-10).

N.B.: Inclusief intentionele intoxicatie en zelfmoordpoging.

Privé Letsel niet opgelopen tijdens beroepsuitoefening, sportbeoefening, verkeersdeelname of door geweldpleging of zelfmutilatie; maar letsel opgelopen in de privé-sfeer, zoals thuis van de trap vallen, met bal spelen, accidentele intoxicatie.

N.B.: Niet positief geantwoord op bovenstaande vijf oorzaken.

N.B.: Indien een patiënt per ongeluk zichzelf verwondt is dit een privé-ongeval.

9.2.2 Ernstig letsel

Voor de selectie van slachtoffers met ernstig letsel wordt gebruikgemaakt van een afgeleide van de zogenaamde MAIS. AIS staat voor Abbreviated Injury Scale (Mannaerts, 1994). De waarde van een letsel op deze schaal representeert de ernst van het letsel. De waarde van de Maximum AIS (MAIS) representeert het ernstigste letsel bij een slachtoffer. De MAIS loopt van 1 (licht letsel) tot 6 (maximaal). De AIS is opgesteld door de Association for the advancement of automotive medicine (AAAM; www.aaam.org). Ernstig letsel in het LIS wordt gedefinieerd als letsel met een letsel-ernst uitgedrukt in een MAIS (Maximum Abbreviated Injury Score) van ten minste 2. Ondanks dat in LIS geen directe gegevens geregistreerd worden over de ernst van het letsel, is het mogelijk om op basis van de gegevens over diagnose een minimale AIS-score te genereren. We maken hierbij gebruik van een transformatiemethode die gebruikt wordt om diagnoses om te zetten in een AIS-score (ECIP, 2006).

In het LIS zijn 39 letselgroepen te onderscheiden (EURO COST-indeling; Lyons et al., 2006) en deze groepen kunnen getransformeerd worden naar ICD-10-codes. Met behulp van de ECIP-tabel kunnen deze ICD-10-codes worden omgezet in AIS-scores. Letselgroepen waarvan de ICD-codes 100% scoren op een AIS van 2 en hoger krijgen een codering MAIS2+. Van enkele letselgroepen waarvan de opgenomen patiënten 100% scoren op AIS van 2 en hoger, krijgen alleen de opgenomen patiënten een codering MAIS2+. Alle overige letsels krijgen een MAIS-score van 1. Dit zijn lichte letsels of niet gespecificeerde letsels. In de onderstaande tabel wordt weergegeven welke LIS-diagnoses in de MAIS2+ categorie vallen en welke niet.

Indeling letselgroepen naar licht en ernstig letsel

Letselgroep	MAIS=1 licht letsel	MAIS>=2 (2+) ernstig letsel
1 Commotio cerebri		X
2 Overig schedel-hersens		X
3 Open wond hoofd	X	
4 Oogletsel	X	
5 Fractuur aangezicht	X	X
6 Open wond aangezicht	X	
7 Fractuur/luxatie/distorsie wervelkolom		X
8 Whiplash	X	
9 Ruggenmergletsel		X
10 Letsel inwendige organen		X
11 Fractuur ribben/borstkas		X
12 Fractuur sleutelbeen/schouder		X
13 Fractuur bovenarm		X
14 Fractuur elleboog/onderarm		X
15 Fractuur pols		X
16 Fractuur hand/vingers ¹	X	X
17 Luxatie/distorsie schouder/elleboog ²	X	X
18 Luxatie/distorsie pols/hand/vingers	X	
19 Perifeer zenuw arm-hand	X	
20 Complex arm/hand		X
21 Fractuur bekken		X
22 Fractuur heup		X
23 Fractuur bovenbeen		X
24 Fractuur knie/onderbeen		X
25 Fractuur enkel		X
26 Fractuur tenen/voet ³	X	X
27 Luxatie/distorsie knie		X
28 Luxatie/distorsie enkel/voet	X	
29 Luxatie/distorsie heup		X
30 Perifeer zenuw been/voet	X	
31 Complex been/voet		X
32 Oppervlakkig letsel	X	
33 Open wond	X	
34 Brandwond	X	
35 Intoxicatie	X	
36 Polytrauma		X
37 Vreemd lichaam	X	
38 Na onderzoek geen letsel	X	
39 Overig letsel	X	

1 Fractuur hand: MAIS=2+; fractuur vinger: MAIS=1

2 Luxatie/distorsie schouder: MAIS=2+; luxatie/distorsie elleboog: MAIS=1;

3 Fractuur voet: MAIS=2+; fractuur teen: MAIS=1

9.2.3 Betrouwbaarheidsinterval

Voor alle hoofdgroepen en belangrijkste subgroepen in de rapportage zijn 95%-betrouwbaarheidsintervallen (95%BI) berekend (privé, sport, sporttakken enz.). Bij een betrouwbaarheidsinterval groter dan 25 procent, worden de gegevens als onvoldoende betrouwbaar beschouwd om onderliggende verdelingen voor het betreffende jaar nader uit te werken (bijvoorbeeld naar leeftijd of geslacht). Het betrouwbaarheidsinterval wordt berekend rond de proportie ongevallen in LIS, dus het aantal ongevallen in een bepaalde categorie ten opzichte van de totale LIS-steekproef. Omdat deze proportie niet gelijk is in elk van de SEH-locaties in de

steekproef en dus de feitelijke spreiding groot is, wordt het BI berekend op basis van 10% van de LIS-steekproef-omvang in plaats van op basis van de totale steekproef.

9.2.4 Trends

Ernstig letsel

Uit onderzoek gebaseerd op het LIS blijkt dat het totaal aantal SEH-bezoeken in verband met letsel gedaald (Stam en Blatter, 2017). Uit een recente analyse is gebleken dat vooral het aantal patiënten met licht letsel en het aantal zelfverwijzers in de loop der jaren (sterk) is afgenomen (Panneman et al, 2020). Dit heeft te maken met beleid dat gericht is op verbetering van efficiency van de spoedzorg (Gaakeer et al, 2016): meer concentratie door sluiting van SEH-afdelingen, samenwerking van SEH-afdelingen met huisartsenposten leidend tot een sterke daling van zelfverwijzers en minder verwijzingen naar SEH-afdeling door huisartsen. Daarnaast speelt de verhoging van de eigen bijdrage in de zorg een rol. Tot slot moet nog gedacht worden aan veranderingen in behandelrichtlijnen. De dalende trend in het aantal SEH-bezoeken wordt dus bepaald door beleidseffecten en vormt als geheel geen juiste afspiegeling van de trend in het aantal letsels. Uitspraken over de ontwikkeling van de problematiek in de tijd kunnen daarom beter gedaan worden op basis van het aantal ernstige letsels (zie paragraaf 9.2.2). We gaan er vanuit dat de ernstige letsels zowel vroeger als nu (en in de toekomst) op de SEH-afdeling werden en worden (en zullen worden) behandeld. Hierdoor zal het verloop in de tijd van het aantal SEH-bezoeken in verband met ernstig letsel een betere indicator zijn voor de ontwikkeling van de betreffende letselproblematiek.

Logistische regressie

Het verzorgingsgebied van LIS is het aantal personen in Nederland waarvan verondersteld wordt dat zij met letsel op de SEH-afdeling van een LIS-ziekenhuis terecht zouden komen. Dit verzorgingsgebied is gelijk aan de totale bevolking van Nederland gedeeld door de ophoogfactor van LIS. In deze populatie wordt onderscheid gemaakt tussen cases en niet-cases. Voor de trendanalyses wordt gebruikgemaakt van logistische regressie waarbij cases tegen niet-cases worden afgezet. Zowel het lineaire als het kwadratische verband wordt getoetst. De relatie (regressie) wordt getoetst op 'ruwe data'. Presentatie van de trend vindt plaats in een figuur met landelijke aantallen.

Correctie

Een stijging van het aantal SEH-bezoeken hoeft niet te betekenen dat 'de wereld minder veilig is geworden'. Het kan ook zo zijn dat een specifieke kwetsbare groep in omvang is toegenomen. Daarom wordt in de analyse gecorrigeerd voor verandering in de bevolkingssamenstelling (vergrijzing). De correctie laat zien in hoeverre een verandering in het aantal SEH-bezoeken toegeschreven kan worden aan een toename van de omvang van een specifiek kwetsbare groep. De 'overgebleven' trend laat dan zien of de kans op een SEH-bezoek in verband met letsel is veranderd.

9.3 Leefstijlmonitor

De Leefstijlmonitor (LSM) is een enquêteonderzoek dat VeiligheidNL, in samenwerking met het RIVM en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), uitvoert onder een representatieve steekproef van inwoners van Nederland. De Leefstijlmonitor is opgezet in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en is een product van de samenwerking tussen partijen die zich richten op leefstijl.

De Leefstijlmonitor bestaat uit twee onderdelen:

1. Kern van de Leefstijlmonitor (LSM-K). In de kern van de Leefstijlmonitor worden jaarlijks kerncijfers verzameld over personen van 4 jaar en ouder. Het betreft bijvoorbeeld gegevens over aandoeningen, medische zorg, beweeggedrag, roken en alcoholgebruik. De LSM-K wordt door VeiligheidNL gebruikt voor een algemeen overzicht van ongevallen en letsels in Nederland. Dit betreft zowel medisch behandelde als niet medisch behandelde letsels. Binnen de sportblessures ontbreken gegevens over blessures opgelopen tijdens bewegingsonderwijs.

2. Aanvullende modules van de Leefstijlmonitor (LSM-A). De aanvullende modules van de Leefstijlmonitor worden minder frequent uitgevoerd dan de Kernmodule. De aanvullende module Bewegen en Ongevallen is tot stand gekomen uit een samenwerking van het RIVM, VeiligheidNL en het CBS. Deze module met verdiepende vragen over sport- en beweeggedrag en ongevallen is in 2015 voor het eerst afgenomen, en wordt iedere twee jaar uitgevoerd. De aanvullende module dient om achterliggende verbanden en verklarende variabelen te onderzoeken, en cijfers te bepalen die minder frequent dan jaarlijks nodig zijn.

Voor beide onderdelen van de Leefstijlmonitor worden in een jaar rond de 10.000 personen bevestigd. De steekproef wordt getrokken uit de Basisregistratie Personen (BRP), en verspreid over de maanden van het jaar. Voor verschillen tussen de samenstelling van de netto steekproef en de totale bevolking wordt een correctie toegepast door middel van een wegingsfactor gebaseerd op de kenmerken geslacht, leeftijd, herkomst, burgerlijke staat, stedelijkheid, provincie, landsdeel, huishoudgrootte, inkomen, vermogen en enquêteseizoen.

Indeling naar oorzaak letsel

(op volgorde waarop de respondenten bevestigd worden)

Arbeidsongeval Een voorval tijdens het werk waardoor het slachtoffer lichamelijk letsel heeft opgelopen, inclusief vrijwilligerswerk, stages en bijbanen. Arbeidsongevallen tijdens woon-werk verkeer tellen niet mee. Arbeidsongevallen met uitsluitend een natuurlijke oorzaak, zoals een hartaanval of beroerte tellen niet. (Uit de data van 2020 weten we dat het aandeel arbeidsongevallen tijdens vrijwilligerswerk verwaarloosbaar klein is.)

Andere verwonding, blessure of lichamelijk letsel, al dan niet geleidelijk ontstaan. Ook lichte zaken tellen mee. Letsel opgelopen door vergiftiging of veroorzaakt door dieren telt mee, maar letsel opgelopen door opzettelijk geweld van andere mensen telt niet mee. Soort ongeval:

Was dit bij een **verkeersongeval**? Een verkeersongeval tijdens het werk telt hier niet mee, een verkeersongeval tijdens woon-werkverkeer telt hier wel mee.

Was dit bij een ongeval in en om het huis? → **Privé**

Was dit bij een ongeval tijdens het sporten? → **Sport**

Was dit bij een ongeval tijdens een andere vrijetijdsactiviteit? → **Privé**

Was dit bij een ander niet werk-gerelateerd ongeval? → **Privé**

Gegevens over 2020 zijn nog niet beschikbaar bij het afronden van de eerste versie van dit rapport.

9.4 Directe medische kosten en verzuimkosten

VeiligheidNL heeft, in samenwerking met het Erasmus Medisch Centrum Rotterdam (Afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg), een rekenmodel (Letsellastmodel, LLM) ontwikkeld dat onder meer bestaat uit een zorgmodel en een verzuimmodel (Polinder et al, 2016). Met behulp van het zorgmodel worden de directe medische kosten geschat per slachtoffer dat op een SEH-afdeling wordt behandeld en/of in het ziekenhuis opgenomen wordt. Bij directe medische kosten kan bijvoorbeeld gedacht worden aan kosten van ambulance-spoedvervoer, spoedeisende hulp, overige poliklinische hulp, ziekenhuisverpleging (zowel initieel als heropnamen), thuiszorg, nazorg door de huisarts, (geriatrie) revalidatie en verpleeghuiszorg. Met behulp van het verzuimmodel worden de gemiddelde verzuimduur in werkdagen en de indirecte kosten ten gevolge van het verzuim per slachtoffer dat op een SEH-afdeling wordt behandeld of wordt opgenomen in een ziekenhuis geschat. De benodigde informatie om het Letsellastmodel te ontwikkelen is afkomstig uit het Letsel Informatie Systeem, standaard zorgregistraties zoals onder meer de Landelijke Basisregistratie Ziekenhuiszorg, een aanvullend enquêteonderzoek onder een steekproef van LIS-patiënten, microdatabestanden van het CBS, DBC-data van het NZa en bronnen met kostprijsinformatie.

Vorig jaar is het LLM geactualiseerd. Een aantal (zorg)kostenposten is toegevoegd. Vernieuwd en uitgebreid zijn de kosten van revalidatie (kliniek, polikliniek, geriatrie), kosten van WMO-zorg en de kosten van psychologische hulpverlening. Tevens is toen de kans op arbeid is geactualiseerd en is de leeftijdsgroep waarop de verzuimkosten in het model betrekking hebben uitgebreid van 15-64 jaar naar 15-69 jaar.

Recentelijk is daarnaast de berekening van verzuimkosten uitgebreid. Arbeidsverzuim werd voorheen over heel jaar berekend waarbij de kosten gebaseerd op de hele periode van verzuim/arbeidsongeschiktheid. Volgens de zogenaamde frictiekostenmethode (welke ook door

het RIVM gehanteerd wordt) wordt er rekening gehouden met vervanging van zieke werknemers, waardoor de arbeidsproductiviteit na bijvoorbeeld 26 of zelfs 12 weken niet meer onder druk staat. De verzuimkosten zijn daarom vanaf nu weergegeven verzuimkosten tot een half jaar na het oplopen van het letsel. Dit sluit beter aan bij de tegenwoordig toegepaste methoden.

9.5 Gegevens over overledenen

9.5.1 Doodsoorzakenstatistiek

De Doodsoorzakenstatistiek van het CBS bevat gegevens over alle overledenen die in Nederland woonachtig waren op het moment van overlijden (ingezetenen). De gegevens worden verkregen via het wettelijk verplichte meldingssysteem waarbij de behandelend (of waarnemend) arts of een gemeentelijk lijkschouwer een doodsoorzaakverklaring (B-formulier) invult. Gegevens over 2020 waren voor dit rapport nog niet beschikbaar. De gegevens opgenomen die in een volgende versie van dit rapport zullen worden opgenomen zijn afkomstig van Statline.

Opsplitsing in privé-, sport- en arbeidsongevallen is niet (meer) mogelijk in de Doodsoorzakenstatistiek. Uit eerder en ander onderzoek weten we dat er slechts in hooguit enkele tientallen gevallen van een ongeval tijdens sport sprake sport zal zijn geweest. De inspectie SZW meldt 71 overledenen door een arbeidsongeval in 2020.

Indeling naar oorzaak letsel (ICD10)

Ongevallen V01-X59

-Vervoersongeval V01-V99 Elk ongeval waarbij een hulpmiddel betrokken is dat primair ontworpen is voor – of op het betrokken tijdstip gebruikt wordt voor – vervoer van personen of goederen van de ene plaats naar de andere. **(Weg)verkeersongeval** Elk ongeval met een voertuig dat op de openbare weg plaatsvindt. Van een ongeval met een voertuig wordt verondersteld dat het heeft plaatsgevonden op de openbare weg tenzij een andere plaats wordt vermeld, behalve in het geval van ongevallen waarbij uitsluitend terreinvoertuigen zijn betrokken.

-Overige ongevallen (privé-arbeid-sport) W00-X59

Zelf toegebracht letsel (Zelfdoding) X60-X84

Geweld (Moord en doodslag) X85-Y09

Voor verdere informatie, zie www.cbs.nl.

9.5.2 Krantenknipselregistratie

In de Krantenknipselregistratie van VeiligheidNL worden alle berichten over privé-, sport- en arbeidsongevallen geregistreerd die in landelijke en regionale dagbladen zijn verschenen (vanaf januari 2011 alleen dodelijke ongevallen). De ongevallen waarover berichten in kranten verschijnen, zijn in het algemeen ernstige ongevallen. De Krantenknipselregistratie vormt in het algemeen geen basis om kwantitatieve uitspraken te doen over ongevallen, maar geeft wel veel achtergrondinformatie over de ongevallen die geregistreerd worden. Dodelijke ongevallen worden echter vrijwel altijd in een krant vermeld. Omdat er geen andere gegevensbronnen zijn voor dodelijke ongevallen tijdens sport, wordt de Krantenknipselregistratie 2020 gebruikt om het aantal dodelijke ongevallen tijdens sport te bepalen.

Voor indeling naar type oorzaak, zie LIS, 9.2.1.

9.5.3 Statistiek Verkeersdoden

In de Statistiek Verkeersdoden van het CBS staan personen geregistreerd die zijn overleden als gevolg van een verkeersongeval dat in Nederland plaatsvond. Het gaat om weggebruikers die zijn overleden ten gevolge van een plotseling optredende gebeurtenis op de openbare weg in Nederland, verband houdend met het verkeer, waarbij ten minste één rijdend voertuig was betrokken. Het gaat dus om zowel inwoners als niet-inwoners. Een overledene wordt niet als verkeersdode geteld indien:

- het ongeval zich voordoet op een plaats die niet opengesteld is voor openbaar rij- en ander verkeer;

- het ongeval zich voordoet op een gedeelte van een trein- of trambaan die geen deel uitmaakt van de openbare weg en door de aard uitsluitend gebruikt kan worden door een trein of een tram; De gegevens opgenomen in dit rapport zijn afkomstig van Statline. Voor verdere informatie, zie www.cbs.nl.

9.5.4 Gegevens Inspectie SZW

Werkgevers zijn verplicht een arbeidsongeval (i.e. ongevallen die plaatsvinden tijdens of door werkzaamheden) bij de Inspectie SZW te melden wanneer er sprake is van een ongeval met dodelijke afloop, ziekenhuisopname of blijvend letsel. Dit betreft zowel ongevallen van eigen werknemers als ongevallen van andere personen die onder zijn/haar gezag werken, zoals uitzendkrachten en zzp'ers. Ongevallen in het woon-werkverkeer vallen niet onder het begrip 'arbeidsongeval', tenzij ze plaatsvinden met voertuigen van de werkgever. De Inspectie SZW rapporteert elk jaar over dodelijke ongevallen.

9.6 Expositiegegevens

9.6.1 Bevolkingsstatistiek

In de bevolkingsaantallen afkomstig uit de Bevolkingsstatistiek van het CBS betreffen uitsluitend personen die zijn opgenomen in het bevolkingsregister van een Nederlandse gemeente. In principe wordt iedereen die voor onbepaalde tijd in Nederland woont, opgenomen in het bevolkingsregister van de woongemeente. Het betreft bevolkingsaantallen op 1 januari van het betreffende jaar.

Voor verdere informatie, zie www.cbs.nl.

9.6.2 Leefstijlmonitor

Gegevens over sporturen zijn afkomstig zijn uit de LSM 2020 (zie paragraaf 9.3).

9.6.3 Onderzoek Onderweg in Nederland

Voor informatie over het aantal afgelegde kilometers in het verkeer is met name gebruikgemaakt van gegevens uit het Onderzoek Onderweg in Nederland (ODiN) van het CBS.

ODiN geeft informatie over de dagelijkse mobiliteit van de Nederlandse bevolking beschreven naar plaats van herkomst, bestemming, tijdstip waarop het vervoer plaatsvindt, gebruikte vervoermiddelen en de reismotieven voor de verplaatsingen. Dit onderzoek is in 2018 van start gegaan als opvolger van het Onderzoek Verplaatsingen in Nederland (OVIN). Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Voor meer informatie zie: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/aanvullende%20onderzoeksbeschrijvingen/onderweg-in-nederland--odin---onderzoeksbeschrijving-2018>. Voor de ODiN-gegevens die voor dit rapport gebruikt zijn, is vooral gebruikgemaakt een bestand afkomstig van DANS (<https://dans.knaw.nl/nl>).

Onlangs is aan het licht gekomen dat door het CBS in de ODiN-gegevens vanaf 2018 over de 'totale verkeersprestatie' serieverplaatsingen ten onrechte niet zijn meegenomen. Dit leidt tot een onderschatting van de totale verkeersprestatie. Het CBS schat dat na correctie de totale verkeersprestatie enkele procentpunten hoger zal zijn.

9.6.4 Enquête Beroepsbevolking

De gegevens over gewerkte uren zijn afkomstig uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS. De EBB is een steekproefonderzoek onder huishoudens in Nederland bestaand uit zowel de telefonische als de face-to-face interviews die worden afgenomen met behulp van een elektronische vragenlijst. Op basis van de EBB worden statistieken gemaakt die de participatie van mensen (15 jaar en ouder) op de arbeidsmarkt beschrijven (werkenden). Hierbij worden kenmerken en kwalificaties van personen in verband gebracht met hun positie op de arbeidsmarkt. Belangrijke indicatoren daarbij zijn de arbeidsdeelname, werkloosheid, kenmerken

van de werkkring en het opleidingsniveau. De gegevens worden door weging opgehoogd tot een schatting van landelijke aantallen werkenden. Voor meer informatie zie www.cbs.nl.

Het aantal gewerkte uren is bepaald op basis van gegevens over de eerste en tweede werkkring van personen. Een half procent van de werkenden werkte in 3 of meer werkkringen. Nadere gegevens over deze werkkringen zijn niet beschikbaar. Daarnaast is uitgegaan van gemiddeld 45 werkweken per jaar.

Aangezien het aantal arbeidsongevallen bij kinderen onder de 15 jaar heel klein is, bij de berekening van het totaal aantal SEH-bezoeken per 100.000 werkenden/gewerkte uren geen rekening gehouden met het feit dat de EBB alleen gegevens bevat over werkenden vanaf 15 jaar.

Referenties

- Gaakeer MI, Brand CL van den, Veugelers R, Patka P. Inventarisatie van SEH-bezoeken en zelfverwijzers. Ned Tijdschr Geneesk. 2014;158:A7128.
- Gaakeer MI, Brand van den CL, Gips E, Lieshout JM, Huijsman R, Veugelers R, Patka P. Landelijke ontwikkelingen in de Nederlandse SEH's. Ned Tijdschr Geneesk. 2016;160:D970.
- Inspectie SZW (2021). Jaarverslag 2020, Den Haag: Inspectie SZW
- Krul IMK, Panneman MJM, Toet H, Stam C, Blatter BM. De invloed van coronamaatregelen op het aantal behandelde letsels op de SEH. Ned Tijdschr Geneesk. 2021;165:D5760
- Lyons RA, Polinder S, Larsen CF, Mulder S, Meerding WJ, Beeck, EF van, The Eurocost Reference Group. Methodological issues in comparing injury incidence across countries. Int. J. Inj. Control Saf. Promot. 2006 13 (2), 63-70.
- Mannaerts GHH, Sawor JH, Menovsky T, Springer L, Patka P, Haarman JThM. De betrouwbaarheid van de registratie van polytrauma-patiënten. Ned Tijdschr Geneesk. 12 november 1994;138(46):2290-3.
- Mulier Instituut <https://www.mulierinstituut.nl/onderzoeksthemas/deelname/sporttakken/>
- Panneman M, Blatter B (2016). Letsel Informatie Systeem. Representatief voor alle SEH's in Nederland? Amsterdam: VeiligheidNL
- Panneman JM, Gaakeer MI, Jansen T, Beeck EF van, Blatter BM. Stijging lichte letsels bij de huisarts valt samen met daling op SEH. Ned Tijdschr Geneesk. 2020;164:D4867.
- Polinder S, Haagsma J, Panneman M, Scholten A, Brugmans M, Van Beeck E. The economic burden of injury: Health care and productivity costs of injuries in the Netherlands. Accid Anal Prev. 2016 Aug;93:92-100.
- Stam C, Blatter B. (2017) Letsels. Kerncijfers 2016, Amsterdam: VeiligheidNL
- Stam C, Panneman M, Blatter B. (2018) Letselindicator. Van alle letsels naar ernstig letsel op de SEH-afdeling, Amsterdam: VeiligheidNL
- VeiligheidNL (2020) Infographic SEH-bezoeken als gevolg van een verkeersongeval in 2019. Amsterdam: VeiligheidNL
- VeiligheidNL (2021) Letsels door wielrennen & mountainbiken SEH-behandelingen 2020 Amsterdam: VeiligheidNL

Bijlage 1 Letsels

Tabel B1.1 SEH-bezoeken in 2020, naar reden bezoek

	Aantal	Aantal per	
		100.000	%
		inwoners	
Lichamelijk letsel of vergiftiging	567.000	3.300	33
Ziekte of aandoening	1.040.000	6.000	60
Controle	66.100	380	4
Overig/onbekend	51.400	300	3
Totaal	1.720.000	9.900	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

Tabel B1.2 Letsels in 2020; SEH-bezoek, naar type oorzaak¹ van het letsel

	Aantal	95% BI ³	Aantal per		% Ernstig	
			100.000	95% BI ³	%	letsel ²
			inwoners			
Totaal	567.000	555.000-580.000	3.300	3.200-3.300	100	53
Ongeval	540.000	528.000-552.000	3.100	3.000-3.200	95	55
Privé+sport	406.000	396.000-417.000	2.300	2.300-2.400	72	56
Privé	321.000	312.000-331.000			57	56
Sport	85.000	80.100-90.000			15	54
Verkeer	107.000	102.000-113.000			19	60
Arbeid	38.400	35.200-41.800			7	35
Zelf toegebracht letsel	15.800	13.700-18.000			3	5
Geweld	12.600	10.800-14.600			2	36

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Een letsel kan meerdere oorzaken hebben bijvoorbeeld sport & verkeer. Door deze overlap kan de som van de afzonderlijke aantallen/percentages per categorie groter zijn dan het totaal in de tabel

² Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

³ 95% betrouwbaarheidsinterval

Tabel B1.3 Letsels in 2020; SEH-bezoek i.v.m. ernstig letsel¹, naar type oorzaak² van het letsel

	Aantal	95% BI ³	Aantal per		%
			100.000	95% BI ³	
			inwoners		
Totaal	301.000	291.000-310.000	1.700	1.700-1.800	100
Ongeval	296.000	286.000-305.000	1.700	1.600-1.800	98
Privé+sport	226.000	218.000-234.000	1.300	1.300-1.300	75
Privé	180.000	173.000-187.000			60
Sport	46.300	42.700-50.000			15
Verkeer	64.100	59.800-68.400			21
Arbeid	13.500	11.600-15.500			4
Zelf toegebracht letsel ⁴	(800)	400-1.400			(<1)
Geweld	4.600	3.500-5.800			2

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Een letsel kan meerdere oorzaken hebben bijvoorbeeld sport & verkeer. Door deze overlap kan de som van de afzonderlijke aantallen/percentages per categorie groter zijn dan het totaal in de tabel

³ 95% betrouwbaarheidsinterval,

⁴ 95%BI > 25% schatting niet betrouwbaar, daarom aantal en percentage tussen haakjes

Tabel B1.4 Letsel in 2020, Overledenen¹, naar type oorzaak van het letsel

	Aantal	Aantal per	
		100.000	%
		inwoners	
Ongevallen	6.430	37	71
Privé-(sport-arbeids)ongeval ²	5.798	33	64
<i>Accidentele val</i>	5.232	30	58
<i>Overig</i>	566	3	6
Vervoersongeval	632	4	7
<i>Wegverkeersongeval³</i>	589	3	7
<i>Overig</i>	43	0	0
Zelf toegebracht letsel/suicide⁴	1.823	10	20
Geweld/moord	112	1	1
Overig⁵	661	4	7
Totaal	9.026	52	100

Bron: Doodsoorzakenstatistiek dood 2020 (Statline), Centraal Bureau voor de Statistiek, Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Ingezetenen, '0' betekent afgerond nul

² Alle dodelijke ongevallen exclusief dodelijke vervoersongevallen. Geen opsplitsing in privé-, sport- en arbeidsongevallen mogelijk in Doodsoorzakenstatistiek. Uit eerder onderzoek weten we dat er slechts in een paar procent van de gevallen sprake zal zijn geweest van overlijden door een sport- of arbeidsongeval. Inspectie SZW meldt **54** overledenen door een arbeidsongeval in 2020 (Inspectie SZW, 2021), in de Krantenknipselregistratie van VeiligheidNL zijn **53** doden door sport in 2020 geregistreerd.

³ **610** verkeersdoden op NL-wegen (Statistiek Verkeersdoden 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek)

⁴ Aangepast ten opzichte van vorige versie van deze rapportage

⁵ Gebeurtenissen opzet onbekend + Overige uitwendige doodsoorzaken

Tabel B1.5a Letsels in 2020; SEH-bezoek, totaal en ernstig letsel¹, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

	Totaal				Ernstig letsel		
	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ²	%	% ernstig letsel	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ²	%
0-4 jaar	30.800	3.600	5	49	15.200	1.800	5
5-9 jaar	35.200	3.900	6	58	20.300	2.200	7
10-14 jaar	47.000	4.900	8	52	24.700	2.600	8
15-19 jaar	45.700	4.400	8	39	17.900	1.700	6
20-24 jaar	37.500	3.400	7	37	13.800	1.300	5
25-29 jaar	34.100	3.000	6	34	11.500	1.000	4
30-34 jaar	26.400	2.400	5	36	9.500	860	3
35-39 jaar	24.000	2.300	4	41	9.800	940	3
40-44 jaar	21.700	2.100	4	44	9.500	930	3
45-49 jaar	24.400	2.100	4	48	11.600	980	4
50-54 jaar	29.500	2.300	5	51	15.100	1.200	5
55-59 jaar	31.500	2.500	6	57	18.000	1.400	6
60-64 jaar	29.600	2.600	5	62	18.400	1.600	6
65-69 jaar	27.200	2.700	5	67	18.200	1.800	6
70-74 jaar	30.100	3.200	5	68	20.400	2.200	7
75-79 jaar	27.000	4.300	5	70	19.000	3.000	6
80-84 jaar	26.700	6.100	5	72	19.300	4.400	6
85-89 jaar	22.800	8.900	4	73	16.700	6.500	6
90 jaar en ouder	16.000	12.000	3	73	11.700	9.000	4
Man	291.000	3.400	51	50	144.000	1.700	48
Vrouw	276.000	3.200	49	56	156.000	1.800	52
Totaal	567.000	3.300	100	53	301.000	1.700	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd of geslacht

Tabel B1.5b Letsels in 2020; SEH-bezoek, naar leeftijd x geslacht van het slachtoffer

	Man			Vrouw		
	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ¹	%	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ¹	%
0-4 jaar	17.000	3.800	6	13.900	3.300	5
5-9 jaar	18.700	4.000	6	16.500	3.700	6
10-14 jaar	26.700	5.500	9	20.300	4.400	7
15-19 jaar	27.700	5.200	10	18.000	3.500	7
20-24 jaar	22.400	4.000	8	15.100	2.800	5
25-29 jaar	20.200	3.500	7	13.900	2.500	5
30-34 jaar	16.900	3.000	6	9.500	1.700	3
35-39 jaar	14.600	2.800	5	9.400	1.800	3
40-44 jaar	13.000	2.500	4	8.700	1.700	3
45-49 jaar	14.500	2.500	5	9.900	1.700	4
50-54 jaar	16.400	2.500	6	13.100	2.100	5
55-59 jaar	15.800	2.500	5	15.700	2.500	6
60-64 jaar	13.600	2.400	5	16.000	2.800	6
65-69 jaar	11.500	2.300	4	15.700	3.100	6
70-74 jaar	11.900	2.600	4	18.100	3.800	7
75-79 jaar	10.200	3.400	3	16.900	5.000	6
80-84 jaar	9.300	4.900	3	17.400	7.000	6
85-89 jaar	6.500	6.900	2	16.300	10.000	6
90 jaar en ouder	3.900	11.000	1	12.000	13.000	4
Totaal	291.000	3.400	100	276.000	3.200	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en geslacht

Tabel B1.6 Letsels in 2020; SEH-bezoek, naar type letsel

	Aantal	%
Fractuur	249.000	44
Oppervlakkig letsel	74.800	13
Hersenletsel	57.000	10
Open wond	39.100	7
Luxatie	25.900	5
Distorsie	20.400	4
Vergiftiging	18.400	3
Spier- of peesletsel	18.300	3
Orgaanletsel	4.600	<1
Brandwond	4.100	<1
Gevolgen van vreemd lichaam	3.400	<1
Allergische reactie	2.400	<1
Crush letsel	1.400	<1
Traumatische amputatie	1.200	<1
Letsel aan bloedvaten	700	<1
Na onderzoek geen letsel	10.200	2
Overig/onbekend	36.000	6
Totaal	567.000	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

Tabel B1.7 Letsels in 2020; SEH-bezoek, naar locatie en type letsel

	Aantal	%		Aantal	%
Hoofd/hals/nek	90.800	16	<i>Schouder/sleutelbeen/ac-gewricht</i>	<i>35.000</i>	<i>6</i>
trauma capitis/licht hersenletsel	45.900	8	fractuur sleutelbeen/schouder	16.100	3
open wond hoofd	11.700	2	luxatie schouder/ac-gewricht	13.100	2
ernstig schedel/hersenletsel	11.100	2	oppervl letsel/kneuzing sleutelb/schouder ¹	3.400	<1
oppervlakkig letsel/kneuzing hoofd	8.400	1			
fractuur aangezicht/kaak	3.600	<1	Heup/been/voet	147.000	26
letsel oogbol	2.600	<1	<i>Enkel</i>	<i>38.800</i>	<i>7</i>
fractuur neus	2.400	<1	enkelfractuur	20.700	4
			enkeldistorsie	12.500	2
Romp/wervelkolom	43.500	8	oppervlakkig letsel/kneuzing enkel	3.300	<1
oppervlakkig letsel/kneuzing romp	9.500	2	<i>Voet/tenen</i>	<i>37.400</i>	<i>7</i>
fractuur wervelkolom/ruggenmergletsel	8.200	1	fractuur voet/teen	23.900	4
fractuur bekken	6.300	1	oppervlakkig letsel/kneuzing voet/tenen	7.200	1
fractuur thorax/rib	5.200	<1	open wond voet/tenen	1.500	<1
spier-/peesletsel/luxatie/distorsie nek/hals	1.000	<1	<i>Heup/bovenbeen</i>	<i>36.900</i>	<i>7</i>
			heupfractuur	21.000	4
Schouder/arm/hand	231.000	41	oppervl letsel/kneuzing heup/bovenbeen	5.600	<1
<i>Hand/vingers</i>	<i>82.200</i>	<i>14</i>	fractuur bovenbeen	3.700	<1
fractuur hand/vinger	37.200	7	luxatie heup	3.200	<1
open wond hand/vinger	14.400	3	<i>Knie</i>	<i>19.300</i>	<i>3</i>
oppervlakkig letsel/kneuzing hand/vinger	13.100	2	fractuur knie	5.700	1
spier-/peesletsel hand/vinger	7.500	1	oppervlakkig letsel/kneuzing knie	4.800	<1
luxatie hand/vinger	3.400	<1	distorsie knie	3.300	<1
distorsie hand/vinger	1.100	<1	luxatie knie	2.600	<1
<i>Bovenarm/elleboog/onderarm</i>	<i>60.400</i>	<i>11</i>	open wond knie	1.000	<1
fractuur elleboog	18.400	3	<i>Onderbeen</i>	<i>13.800</i>	<i>2</i>
fractuur bovenarm	14.800	3	fractuur onderbeen	6.300	1
fractuur onderarm	10.600	2	open wond onderbeen	2.500	<1
oppervlakkig letsel/kneuzing arm	7.100	1	achillespeesletsel	2.200	<1
open wond arm	3.400	<1	oppervlakkig letsel/kneuzing onderbeen	1.700	<1
luxatie elleboog	2.600	<1			
<i>Pols</i>	<i>53.600</i>	<i>9</i>	Overig	54.200	10
polsfractuur	44.900	8			
oppervlakkig letsel/kneuzing pols	5.500	<1	Totaal	567.000	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

¹ Oppervlakkig letsel/kneuzing sleutelbeen/schouder

Tabel B1.8 Ongevallen in 2020; letsels, naar type oorzaak en medische behandeling¹

Letsels	n	Aantal	% medisch behandeld		Medisch behandelde letsels			
			%	Aantal	Aantal	%		
Privé	612	3.100.000	37	53	1.700.000	36		
Sport	475	4.800.000	57	54	2.600.000	57		
Arbeid	86	270.000	3	53				
Verkeer	117	260.000	3	62	160.000	3		
Totaal	1.162	8.500.000	100	54	4.600.000	100		
Medisch behandeld door:	Huisarts		Specialist		Fysiotherapeut		Anders	
	% ²	Aantal	% ²	Aantal	% ²	Aantal	% ²	Aantal
Privé	50	830.000	43	710.000	26	420.000	29	490.000
Sport	28	730.000	23	610.000	71	1.900.000		
Arbeid								
Verkeer								
Totaal	37	1.700.000	31	1.400.000	52	2.400.000	18	840.000

Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL

¹ Lege cel betekent n-getal te klein (<50) voor betrouwbare schatting

² Percentage van medisch behandelde letsels door privé-ongevallen resp. sport, arbeid of verkeer

Tabel B1.9a Ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, totaal en ernstig letsel, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

	Totaal				Ernstig letsel		
	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ²		% ernstig letsel	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ²	
		Kolom %	%			Kolom %	%
0-4 jaar	30.800	3.600	6	49	15.200	1.800	5
5-9 jaar	35.100	3.800	6	58	20.300	2.200	7
10-14 jaar	46.200	4.800	9	53	24.400	2.600	8
15-19 jaar	41.400	3.900	8	41	17.200	1.600	6
20-24 jaar	33.400	3.100	6	40	13.200	1.200	4
25-29 jaar	30.500	2.700	6	36	11.000	970	4
30-34 jaar	23.800	2.200	4	38	9.100	820	3
35-39 jaar	21.100	2.000	4	44	9.300	890	3
40-44 jaar	19.700	1.900	4	46	9.100	890	3
45-49 jaar	22.700	1.900	4	50	11.400	960	4
50-54 jaar	28.000	2.200	5	53	14.800	1.200	5
55-59 jaar	30.100	2.400	6	59	17.700	1.400	6
60-64 jaar	28.600	2.600	5	63	18.100	1.600	6
65-69 jaar	26.700	2.700	5	68	18.000	1.800	6
70-74 jaar	29.800	3.200	6	68	20.300	2.200	7
75-79 jaar	26.800	4.200	5	71	18.900	3.000	6
80-84 jaar	26.500	6.100	5	73	19.300	4.400	7
85-89 jaar	22.700	8.900	4	73	16.600	6.500	6
90 jaar en ouder	15.900	12.000	3	73	11.700	9.000	4
Man	278.000	3.200	52	51	141.000	1.600	48
Vrouw	262.000	3.000	48	59	155.000	1.800	52
Totaal	540.000	3.100	100	55	296.000	1.700	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd of geslacht

Tabel B1.9b Ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd x geslacht van het slachtoffer

	Man			Vrouw		
	Aantal			Aantal		
	Aantal	per 100.000 inwoners ¹	Kolom %	Aantal	per 100.000 inwoners ¹	Kolom %
0-4 jaar	16.900	3.800	6	13.800	3.300	5
5-9 jaar	18.600	4.000	7	16.400	3.700	6
10-14 jaar	26.300	5.400	9	19.900	4.300	8
15-19 jaar	26.000	4.900	9	15.400	3.000	6
20-24 jaar	20.700	3.700	7	12.700	2.400	5
25-29 jaar	18.600	3.200	7	11.900	2.100	5
30-34 jaar	15.500	2.800	6	8.300	1.500	3
35-39 jaar	13.300	2.500	5	7.800	1.500	3
40-44 jaar	11.900	2.300	4	7.800	1.500	3
45-49 jaar	13.600	2.300	5	9.100	1.500	3
50-54 jaar	15.700	2.400	6	12.300	1.900	5
55-59 jaar	15.100	2.400	5	15.100	2.400	6
60-64 jaar	13.200	2.400	5	15.400	2.700	6
65-69 jaar	11.200	2.300	4	15.500	3.100	6
70-74 jaar	11.700	2.600	4	18.000	3.700	7
75-79 jaar	10.100	3.400	4	16.800	5.000	6
80-84 jaar	9.200	4.800	3	17.300	7.000	7
85-89 jaar	6.500	6.800	2	16.200	10.000	6
90 jaar en ouder	3.900	11.000	1	12.000	13.000	5
Totaal	278.000	3.200	100	262.000	3.000	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd of geslacht

Tabel B1.10 Privé-ongevallen en sportblessures in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

	Privé		Sport		Totaal		
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ¹	%
0-4 jaar	27.100	8	500	<1	27.500	3.200	7
5-9 jaar	23.900	7	6.800	8	30.700	3.400	8
10-14 jaar	19.600	6	20.800	24	40.300	4.200	10
15-19 jaar	13.100	4	15.400	18	28.600	2.700	7
20-24 jaar	12.900	4	8.900	10	21.800	2.000	5
25-29 jaar	13.500	4	6.300	7	19.800	1.700	5
30-34 jaar	10.500	3	4.600	5	15.100	1.400	4
35-39 jaar	10.000	3	4.000	5	14.000	1.300	3
40-44 jaar	9.400	3	3.400	4	12.800	1.300	3
45-49 jaar	11.200	3	3.500	4	14.700	1.200	4
50-54 jaar	15.000	5	3.400	4	18.500	1.400	5
55-59 jaar	17.500	5	2.600	3	20.200	1.600	5
60-64 jaar	17.900	6	1.800	2	19.600	1.800	5
65-69 jaar	18.500	6	1.200	1	19.700	2.000	5
70-74 jaar	21.700	7	1.000	1	22.800	2.400	6
75-79 jaar	20.900	6	500	<1	21.400	3.400	5
80-84 jaar	22.400	7	200	<1	22.600	5.200	6
85-89 jaar	20.800	6	<100		20.900	8.200	5
90 jaar en ouder	15.300	5	<100		15.400	12.000	4
Man	142.000	44	53.100	63	195.000	2.300	48
Vrouw	180.000	56	31.900	37	212.000	2.400	52
Totaal	321.000	100	85.000	100	406.000	2.300	100
		79		21			100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd of geslacht

Tabel B1.11 Privé-ongevallen en sportblessures in 2020; SEH-bezoeken i.v.m. ernstig¹ letsel, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

	Totaal	Ernstig letsel		
	% ernstig letsel	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ²	Kolom %
0-4 jaar	50	13.700	1.600	6
5-9 jaar	59	18.300	2.000	8
10-14 jaar	52	21.100	2.200	9
15-19 jaar	40	11.500	1.100	5
20-24 jaar	40	8.700	790	4
25-29 jaar	35	7.000	610	3
30-34 jaar	37	5.600	510	2
35-39 jaar	44	6.100	590	3
40-44 jaar	46	5.900	580	3
45-49 jaar	49	7.300	610	3
50-54 jaar	53	9.800	770	4
55-59 jaar	59	11.900	950	5
60-64 jaar	63	12.300	1.100	5
65-69 jaar	68	13.400	1.300	6
70-74 jaar	66	15.100	1.600	7
75-79 jaar	70	15.000	2.400	7
80-84 jaar	73	16.500	3.800	7
85-89 jaar	73	15.400	6.000	7
90 jaar en ouder	74	11.300	8.700	5
Man	51	100.000	1.200	44
Vrouw	60	126.000	1.400	56
Totaal	56	226.000	1.300	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Zie Verantwoording voor definitie van ernstig letsel

² Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd of geslacht

Tabel B1.12 Letsels in 2020; Kosten¹, naar type oorzaak van het letsel²

	Directe medische kosten			Verzuimkosten ³			Totaal	
	Gemiddeld	Totaal		Gemiddeld	Totaal		Totaal	
	In euro	In miljoen		In euro	In miljoen		In miljoen	
		euro	%		euro	%	euro	%
Totaal	3.900	2.400	100	10.700	1.500	100	3.800	100
Ongeval	4.000	2.300	96	10.700	1.400	98	3.700	97
Privé+sport	4.100	1.800	75	10.500	790	55	2.600	67
Privé	4.700	1.600	68	11.000	580	40	2.200	57
Sport	1.900	170	7	9.100	220	15	380	10
Verkeer	3.900	450	19	12.000	390	27	840	22
Arbeid	2.100	85	4	10.000	300	21	390	10
Zelf toegebracht letsel	3.600	70	3	³	³	³	70 ³	2 ³
Geweld	2.000	27	1	9.100	36	2	63	2

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Letsellastmodel 2020, VeiligheidNL i.s.m. Erasmus MC

¹ Directe medische kosten en verzuimkosten van slachtoffers die zijn behandeld op een SEH-afdeling van een ziekenhuis en/of zijn opgenomen

² Een letsel kan meerdere oorzaken hebben bijvoorbeeld sport & verkeer. Door deze overlap kan de som van de afzonderlijke aantallen/percentages/kosten per categorie groter zijn dan het totaal in de tabel

³ Verzuimkosten tot een half jaar: 15-69 jaar; voor zelf toegebracht letsel niet bekend

Tabel B1.13 Letsels in 2020; Kosten¹ in 2020, naar leeftijd van het slachtoffer

	Directe medische kosten			Verzuimkosten ²		
	Gemiddeld	Totaal		Gemiddeld	Totaal	
	In euro	In miljoen		In euro	In miljoen	
		euro	%		euro	%
0-4 jaar	1.600	50	2			
5-9 jaar	1.500	57	2			
10-14 jaar	1.400	71	3			
15-19 jaar	2.000	96	4	1.800	29	2
20-24 jaar	2.000	77	3	4.900	69	4
25-29 jaar	2.200	78	3	5.900	110	7
30-34 jaar	2.200	62	3	8.000	90	6
35-39 jaar	2.400	60	3	11.000	200	11
40-44 jaar	2.400	54	2	13.000	180	10
45-49 jaar	2.500	64	3	20.000	340	18
50-54 jaar	2.700	83	4	19.000	350	18
55-59 jaar	2.800	93	4	16.000	390	18
60-64 jaar	3.000	93	4	8.300	110	5
65-69 jaar	4.800	140	6	5.800	20	<1
70-74 jaar	5.000	160	7			
75-79 jaar	7.800	220	9			
80-84 jaar	9.500	270	11			
85-89 jaar	15.000	360	15			
90 jaar en ouder	16.000	270	11			
Totaal	3.900	2.400	100	11.000	1.500	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Letsellastmodel 2020, VeiligheidNL i.s.m. Erasmus MC

¹ Directe medische kosten en verzuimkosten van slachtoffers die zijn behandeld op een SEH-afdeling van een ziekenhuis en/of zijn opgenomen

² Verzuimkosten tot een half jaar: 15-69 jaar; voor zelf toegebracht letsel niet bekend

Bijlage 2 Privé-ongevallen

Tabel B2.1 Privé-ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

	Man			Vrouw			Totaal		
	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ¹	%	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ¹	%	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ¹	%
0-4 jaar	14.800	3.400	10	12.200	2.900	7	27.100	3.100	8
5-9 jaar	12.800	2.700	9	11.100	2.500	6	23.900	2.600	7
10-14 jaar	10.700	2.200	8	8.800	1.900	5	19.600	2.100	6
15-19 jaar	7.600	1.400	5	5.600	1.100	3	13.100	1.300	4
20-24 jaar	7.100	1.300	5	5.800	1.100	3	12.900	1.200	4
25-29 jaar	6.900	1.200	5	6.600	1.200	4	13.500	1.200	4
30-34 jaar	6.100	1.100	4	4.400	820	2	10.500	950	3
35-39 jaar	5.300	1.000	4	4.700	890	3	10.000	950	3
40-44 jaar	4.800	940	3	4.600	910	3	9.400	920	3
45-49 jaar	5.700	960	4	5.500	930	3	11.200	940	3
50-54 jaar	7.000	1.100	5	8.000	1.300	4	15.000	1.200	5
55-59 jaar	7.100	1.100	5	10.400	1.700	6	17.500	1.400	5
60-64 jaar	7.000	1.300	5	10.900	1.900	6	17.900	1.600	6
65-69 jaar	7.100	1.400	5	11.500	2.300	6	18.500	1.900	6
70-74 jaar	8.100	1.800	6	13.700	2.800	8	21.700	2.300	7
75-79 jaar	7.300	2.400	5	13.600	4.100	8	20.900	3.300	6
80-84 jaar	7.200	3.800	5	15.200	6.100	8	22.400	5.100	7
85-89 jaar	5.600	5.900	4	15.300	9.500	8	20.800	8.100	6
90 jaar en ouder	3.600	9.700	3	11.800	13.000	7	15.300	12.000	5
Totaal	142.000	1.600	100	180.000	2.100	100	321.000	1.800	100
			44			56			100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en/of geslacht

Tabel B2.2 Privé-ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar ongevalsscenario en locatie

Ongevalsscenario	Aantal			Locatie ¹	Aantal		
	Aantal	per 100.000 inwoners	%		Aantal	per 100.000 inwoners	%
Val	221.000	1.300	69	In en om woonhuis	108.000	620	34
Struikelen	37.000	210	12	In woonhuis	93.100	530	29
<i>over steen, tegel, beton</i>	<i>4.200</i>	<i>24</i>	<i>1</i>	Om woonhuis	14.800	85	5
Val van hoogte, val uit, van	32.000	180	10	Straat, rijweg, trottoir	17.400	100	5
<i>van speeltoestel</i>	<i>7.300</i>	<i>42</i>	<i>2</i>	Instelling personen ¹	8.600	49	3
<i>van zitmeubel</i>	<i>6.600</i>	<i>38</i>	<i>2</i>	Scholen en dagverblijven	7.700	45	2
<i>uit bed</i>	<i>5.200</i>	<i>30</i>	<i>2</i>	Speelgelegenheden ²	4.500	26	1
Val van trap of ladder	31.700	180	10	Handel, dienstverlening	4.400	25	1
<i>van vaste trap</i>	<i>26.400</i>	<i>150</i>	<i>8</i>	Natuurgebied	4.200	24	1
Zwikken	13.800	79	4	Instellingen en openbare ruimte	3.800	22	1
Uitglijden	12.800	73	4	Overig/onbekend	163.000	940	51
Val door sprong	10.200	58	3				
<i>van speeltoestel</i>	<i>6.300</i>	<i>36</i>	<i>2</i>				
<i>van trampoline</i>	<i>5.200</i>	<i>30</i>	<i>2</i>				
Contact met object	46.000	260	14				
Stoten tegen stilstaand object	13.700	79	4				
Snijden aan object	11.900	68	4				
<i>aan gereedschap</i>	<i>4.000</i>	<i>23</i>	<i>1</i>				
Geraakt door bewegend object	11.400	65	4				
Beknelling	8.600	50	3				
<i>tussen deur</i>	<i>3.500</i>	<i>20</i>	<i>1</i>				
Overig scenario	54.100	310	17				
Acute fysieke belasting	11.600	67	4				
Vergiftiging	8.400	48	3				
Vreemd lichaam	5.400	31	2				
Lichamelijk contact	5.000	29	2				
Totaal	321.100	1.800	100	Totaal	321.000	1.800	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Bij interpretatie van de gegevens rekening houden met groot aandeel Overig/onbekend

² Instelling waar personen verblijven

³ Speelgelegenheden, attractie-, bungalowparken

Tabel B2.3 Privé-ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar letsel

Type letsel	Aantal per 100.000			Type en locatie letsel	Aantal per 100.000		
	Aantal	inwoners	%		Aantal	inwoners	%
Fractuur	148.000	850	46	Hoofd/hals/nek	53.500	310	17
Oppervlakkig letsel	37.800	220	12	trauma capitis/licht hersenletsel	29.400	170	9
Hersenletsel	35.100	200	11	open wond hoofd	7.300	42	2
Open wond	22.100	130	7	ernstig schedel/hersenletsel	5.700	33	2
Luxatie	16.100	92	5	oppervlakkig letsel/kneuzing hoofd	4.100	23	1
Distorsie	10.600	61	3				
Spier- of peesletsel	9.100	52	3	Romp/wervelkolom	22.400	130	7
Vergiftiging	7.500	43	2	fractuur wervelkolom/ruggenmergletsel	5.200	30	2
Brandwond	3.200	19	1	fractuur bekken	4.300	24	1
Na onderzoek geen letsel	5.400	31	2	oppervlakkig letsel/kneuzing romp	4.200	24	1
Overig/onbekend	26.700	150	8				
				Schouder/arm/hand	126.000	720	39
				<i>Hand/vingers</i>	<i>44.500</i>	<i>260</i>	<i>14</i>
				fractuur hand/vinger	19.600	110	6
				open wond hand/vinger	8.500	49	3
				oppervl letsel/kneuzing hand/vinger	7.200	41	2
				spier-/peesletsel hand/vinger	4.100	23	1
				<i>Bovenarm/elleboog/onderarm</i>	<i>35.800</i>	<i>210</i>	<i>11</i>
				fractuur bovenarm	10.100	58	3
				fractuur elleboog	9.900	57	3
				fractuur onderarm	6.500	37	2
				oppervlakkig letsel/kneuzing arm	3.600	21	1
				<i>Pols</i>	<i>29.600</i>	<i>170</i>	<i>9</i>
				polsfractuur	25.200	140	8
				<i>Schouder/sleutelbeen/ac-gewricht</i>	<i>16.100</i>	<i>93</i>	<i>5</i>
				luxatie schouder/ac-gewricht	7.100	41	2
				fractuur sleutelbeen/schouder	6.300	36	2
				Heup/been/voet	92.600	530	29
				<i>Heup/bovenbeen</i>	<i>29.500</i>	<i>170</i>	<i>9</i>
				heupfractuur	17.700	100	5
				oppervl letsel/kneuzing heup/bovenbeen	3.900	22	1
				<i>Voet/tenen</i>	<i>24.300</i>	<i>140</i>	<i>8</i>
				fractuur voet/teen	16.500	95	5
				oppervl letsel/kneuzing voet/tenen	4.300	25	1
				<i>Enkel</i>	<i>21.500</i>	<i>120</i>	<i>7</i>
				enkelfractuur	12.400	71	4
				enkeldistorsie	6.700	39	2
				<i>Knie</i>	<i>9.700</i>	<i>56</i>	<i>3</i>
				<i>Onderbeen</i>	<i>6.900</i>	<i>40</i>	<i>2</i>
				fractuur onderbeen	3.300	19	1
				Overig	26.800	150	8
Totaal	321.000	1.800	100	Totaal	321.000	1.800	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

Tabel B2.4 Privé-ongevallen¹ in 2020; Overledenen naar type oorzaak en leeftijd

	Totaal				Totaal			Val	Vergiftiging	Verdrinking	Overig
	Aantal per 100.000		%		Aantal per 100.000		%				
	Aantal	inwoners	%	Aantal	inwoners ³	%	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	
Val	5.232	30	90	0-4 jaar	12	1	0	-	1	4	7
Vergiftiging	238	1	4	5-14 jaar	12	1	0	3	-	3	6
Verdrinking	107	1	2	15-24 jaar	36	2	1	6	13	13	4
Overig	221	1	4	25-34 jaar	82	4	1	9	47	6	20
				35-44 jaar	96	5	2	15	63	8	10
				45-54 jaar	162	7	3	61	59	12	30
				55-64 jaar	192	8	3	126	27	14	25
				65-74 jaar	486	25	8	414	11	19	42
				75-84 jaar	1.427	130	25	1.358	6	23	40
				85j en ouder	3.293	850	57	3.240	11	5	37
				Man	2.427	28	42	2.019	181	85	142
				Vrouw	3.371	38	58	3.213	57	22	79
Totaal	5.798	33	100	Totaal	5.798	33	100	5.232	238	107	221

Bron: Doodsoorzakenstatistiek dood 2020 (Statline), Centraal Bureau voor de Statistiek, Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Alle dodelijke ongevallen exclusief dodelijke vervoersongevallen. Opsplitsing in privé-, sport- en arbeidsongevallen is niet mogelijk in de Doodsoorzakenstatistiek. Uit eerder onderzoek weten we dat er slechts in een paar procent van de gevallen sprake zal zijn geweest van overlijden door een sport- of arbeidsongeval. Inspectie SZW meldt **54** overledenen door een arbeidsongeval in 2020, in de Krantenknipselregistratie van VeiligheidNL zijn **53** doden door sport in 2020 geregistreerd..

² Ingezetenen

³ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en geslacht

Valongevallen ouderen

Tabel B2.5 Privé-ongevallen 65 jaar en ouder in 2020; SEH-bezoeken i.v.m. valongeval, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

	Man			Vrouw			Totaal		
	Aantal per 100.000			Aantal per 100.000			Aantal per 100.000		
	Aantal	inwoners ¹	%	Aantal	inwoners ¹	%	Aantal	inwoners ¹	%
65-74 jaar	10.800	1.100	35	21.300	2.200	30	32.100	1.700	31
75-84 jaar	12.200	2.500	39	25.600	4.400	36	37.800	3.500	37
85 jaar en ouder	8.200	6.200	26	24.500	9.700	34	32.700	8.500	32
Totaal	31.200	2.000	100	71.300	3.900	100	103.000	3.000	100
			30			70			100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en/of geslacht

Tabel B2.6a Privé-ongevallen 65 jaar en ouder in 2020; SEH-bezoeken i.v.m. valongeval, naar ongevalsscenario en leeftijd

	65-74 jaar			75-84 jaar			85 jaar en ouder			Totaal		
	Aantal per 100.000 ¹			Aantal per 100.000 ¹			Aantal per 100.000 ¹			Aantal per 100.000 ¹		
	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%
Val	32.100	1.700	100	37.800	3.500	100	32.700	8.500	100	103.000	3.000	100
<i>Struikelen</i>	7.900	410	25	9.000	840	24	6.200	1.600	19	23.100	680	22
over steen, tegel, beton	1.100	59	4	1.200	120	3	500	120	1	2.800	84	3
over drempel	400	20	1	600	58	2	600	150	2	1.600	47	2
over stoeprand	500	27	2	300	30	<1	200	62	<1	1.100	32	1
<i>Val van trap of ladder</i>	5.100	260	16	3.500	330	9	1.200	310	4	9.800	290	10
van vaste trap	3.900	200	12	2.800	260	7	1.000	270	3	7.800	230	8
<i>Val van hoogte, val uit, van</i>	2.600	140	8	3.200	300	9	3.400	880	10	9.200	270	9
uit bed	500	28	2	1.000	95	3	1.500	390	5	3.100	91	3
van zitmeubel	800	42	3	1.000	95	3	900	230	3	2.700	80	3
<i>Uitglijden</i>	2.300	120	7	2.100	190	5	1.700	440	5	6.100	180	6
<i>Zwikken</i>	1.900	96	6	1.100	110	3	600	150	2	3.600	110	4
<i>Val, overig</i>	12.300	630	38	18.800	1.800	50	19.600	5.100	60	50.800	1.500	50
met rollator	100	7	<1	500	43	1	700	190	2	1.300	39	1

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd

Tabel B2.6b Privé-ongevallen 65 jaar en ouder in 2020; SEH-bezoeken i.v.m. valongeval, naar locatie¹ en leeftijd van het slachtoffer

	65-74 jaar			75-84 jaar			85 jaar en ouder			Totaal		
	Aantal per			Aantal per			Aantal per			Aantal per		
	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%
In of om woonhuis	12.800	660	40	16.400	1.500	43	15.500	4.000	47	44.700	1.300	44
In woonhuis	10.500	540	33	13.800	1.300	37	14.000	3.600	43	38.300	1.100	37
Om woonhuis	2.300	120	7	2.600	240	7	1.500	390	5	6.400	190	6
Straat, rijweg, trottoir	3.600	180	11	3.100	290	8	1.400	360	4	8.000	240	8
Instelling personen ³	700	35	2	2.100	200	6	3.900	1.000	12	6.700	200	7
Handel, dienstverlening	900	46	3	700	68	2	400	91	1	2.000	58	2
Instellingen/openbare ruimte	500	24	1	700	70	2	400	91	1	1.600	46	2
Natuurgebied	700	34	2	300	29	<1	100	29	<1	1.100	32	1
Overig/onbekend	13.000	670	41	14.400	1.300	38	11.100	2.900	34	38.500	1.100	38
Totaal	32.100	1.700	100	37.800	3.500	100	32.700	8.500	100	103.000	3.000	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Bij interpretatie van de gegevens rekening houden met groot aandeel Overig/onbekend

² Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd

³ Instelling waar personen verblijven

Tabel B2.7a Privé-ongevallen 65 jaar en ouder in 2020; SEH-bezoeken i.v.m. valongeval, naar type letsel en leeftijd

	65-74 jaar			75-84 jaar			85 jaar en ouder			Totaal		
	Aantal per			Aantal per			Aantal per			Aantal per		
	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%
Fractuur	19.700	1.000	61	20.400	1.900	54	17.700	4.600	54	57.800	1.700	56
Hersenletsel	4.400	230	14	7.300	680	19	6.700	1.700	21	18.500	540	18
Oppervlakkig letsel	2.400	130	8	3.800	350	10	3.600	920	11	9.700	290	10
Open wond	1.000	51	3	1.200	120	3	800	220	3	3.100	91	3
Luxatie	1.100	56	3	1.100	100	3	700	180	2	2.900	84	3
Spier- of peesletsel	500	28	2	600	55	2	300	70	<1	1.400	41	1
Distorsie	600	33	2	300	28	<1	200	58	<1	1.200	34	1
Na onderzoek geen letsel	400	22	1	800	74	2	700	190	2	1.900	57	2
Overig/onbekend	1.900	96	6	2.300	210	6	1.900	510	6	6.100	180	6
Totaal	32.100	1.700	100	37.800	3.500	100	32.700	8.500	100	103.000	3.000	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd

Tabel B2.7b Privé-ongevallen 65 jaar en ouder in 2020; SEH-bezoeken i.v.m. valongeval, naar letsel en leeftijd

	65-74 jaar			75-84 jaar			85 jaar en ouder			Totaal		
	Aantal per			Aantal per			Aantal per			Aantal per		
	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%
Hoofd/hals/nek	5.800	300	18	9.200	860	24	8.100	2.100	25	23.100	680	22
trauma capitis/licht hersenletsel	3.500	180	11	6.000	570	16	5.600	1.500	17	15.100	450	15
ernstig schedel/hersenletsel	1.000	49	3	1.300	120	3	1.100	280	3	3.300	98	3
open wond hoofd	600	29	2	700	68	2	500	130	2	1.800	52	2
oppervl letsel/kneuzing hoofd	300	17	1	500	46	1	400	99	1	1.200	36	1
Romp/wervelkolom	3.400	180	11	4.600	430	12	4.300	1.100	13	12.300	360	12
fractuur bekken	700	36	2	1.300	120	3	1.700	450	5	3.700	110	4
fractuur wervelkolom ²	1.000	53	3	1.300	120	3	900	230	3	3.200	93	3
oppervl letsel/kneuzing romp	500	26	2	700	69	2	700	180	2	1.900	56	2
fractuur thorax/rib	600	32	2	600	57	2	500	120	1	1.700	50	2
Schouder/arm/hand	12.100	620	38	10.300	970	27	6.700	1.700	21	29.100	860	28
<i>Bovenarm/elleboog/onderarm</i>	<i>4.400</i>	<i>230</i>	<i>14</i>	<i>3.700</i>	<i>350</i>	<i>10</i>	<i>2.500</i>	<i>640</i>	<i>8</i>	<i>10.600</i>	<i>310</i>	<i>10</i>
fractuur bovenarm	2.700	140	9	2.400	220	6	1.600	400	5	6.700	200	6
fractuur elleboog	800	43	3	600	60	2	300	84	<1	1.800	53	2
fractuur onderarm	400	21	1	400	35	<1	300	70	<1	1.000	31	1
<i>Pols</i>	<i>4.300</i>	<i>220</i>	<i>13</i>	<i>3.500</i>	<i>330</i>	<i>9</i>	<i>2.500</i>	<i>640</i>	<i>8</i>	<i>10.300</i>	<i>300</i>	<i>10</i>
polsfractuur	4.000	200	12	3.300	310	9	2.400	610	7	9.700	280	9
<i>Schouder/sleutelbeen/ac-gewricht</i>	<i>1.500</i>	<i>79</i>	<i>5</i>	<i>1.600</i>	<i>150</i>	<i>4</i>	<i>1.100</i>	<i>280</i>	<i>3</i>	<i>4.200</i>	<i>120</i>	<i>4</i>
fractuur sleutelbeen/schouder	700	34	2	700	62	2	500	130	1	1.800	53	2
luxatie schouder/ac-gewricht	600	31	2	500	49	1	300	87	1	1.500	43	1
<i>Hand/vingers</i>	<i>1.900</i>	<i>100</i>	<i>6</i>	<i>1.500</i>	<i>140</i>	<i>4</i>	<i>700</i>	<i>180</i>	<i>2</i>	<i>4.100</i>	<i>120</i>	<i>4</i>
fractuur hand/vinger	1.300	68	4	800	79	2	400	110	1	2.600	76	3
Heup/been/voet	9.300	480	29	11.500	1.100	30	11.600	3.000	35	32.400	950	32
<i>Heup/bovenbeen</i>	<i>4.200</i>	<i>220</i>	<i>13</i>	<i>7.800</i>	<i>730</i>	<i>21</i>	<i>9.300</i>	<i>2.400</i>	<i>28</i>	<i>21.300</i>	<i>630</i>	<i>21</i>
heupfractuur	3.200	160	10	5.700	540	15	6.400	1.700	20	15.300	450	15
oppervl letsel/kneuzing heup ³	400	23	1	1.000	95	3	1.400	360	4	2.900	84	3
fractuur bovenbeen	300	15	<1	500	46	1	900	230	3	1.700	49	2
<i>Enkel</i>	<i>2.200</i>	<i>110</i>	<i>7</i>	<i>1.400</i>	<i>130</i>	<i>4</i>	<i>800</i>	<i>200</i>	<i>2</i>	<i>4.300</i>	<i>130</i>	<i>4</i>
enkefractuur	1.700	87	5	1.100	100	3	600	170	2	3.400	100	3
<i>Knie</i>	<i>1.000</i>	<i>52</i>	<i>3</i>	<i>1.200</i>	<i>110</i>	<i>3</i>	<i>800</i>	<i>200</i>	<i>2</i>	<i>3.000</i>	<i>88</i>	<i>3</i>
fractuur knie	500	27	2	600	52	1	400	91	1	1.400	42	1
<i>Voet/tenen</i>	<i>1.300</i>	<i>69</i>	<i>4</i>	<i>600</i>	<i>60</i>	<i>2</i>	<i>300</i>	<i>82</i>	<i><1</i>	<i>2.300</i>	<i>67</i>	<i>2</i>
fractuur voet/teen	1.200	60	4	600	53	1	300	72	<1	2.000	59	2
<i>Onderbeen</i>	<i>500</i>	<i>27</i>	<i>2</i>	<i>400</i>	<i>34</i>	<i><1</i>	<i>300</i>	<i>85</i>	<i>1</i>	<i>1.200</i>	<i>36</i>	<i>1</i>
Overig	1.500	76	5	2.200	210	6	2.100	530	6	5.700	170	6
Totaal	32.100	1.700	100	37.800	3.500	100	32.700	8.500	100	103.000	3.000	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners in betreffende leeftijdsgroep

² Fractuur wervelkolom/ruggenmergletsel

³ Oppervlakkig letsel/kneuzing heup/bovenbeen

Privé-ongevallen kinderen/jongeren 0-18 jaar

Tabel B2.8 Privé-ongevallen 0-18 jaar in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van het slachtoffer

	Man				Vrouw				Totaal			
	Aantal per 100.000				Aantal per 100.000				Aantal per 100.000			
	Aantal inwoners ¹	Kolom %	Rij %		Aantal inwoners ¹	Kolom %	Rij %		Aantal inwoners ¹	Kolom %	Rij %	
0-3 jaar	11.500	3.300	26	54	9.900	3.000	27	46	21.400	3.100	26	100
4-8 jaar	13.800	3.000	31	55	11.100	2.500	31	45	24.900	2.800	31	100
9-11 jaar	7.400	2.500	17	52	7.000	2.500	19	48	14.400	2.500	18	100
12-18 jaar	11.800	1.600	26	58	8.500	1.200	23	42	20.200	1.500	25	100
Totaal	44.500	2.400	100	55	36.500	2.100	100	45	81.000	2.300	100	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en/of geslacht

Tabel B2.9 Privé-ongevallen 0-18 jaar in 2020; SEH-bezoeken, naar ongevalsscenario en leeftijd

	0-3 jaar			4-8 jaar			9-11 jaar			12-18 jaar			Totaal		
	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%	Aantal	100.000 ¹	%
Val	13.300	1.900	62	18.000	2.000	72	10.400	1.800	72	10.000	720	49	51.700	1.500	64
Val van hoogte, val uit, van	5.900	860	28	7.400	820	30	2.500	440	17	1.200	84	6	17.000	480	21
<i>van speeltoestel</i>	<i>1.100</i>	<i>160</i>	<i>5</i>	<i>4.300</i>	<i>480</i>	<i>17</i>	<i>1.400</i>	<i>240</i>	<i>10</i>	<i>400</i>	<i>27</i>	<i>2</i>	<i>7.100</i>	<i>200</i>	<i>9</i>
van klimrek	200	24	<1	2.100	230	8	400	79	3	<100			2.800	78	3
van schommel	200	24	<1	700	79	3	300	58	2	<100			1.300	36	2
van trampoline	200	36	1	500	52	2	300	55	2	200	12	<1	1.200	34	1
<i>van zitmeubel</i>	<i>1.900</i>	<i>280</i>	<i>9</i>	<i>600</i>	<i>68</i>	<i>2</i>	<i>100</i>	<i>26</i>	<i>1</i>	<i><100</i>			<i>2.800</i>	<i>79</i>	<i>3</i>
<i>uit bed</i>	<i>1.000</i>	<i>140</i>	<i>5</i>	<i>500</i>	<i>51</i>	<i>2</i>	<i><100</i>			<i><100</i>			<i>1.600</i>	<i>44</i>	<i>2</i>
Val door sprong	800	120	4	3.000	340	12	2.600	450	18	2.100	150	10	8.600	240	11
<i>van speeltoestel</i>	<i>500</i>	<i>78</i>	<i>2</i>	<i>2.300</i>	<i>250</i>	<i>9</i>	<i>1.800</i>	<i>320</i>	<i>13</i>	<i>1.300</i>	<i>96</i>	<i>7</i>	<i>5.900</i>	<i>170</i>	<i>7</i>
van trampoline	500	71	2	1.700	190	7	1.600	280	11	1.200	86	6	5.000	140	6
Val van trap of ladder	2.200	330	10	1.000	110	4	400	73	3	1.300	92	6	4.900	140	6
<i>van vaste trap</i>	<i>2.200</i>	<i>320</i>	<i>10</i>	<i>1.000</i>	<i>110</i>	<i>4</i>	<i>400</i>	<i>71</i>	<i>3</i>	<i>1.200</i>	<i>88</i>	<i>6</i>	<i>4.800</i>	<i>130</i>	<i>6</i>
Struikelen	700	96	3	1.200	130	5	900	160	6	1.000	70	5	3.700	110	5
Zwikken	<100			300	30	1	500	94	4	1.100	80	6	2.000	57	2
Uitglijden	300	43	1	400	41	1	400	63	2	400	30	2	1.400	41	2
Val, overig	3.200	470	15	4.800	540	19	3.100	540	22	2.900	210	14	14.000	390	17
<i>op step, waveboard</i>	<i><100</i>			<i>700</i>	<i>73</i>	<i>3</i>	<i>800</i>	<i>130</i>	<i>5</i>	<i>400</i>	<i>31</i>	<i>2</i>	<i>1.900</i>	<i>54</i>	<i>2</i>
<i>door duw</i>	<i><100</i>			<i>400</i>	<i>42</i>	<i>2</i>	<i>200</i>	<i>35</i>	<i>1</i>	<i>200</i>	<i>12</i>	<i><1</i>	<i>800</i>	<i>24</i>	<i>1</i>
Contact met object	2.600	380	12	3.600	400	15	1.900	330	13	5.100	370	25	13.200	370	16
Stoten tegen stilstaand object	300	49	2	700	79	3	700	120	5	2.300	170	11	4.000	110	5
<i>tegen meubilair</i>	<i><100</i>			<i>100</i>	<i>16</i>	<i><1</i>	<i>200</i>	<i>30</i>	<i>1</i>	<i>500</i>	<i>39</i>	<i>3</i>	<i>1.000</i>	<i>27</i>	<i>1</i>
Beknelling	1.400	200	6	1.500	160	6	400	79	3	700	48	3	4.000	110	5
<i>tussen deur</i>	<i>900</i>	<i>130</i>	<i>4</i>	<i>900</i>	<i>100</i>	<i>4</i>	<i>200</i>	<i>39</i>	<i>2</i>	<i>200</i>	<i>17</i>	<i>1</i>	<i>2.300</i>	<i>65</i>	<i>3</i>
Geraakt door bewegend object	700	98	3	1.000	110	4	400	73	3	1.100	81	6	3.200	90	4
Snijden aan object	200	28	<1	400	48	2	300	49	2	900	68	5	1.800	52	2

Overig scenario	5.600	810	26	3.300	370	13	2.100	370	15	5.100	370	25	16.100	450	20
Lichamelijk contact	1.000	140	5	800	89	3	700	120	5	1.000	71	5	3.500	98	4
Vreemd lichaam	1.200	180	6	700	80	3	100	24	<1	300	21	1	2.400	66	3
<i>vreemd lichaam inslikken</i>	800	110	4	400	43	2	<100			100	9	<1	1.300	38	2
Vergiftiging	700	95	3	200	22	<1	<100			1.300	91	6	2.200	61	3
Acute fysieke belasting	100	16	<1	200	20	<1	200	43	2	800	56	4	1.300	37	2
Verbranding	800	110	4	200	21	<1	<100			200	13	<1	1.200	35	2
<i>door hete vloeistof, damp</i>	700	96	3	100	16	<1	<100			<100			1.000	27	1
Totaal	21.400	3.100	100	24.900	2.800	100	14.400	2.500	100	20.200	1.500	100	81.000	2.300	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners in betreffende leeftijdsgroep

Tabel B2.10 Privé-ongevallen 0-18 jaar in 2020; SEH-bezoeken, naar locatie¹ en leeftijd

	0-3 jaar			4-8 jaar			9-11 jaar			12-18 jaar			Totaal		
	Aantal		%	Aantal		%	Aantal		%	Aantal		%	Aantal		%
	Aantal	100.000 ²		Aantal	100.000 ²		Aantal	100.000 ²		Aantal	100.000 ²		Aantal	100.000 ²	
In en om woonhuis	9.200	1.300	43	4.600	510	18	1.700	310	12	4.000	290	20	19.500	550	24
<i>In woonhuis</i>	8.500	1.200	40	3.700	420	15	1.400	250	10	3.400	240	17	17.100	480	21
<i>Om woonhuis</i>	00	96	3	800	93	3	300	60	2	600	44	3	2.400	69	3
Scholen en dagverblijven	800	120	4	3.700	410	15	1.800	310	12	1.200	86	6	7.500	210	9
<i>School of universiteit</i>	<100			1.700	190	7	700	130	5	1.000	70	5	3.400	97	4
<i>Schoolplein</i>	<100			1.300	150	5	900	150	6	200	15	1	2.500	69	3
<i>Kinderdagverblijf</i>	700	96	3	100	15	<1	<100			<100			800	23	1
Speelgelegenheden ³	500	80	3	1.600	180	6	700	120	5	500	35	2	3.300	93	4
<i>Speelgelegenheid</i>	400	63	2	1.300	150	5	600	110	4	300	22	2	2.700	75	3
Straat, rijweg, trottoir	200	32	1	400	49	2	400	66	3	700	53	4	1.800	50	2
Natuurgebied	200	26	<1	300	35	1	300	50	2	400	27	2	1.200	33	1
Overig/onbekend	10.500	1.500	49	14.300	1.600	58	9.500	1.700	66	13.400	960	66	47.700	1.300	59
Totaal	21.400	3.100	100	24.900	2.800	100	14.400	2.500	100	20.200	1.500	100	81.000	2.300	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Bij interpretatie van de gegevens rekening houden met groot aandeel Overig/onbekend

² Aantal per 100.000 inwoners in betreffende leeftijdsgroep

³ Speelgelegenheden, attractie-, bungalowparken

Tabel B2.11a Privé-ongevallen 0-18 jaar in 2020; SEH-bezoeken, naar type letsel en leeftijd

	0-3 jaar			4-8 jaar			9-11 jaar			12-18 jaar			Totaal		
	Aantal per 100.000 ²			Aantal per 100.000 ²			Aantal per 100.000 ²			Aantal per 100.000 ²			Aantal per 100.000 ²		
	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%
Fractuur	6.200	900	29	13.900	1.600	56	8.200	1.400	57	8.400	600	42	36.700	1.000	45
Oppervlakkig letsel	2.600	370	12	3.100	350	12	2.600	450	18	3.600	260	18	11.900	340	15
Hersenletsel	4.500	660	21	1.800	200	7	500	91	4	500	37	3	7.300	210	9
Open wond	1.900	280	9	2.300	260	9	700	120	5	1.300	95	7	6.200	180	8
Luxatie	1.400	200	6	400	39	1	200	41	2	1.200	88	6	3.200	90	4
Distorsie	200	26	<1	800	85	3	800	140	6	1.400	100	7	3.100	88	4
Vergiftiging	400	62	2	<100			<100			1.300	90	6	1.800	50	2
Brandwond	800	120	4	200	23	<1	100	21	<1	300	18	1	1.400	40	2
Gevolgen van vreemd lichaam	600	86	3	400	49	2	<100			100	10	<1	1.200	35	2
Spier- of peesletsel	<100			200	18	<1	200	35	1	600	46	3	1.100	31	1
Na onderzoek geen letsel	900	130	4	400	42	2	100	18	<1	200	13	<1	1.600	44	2
Overig/onbekend	1.900	270	9	1.400	150	6	800	150	6	1.300	91	6	5.400	150	7
Totaal	21.400	3.100	100	24.900	2.800	100	14.400	2.500	100	20.200	1.500	100	81.000	2.300	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners in betreffende leeftijdsgroep

Tabel B2.11b Privé-ongevallen 0-18 jaar in 2020; SEH-bezoeken, naar letsel en leeftijd

	0-3 jaar			4-8 jaar			9-11 jaar			12-18 jaar			Totaal		
	Aantal per 100.000 ²			Aantal per 100.000 ²			Aantal per 100.000 ²			Aantal per 100.000 ²			Aantal per 100.000 ²		
	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%	Aantal	100.000 ²	%
Hoofd/hals/nek	7.100	1.000	33	4.000	450	16	1.000	180	7	1.600	110	8	13.700	390	17
trauma capitis/licht hersenletsel	4.100	600	19	1.700	180	7	500	83	3	400	29	2	6.600	190	8
open wond hoofd	1.200	170	6	1.300	140	5	200	35	1	300	24	2	3.000	84	4
oppervlakkig letsel/kneuzing hoofd	800	110	4	400	49	2	200	28	1	200	13	<1	1.600	44	2
Romp/wervelkolom	700	100	3	700	75	3	400	64	3	700	48	3	2.400	68	3

Schouder/arm/hand	7.400	1.100	34	14.800	1.700	60	8.800	1.500	61	10.000	720	49	41.000	1.200	51
<i>Bovenarm/elleboog/onderarm</i>	<i>3.300</i>	<i>490</i>	<i>16</i>	<i>6.300</i>	<i>710</i>	<i>25</i>	<i>2.800</i>	<i>500</i>	<i>20</i>	<i>1.800</i>	<i>130</i>	<i>9</i>	<i>14.300</i>	<i>400</i>	<i>18</i>
fractuur elleboog	700	100	3	2.600	290	10	900	160	6	500	39	3	4.800	130	6
fractuur onderarm	600	85	3	2.100	240	9	1.000	180	7	500	33	2	4.200	120	5
oppervlakkig letsel/kneuzing arm	300	48	2	700	74	3	500	87	3	300	25	2	1.800	52	2
luxatie elleboog	1.400	200	6	300	30	1	<100			<100			1.800	50	2
<i>Hand/vingers</i>	<i>1.900</i>	<i>270</i>	<i>9</i>	<i>3.100</i>	<i>340</i>	<i>12</i>	<i>2.400</i>	<i>420</i>	<i>17</i>	<i>5.100</i>	<i>360</i>	<i>25</i>	<i>12.400</i>	<i>350</i>	<i>15</i>
fractuur hand/vinger	500	74	2	1.600	170	6	1.500	250	10	2.600	190	13	6.100	170	8
oppervlakkig letsel/kneuzing															
hand/vinger	400	63	2	700	79	3	500	89	4	1.200	86	6	2.900	80	4
open wond hand/vinger	500	74	2	500	54	2	200	28	1	500	37	3	1.700	47	2
<i>Pols</i>	<i>1.100</i>	<i>160</i>	<i>5</i>	<i>4.100</i>	<i>450</i>	<i>16</i>	<i>3.100</i>	<i>540</i>	<i>21</i>	<i>2.300</i>	<i>160</i>	<i>11</i>	<i>10.500</i>	<i>300</i>	<i>13</i>
polsfractuur	900	130	4	3.700	410	15	2.500	440	17	1.600	110	8	8.700	240	11
oppervlakkig letsel/kneuzing pols	100	22	<1	300	33	1	400	64	3	400	31	2	1.200	35	2
<i>Schouder/sleutelbeen/ac-gewricht</i>	<i>1.100</i>	<i>150</i>	<i>5</i>	<i>1.400</i>	<i>150</i>	<i>6</i>	<i>500</i>	<i>89</i>	<i>4</i>	<i>800</i>	<i>60</i>	<i>4</i>	<i>3.800</i>	<i>110</i>	<i>5</i>
fractuur sleutelbeen/schouder	1.000	150	5	1.300	140	5	300	59	2	300	20	1	2.900	82	4
Heup/been/voet	3.600	520	17	4.200	470	17	3.700	650	26	5.900	430	29	17.500	490	22
<i>Voet/tenen</i>	<i>1.200</i>	<i>170</i>	<i>5</i>	<i>1.600</i>	<i>180</i>	<i>6</i>	<i>1.700</i>	<i>300</i>	<i>12</i>	<i>2.200</i>	<i>160</i>	<i>11</i>	<i>6.700</i>	<i>190</i>	<i>8</i>
fractuur voet/teen	500	80	3	900	98	4	1.100	180	7	1.400	100	7	3.900	110	5
oppervlakkig letsel/kneuzing															
voet/tenen	300	50	2	400	46	2	400	76	3	500	37	3	1.700	48	2
<i>Enkel</i>	<i>700</i>	<i>96</i>	<i>3</i>	<i>1.300</i>	<i>140</i>	<i>5</i>	<i>1.100</i>	<i>190</i>	<i>8</i>	<i>2.200</i>	<i>160</i>	<i>11</i>	<i>5.200</i>	<i>150</i>	<i>6</i>
enkelfractuur	600	83	3	600	69	2	400	73	3	900	62	4	2.500	70	3
enkeldistorsie	<100			500	51	2	500	85	3	1.000	70	5	2.000	55	2
<i>Onderbeen</i>	<i>900</i>	<i>130</i>	<i>4</i>	<i>700</i>	<i>76</i>	<i>3</i>	<i>300</i>	<i>51</i>	<i>2</i>	<i>300</i>	<i>23</i>	<i>2</i>	<i>2.200</i>	<i>61</i>	<i>3</i>
fractuur onderbeen	700	110	4	500	56	2	200	28	1	200	12	<1	1.600	45	2
<i>Knie</i>	<i>300</i>	<i>40</i>	<i>1</i>	<i>400</i>	<i>43</i>	<i>2</i>	<i>500</i>	<i>83</i>	<i>3</i>	<i>900</i>	<i>68</i>	<i>5</i>	<i>2.100</i>	<i>59</i>	<i>3</i>
<i>Heup/bovenbeen</i>	<i>400</i>	<i>56</i>	<i>2</i>	<i>300</i>	<i>29</i>	<i>1</i>	<i>100</i>	<i>25</i>	<i><1</i>	<i>300</i>	<i>19</i>	<i>1</i>	<i>1.000</i>	<i>30</i>	<i>1</i>
Overig	2.700	390	12	1.200	130	5	500	85	3	2.100	150	10	6.400	180	8
Totaal	21.400	3.100	100	24.900	2.800	100	14.400	2.500	100	20.200	1.500	100	81.000	2.300	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners in betreffende leeftijdsgroep

Tabel B2.12 Productgerelateerde privé-ongevallen in 2020; SEH-bezoeken, totaal en ernstig letsel, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

	Totaal			Ernstig letsel		
	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ²	%	Aantal	Aantal per 100.000 inwoners ²	%
0-4 jaar	20.800	2.400	11	10.800	1.300	10
5-9 jaar	16.800	1.800	9	9.600	1.100	9
10-14 jaar	12.300	1.300	6	5.800	610	5
15-19 jaar	7.300	700	4	2.200	210	2
20-24 jaar	7.900	720	4	2.600	240	2
25-29 jaar	7.600	660	4	2.400	210	2
30-34 jaar	6.800	610	3	2.200	200	2
35-39 jaar	6.600	630	3	2.700	260	3
40-44 jaar	6.300	620	3	2.600	260	2
45-49 jaar	7.400	620	4	3.200	270	3
50-54 jaar	9.800	770	5	4.800	380	5
55-59 jaar	10.600	840	5	5.800	470	5
60-64 jaar	10.500	940	5	6.100	550	6
65-69 jaar	11.100	1.100	6	7.400	740	7
70-74 jaar	12.400	1.300	6	8.100	860	8
75-79 jaar	11.500	1.800	6	8.000	1.300	8
80-84 jaar	11.700	2.700	6	8.600	2.000	8
85-89 jaar	10.400	4.100	5	7.700	3.000	7
90 jaar en ouder	7.700	5.900	4	5.800	4.400	5
Man	92.700	1.100	47	45.600	530	43
Vrouw	103.000	1.200	53	61.000	700	57
Totaal	195.000	1.100	100	107.000	610	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners in betreffende leeftijdsgroep

**Tabel B2.13 Productgerelateerde privé-ongevallen in 2020;
SEH-bezoeken naar ongevalsscenario**

	Aantal	%
Val	133.000	68
Val van trap of ladder	31.600	16
<i>van vaste trap</i>	26.300	13
<i>van ladder</i>	2.900	1
<i>van huishoudtrapje</i>	2.400	1
Val van hoogte, val uit, van	28.900	15
van speeltoestel	7.300	4
<i>van klimrek</i>	2.800	1
<i>van zitmeubel</i>	6.600	3
<i>uit bed</i>	5.200	3
Struikelen	19.200	10
<i>over drempel</i>	2.200	1
Val door sprong	8.900	5
<i>van speeltoestel</i>	6.300	3
van trampoline	5.200	3
Uitglijden	5.500	3
Zwikken	4.700	2
Val, overig	34.500	18
<i>op step, waveboard</i>	2.100	1
Contact met object	40.400	21
Snijden aan object	11.400	6
<i>aan gereedschap</i>	4.000	2
Geraakt door bewegend object	11.000	6
<i>door bouwmaterialen</i>	2.700	1
Stoten tegen stilstaand object	9.300	5
<i>tegen meubilair</i>	3.000	2
Beknelling	8.300	4
<i>tussen deur</i>	3.500	2
Overig scenario	21.800	11
Acute fysieke belasting	5.500	3
Vreemd lichaam	4.400	2
Vergiftiging	3.100	2
Verbranding	2.700	1
Totaal	195.000	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

Bijlage 3 Sportblessures

Tabel B3.1 Sportblessures in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

	Man			Vrouw			Totaal		
	Aantal per 100.000			Aantal per 100.000			Aantal per 100.000		
	Aantal	sporturen ¹	%	Aantal	sporturen ¹	%	Aantal	sporturen ¹	%
0-4 jaar	300	6,4	<1	200	3,7	<1	500	5,0	<1
5-9 jaar	3.300	5,3	6	3.500	5,8	11	6.800	5,6	8
10-14 jaar	12.000	10,0	23	8.800	9,7	28	20.800	10,0	24
15-19 jaar	10.300	8,0	19	5.200	5,3	16	15.400	6,8	18
20-24 jaar	5.800	5,9	11	3.100	4,5	10	8.900	5,3	10
25-29 jaar	4.000	4,3	8	2.300	4,2	7	6.300	4,3	7
30-34 jaar	3.100	5,2	6	1.500	3,7	5	4.600	4,6	5
35-39 jaar	2.700	5,2	5	1.300	2,3	4	4.000	3,7	5
40-44 jaar	2.200	4,7	4	1.100	3,5	4	3.400	4,2	4
45-49 jaar	2.300	3,7	4	1.200	2,4	4	3.500	3,2	4
50-54 jaar	2.400	4,4	5	1.000	1,8	3	3.400	3,1	4
55-59 jaar	1.700	3,1	3	900	1,9	3	2.600	2,5	3
60-64 jaar	1.200	2,8	2	500	1,0	2	1.800	1,9	2
65-69 jaar	700	1,4	1	400	1,1	1	1.200	1,3	1
70-74 jaar	700	1,3	1	400	0,9	1	1.000	1,1	1
75-79 jaar	300	0,9	<1	200	0,6	<1	500	0,8	<1
80 jaar en ouder	200	1,0	<1	100	1,5	<1	300	1,1	<1
Totaal	53.100	5,1	100	31.900	3,8	100	85.000	4,6	100
			63			37			100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL

¹Aantal per 100.000 sporturen in betreffende leeftijdsgroep en/of geslacht

Tabel B3.2 Sportblessures in 2020; SEH-bezoeken, naar sporttak

Rangorde op basis van aantal SEH-bezoeken	Aantal per 100.000		Aantal per 100.000 sporturen ³		
	Aantal ¹	95%BI ²	Aantal	95%BI ²	% ³
Totaal	85.000	80.100-90.000	4,6	4,3-4,8	100
1 Veldvoetbal	19.400	17.200-21.900	11	10-12	23
2 Bewegingsonderwijs	6.800	5.400-8.200	4	3-4	8
3 Paardensport	6.700	5.400-8.200	14	11-17	8
4 Mountainbiken	5.400	4.200-6.700	37	29-46	6
5 Wielrennen	5.300	4.200-6.600	17	13-21	6
6 Skeeleren/skaten	4.500	3.400-5.700			5
7 Hockey	(2.800)	2.000-3.800	(7)	5-10	(3)
8 Zwemmen	(2.600)	1.800-3.600	(6)	4-8	(3)
9 Skateboarden	(2.400)	1.600-3.300			(3)
10 Vechtsport ⁴	(2.100)	1.400-3.000	(6)	4-9	(3)

Rangorde op basis van aantal SEH-bezoeken per 100.000 sporturen ²	Aantal per 100.000 sporturen ³		Aantal per 100.000 sporturen ³		
	Aantal	95%BI ²	Aantal	95%BI ²	% ³
1 Mountainbiken	37	29-46	5.400	4.200-6.700	6
2 Wielrennen	17	13-21	5.300	4.200-6.600	6
3 Paardensport	14	11-17	6.700	5.400-8.200	8
4 Veldvoetbal	11	10-12	19.400	17.200-21.900	23
5 Volleybal	(8)	5-13	(1.400)	800-2.100	(2)
6 Hockey	(7)	5-10	(2.800)	2.000-3.800	(3)
7 Vechtsport	(6)	4-9	(2.100)	1.400-3.000	(3)
8 Zwemmen	(6)	4-8	(2.600)	1.800-3.600	(3)
9 Gymnastiek	(4)	3-7	(1.500)	900-2.200	(2)
10 Bewegingsonderwijs	4	3-4	6.800	5.400-8.200	8

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek i.s.m. RIVM en VeiligheidNL

¹ Bij 95%BI > 25% schatting niet betrouwbaar, dan aantal en percentage tussen haakjes

² 95% betrouwbaarheidsinterval,

³ Aantal per 100.000 sporturen in betreffende sporttak

⁴ SEH-bezoek=Vechtsport+boksen+worstelen, sporturen=Vecht- en verdedigingsport

Tabel B3.3 Sportblessures in 2020; SEH-bezoeken, naar ongevalsscenario

	Aantal	%
Val	56.600	67
Val van tweewieler	12.400	15
<i>van fiets</i>	<i>10.500</i>	<i>12</i>
van mountainbike	5.100	6
van racefiets	4.800	6
Val van dier	5.700	7
<i>van paard, pony</i>	<i>5.700</i>	<i>7</i>
Zwikken	5.800	7
Val door sprong	3.500	4
Val van hoogte, val uit, van	2.200	3
Struikelen	2.100	2
Uitglijden	1.300	1
Val, overig	23.700	28
<i>op skeeler, skate, skateboard</i>	<i>7.400</i>	<i>9</i>
<i>met ski, snowboard</i>	<i>1.400</i>	<i>2</i>
Contact met object	14.100	17
Geraakt door bewegend object	10.300	12
<i>door bal</i>	<i>8.000</i>	<i>9</i>
Stoten tegen stilstaand object	2.700	3
Overig scenario	14.300	17
Lichamelijk contact	6.500	8
<i>trap, schop</i>	<i>1.900</i>	<i>2</i>
Acute fysieke belasting	3.400	4
Totaal	85.000	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

Tabel B3.4 Sportblessures in 2020; SEH-bezoeken, naar letsel

Type blessure	Aantal	%	Type en locatie blessure	Aantal	%
Fractuur	45.800	54	Hoofd/hals/nek	6.600	8
Oppervlakkig letsel	12.200	14	trauma capitis/licht hersenletsel	3.100	4
Distorsie	6.200	7	Romp/wervelkolom	5.400	6
Luxatie	5.800	7	oppervlakkig letsel/kneuzing romp	1.500	2
Spier- of peesletsel	4.300	5	fractuur wervelkolom/ruggenmergletsel	1.100	1
Hersenletsel	3.700	4	Schouder/arm/hand	47.300	56
Open wond	1.800	2	<i>Hand/vingers</i>	<i>14.800</i>	<i>17</i>
Overig/onbekend	5.300	6	fractuur hand/vinger	9.000	11
			oppervlakkig letsel/kneuzing hand/vinger	2.200	3
			spier-/peesletsel hand/vinger	1.600	2
			luxatie hand/vinger	900	1
			<i>Pols</i>	<i>13.200</i>	<i>16</i>
			polsfractuur	11.300	13
			oppervlakkig letsel/kneuzing pols	1.600	2
			<i>Schouder/sleutelbeen/ac-gewricht</i>	<i>10.100</i>	<i>12</i>
			fractuur sleutelbeen/schouder	5.500	6
			luxatie schouder/ac-gewricht	3.400	4
			<i>Bovenarm/elleboog/onderarm</i>	<i>9.200</i>	<i>11</i>
			fractuur elleboog	3.200	4
			fractuur onderarm	2.300	3
			fractuur bovenarm	1.400	2
			oppervlakkig letsel/kneuzing arm	1.400	2
			Heup/been/voet	23.100	27
			<i>Enkel</i>	<i>8.800</i>	<i>10</i>
			enkeldistorsie	4.000	5
			enkelfractuur	3.700	4
			<i>Voet/tenen</i>	<i>6.100</i>	<i>7</i>
			fractuur voet/teen	3.900	5
			oppervlakkig letsel/kneuzing voet/tenen	1.300	2
			<i>Knie</i>	<i>3.500</i>	<i>4</i>
			distorsie knie	1.000	1
			luxatie knie	900	1
			<i>Onderbeen</i>	<i>2.800</i>	<i>3</i>
			achillespeesletsel	1.200	1
			fractuur onderbeen	1.000	1
			<i>Heup/bovenbeen</i>	<i>1.700</i>	<i>2</i>
			Overig	2.700	3
Totaal	85.000	100	Total	85.000	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL

Tabel B3.5 Dodelijke ongevallen in Nederland in 2020 tijdens sportbeoefening

	Aantal
Zwemmen	18
Wielrennen	12
Surfen	7
<i>Kitesurfen</i>	1
Duiken	4
Mountainbiken	3
Vliegsport	3
<i>Paragliden</i>	2
Motorcross	3
Vissen	1
Roeien	1
Paardensport	1
Totaal	53

Bron: Krantenknipselregistratie 2020, VeiligheidNL

Bijlage 4 Verkeersongevallen

Tabel B4.1 Verkeersongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

	Man			Vrouw			Totaal		
	Aantal	km ¹	%	Aantal	km ¹	%	Aantal	km ¹	%
0-11 jaar	5.600		9	4.100		9	9.700		9
0-5 jaar	2.600		4	1.900		4	4.500		4
6-11 jaar	3.000	10,0	5	2.300	8,8	5	5.200	9,6	5
12-17 jaar	7.000	21,0	11	3.900	12,0	9	11.000	16,0	10
18-24 jaar	7.700	11,0	12	4.800	6,2	10	12.400	8,4	12
25-29 jaar	4.200	6,3	7	2.500	4,3	6	6.700	5,4	6
30-39 jaar	6.500	4,8	11	3.500	3,7	8	10.100	4,3	9
40-49 jaar	6.500	4,4	11	3.700	3,8	8	10.300	4,2	10
50-59 jaar	8.600	5,2	14	6.000	5,1	13	14.600	5,2	14
60-69 jaar	6.600	5,8	11	7.100	9,1	15	13.700	7,2	13
70-79 jaar	5.700	10,0	9	6.900	16,0	15	12.600	13,0	12
80 jaar en ouder	3.100	26,0	5	3.200	31,0	7	6.300	28,0	6
Totaal	61.500	7,1 ²	100	45.900	6,9 ²	100	107.000	7,0 ²	100
			57			43			100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Onderzoek Onderweg in Nederland 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 10 miljoen reizigerskilometers van betreffende leeftijdsgroep en/of geslacht. Lege cel betekent geen gegevens over reizigerskilometers beschikbaar

² Berekend op basis van SEH-bezoeken door slachtoffers van 6 jaar en ouder, zie Verantwoording

Tabel B4.2 Verkeersongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar verkeersdeelname slachtoffer

	Aantal ¹	95%BI ¹	Aantal per 10 miljoen		
			km ^{1,2}	95%BI ¹	%
Fiets	71.400	67.000-76.000	44,0	41,0-47,0	67
Personenauto	12.100	10.300-14.100	1,1	1,0-1,3	11
Brommer/scooter ²	11.500	9.700-13.300	150,0	130,0-180,0	11
Motorfiets/motorscooter ⁴	(3.600)	2.600-4.700	(39,0)	28,4-50,0	(3)
Lopen ⁴	(2.400)	1.600-3.300	(3,4)	2,3-4,7	(2)
Overig/onbekend	6.400	5.100-7.900			6
Totaal	107.000	102.000-113.000	7,0	6,6-7,4	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Onderzoek Onderweg in Nederland 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ 95% betrouwbaarheidsinterval

² Aantal per 10 miljoen reizigerskilometers m.b.t. betreffende verkeersdeelname, berekend op basis van SEH-bezoeken door slachtoffers van 6 jaar en ouder, zie Verantwoording

³ SEH-bezoek Brommer/scooter=Brommer, snorfiets, scooter, fiets met hulpmotor, reizigerskilometers Brom/snorfiets

⁴ 95%BI > 25% schatting niet betrouwbaar, daarom aantal, aantal per 10 miljoen reizigerskilometers en percentage tussen haakjes

Tabel B4.3 Verkeersongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar ongevalsscenario

	Aantal	Aantal per 10 miljoen	
		km ¹²	%
Eenzijdig ongeval	54.400	3,5	51
<i>met de fiets</i>	43.100	26	40
val van fiets	38.300	24	36
bekneld tussen fietsspaken, fietswiel	3.500	0,7	3
<i>met brom-, snorfiets</i>	5.100	69,0	5
<i>in personenauto</i>	2.100	0,2	2
Botsing met voertuig of voetganger	29.700	2,0	28
<i>met de fiets</i>	13.600	8,7	13
botsing met personenauto	5.800	3,7	5
botsing met fiets	5.300	3,4	5
<i>in personenauto</i>	6.900	0,6	6
botsing met personenauto	5.300	0,5	5
<i>met de brom-, snorfiets</i>	3.500	48,0	3
botsing met personenauto	2.400	33,0	2
Botsing met obstakel	8.000	0,5	7
<i>met de fiets</i>	4.300	2,7	4
<i>in personenauto</i>	1.800	14,0	2
Overig/onbekend	15.300		14
Totaal	107.000	7,0	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Onderzoek Onderweg in Nederland 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 10 miljoen reizigerskilometers m.b.t. betreffende verkeersdeelname, berekend op basis van SEH-bezoeken door slachtoffers van 6 jaar en ouder (zie Verantwoording), lege cel betekent berekening niet zinvol

Tabel B4.4a Verkeersongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar type letsel

	Aantal	Aantal per 10 miljoen	
		km ¹	%
Fractuur	47.800	3,20	44
Oppervlakkig letsel	17.600	1,20	16
Hersenletsel	15.700	1,00	15
Open wond	4.000	0,25	4
Luxatie	3.700	0,25	3
Spier- of peesletsel	2.500	0,17	2
Distorsie	2.400	0,15	2
Orgaanletsel	1.700	0,12	2
Na onderzoek geen letsel	3.400	0,22	3
Overig/onbekend	8.600	0,50	8
Totaal	107.000	7,00	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Onderzoek Onderweg in Nederland 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Berekend op basis van SEH-bezoeken door slachtoffers van 6 jaar en ouder, zie Verantwoording

Tabel B4.4b Verkeersongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar locatie en type letsel

	Aantal	Aantal per 10 miljoen km ¹	%
Hoofd/hals/nek	22.800	1,50	21
trauma capitis/licht hersenletsel	11.600	0,75	11
ernstig schedel/hersenletsel	4.200	0,28	4
oppervlakkig letsel/kneuzing hoofd	2.400	0,15	2
open wond hoofd	1.900	0,12	2
fractuur aangezicht/kaak	1.300	0,09	1
Romp/wervelkolom	12.200	0,83	11
oppervlakkig letsel/kneuzing romp	3.100	0,21	3
fractuur thorax/rib	1.900	0,13	2
fractuur wervelkolom/ruggenmergletsel	1.700	0,11	2
fractuur bekken	1.500	0,10	1
Schouder/arm/hand	39.800	2,70	37
<i>Bovenarm/elleboog/onderarm</i>	<i>12.300</i>	<i>0,81</i>	<i>11</i>
fractuur elleboog	5.200	0,34	5
fractuur bovenarm	3.300	0,22	3
fractuur onderarm	1.600	0,10	1
oppervlakkig letsel/kneuzing arm	1.500	0,10	1
<i>Schouder/sleutelbeen/ac-gewricht</i>	<i>10.700</i>	<i>0,72</i>	<i>10</i>
fractuur sleutelbeen/schouder	6.500	0,44	6
luxatie schouder/ac-gewricht	2.600	0,18	2
<i>Pols</i>	<i>8.900</i>	<i>0,60</i>	<i>8</i>
polsfractuur	7.600	0,51	7
<i>Hand/vingers</i>	<i>7.900</i>	<i>0,53</i>	<i>7</i>
fractuur hand/vinger	4.600	0,31	4
oppervlakkig letsel/kneuzing hand/vinger	1.500	0,10	1
Heup/been/voet	23.300	1,40	22
<i>Heup/bovenbeen</i>	<i>4.900</i>	<i>0,33</i>	<i>5</i>
heupfractuur	2.700	0,18	3
oppervl letsel/kneuzing heup/bovenbeen	1.100	0,07	1
<i>Enkel</i>	<i>6.100</i>	<i>0,33</i>	<i>6</i>
enkelfractuur	3.500	0,21	3
enkeldistorsie	1.100	0,06	1
<i>Knie</i>	<i>4.900</i>	<i>0,33</i>	<i>5</i>
oppervlakkig letsel/kneuzing knie	1.900	0,13	2
fractuur knie	1.800	0,12	2
<i>Voet/tenen</i>	<i>4.100</i>	<i>0,22</i>	<i>4</i>
fractuur voet/teen	1.700	0,12	2
<i>Onderbeen</i>	<i>3.000</i>	<i>0,18</i>	<i>3</i>
fractuur onderbeen	1.500	0,09	1
Overig	9.300	0,61	9
Totaal	107.000	7,00	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Onderzoek Onderweg in Nederland 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Berekend op basis van SEH-bezoeken door slachtoffers van 6 jaar en ouder, zie Verantwoording

Tabel B4.5a Verkeersongevallen in 2020; Overledenen¹, naar verkeersdeelname en leeftijd

	Aantal				Aantal		
	Aantal	per 10 miljoen km ²	%		Aantal	per 10 miljoen km ²	%
0-14 jaar	17	0,020	3	Fiets	229	0,150	38
15-20 jaar	33	0,047	5	Personenauto	195	0,019	32
20-30 jaar	93	0,039	15	Motorfiets	44	0,480	7
30-40 jaar	56	0,024	9	Voetganger	41	0,062	7
40-50 jaar	42	0,017	7	Brom- en snorfiets en brommobiel ³	36	0,490	6
50-60 jaar	63	0,022	10	Gemotoriseerd invalidervoertuig	34	3,410	6
60-70 jaar	81	0,042	13	Bestelauto, vrachtwagen	23	0,037	4
70-80 jaar	117	0,120	19	Overig	8		1
80 jaar of ouder	108	0,490	18				
Man	453	0,054	74				
Vrouw	157	0,025	26				
Totaal	610	0,042	100	Totaal	610	0,042	100

Bron: Verkeersdodenstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek; Onderzoek Onderweg in Nederland 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Overledenen op wegen in Nederland (wel/niet ingezetenen)

² Aantal per 10 miljoen reizigerskilometers, berekend op basis reizigerskilometers door verkeersdeelnemers van 6 jaar en ouder (zie Verantwoording), lege cel betekent berekening niet zinvol

³ Overledenen: Brom- en snorfiets en brommobiel; Reizigerskilometers: Brom/snorfiets

Tabel B4.5b Verkeersongevallen in 2020; Overledenen¹, naar verkeersdeelname en leeftijd

	Gemotori-							
	Fiets	Personen- auto	Motor- fiets	Voet- ganger	Brom- fiets ²	invaliden- voertuig ²	Bestel/ vracht- wagen	Overig
0-14 jaar	7	2	0	5	1	-	1	1
15-19 jaar	8	16	1	1	5	-	-	2
20-29 jaar	6	56	12	6	6	-	6	1
30-39 jaar	6	26	10	6	3	-	4	1
40-49 jaar	10	16	7	2	2	-	5	-
50-59 jaar	25	23	5	2	4	2	1	1
60-69 jaar	38	15	6	6	9	2	4	1
70-79 jaar	74	18	3	5	4	10	2	1
80 jaar en ouder	55	23	-	8	2	20	-	-
Man	158	141	43	25	31	27	21	7
Vrouw	71	54	1	16	5	7	2	1
Totaal	229	195	44	41	36	34	23	8

Bron: Verkeersdodenstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek; Onderzoek Onderweg in Nederland 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Overledenen op wegen in Nederland (wel/niet ingezetenen)

² Brom- en snorfiets en brommobiel

Bijlage 5 Arbeidsongevallen

Tabel B5.1 Arbeidsongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

	Man			Vrouw			Totaal		
	Aantal	Aantal per 100.000 uren ¹	%	Aantal	Aantal per 100.000 uren ¹	%	Aantal	Aantal per 100.000 uren ¹	%
0-14 jaar	<100			<100			<100		
15-19 jaar	1.900	1,10	6	600	0,48	10	2.600	0,85	7
20-24 jaar	3.500	0,75	11	900	0,24	14	4.300	0,53	11
25-29 jaar	4.000	0,50	13	700	0,11	12	4.800	0,33	12
30-34 jaar	3.600	0,42	11	600	0,10	9	4.200	0,29	11
35-39 jaar	3.100	0,39	10	500	0,08	7	3.600	0,26	9
40-44 jaar	2.900	0,37	9	400	0,08	6	3.300	0,25	9
45-49 jaar	3.200	0,36	10	700	0,11	10	3.900	0,26	10
50-54 jaar	3.400	0,34	11	700	0,11	11	4.100	0,25	11
55-59 jaar	3.000	0,33	9	600	0,11	9	3.600	0,25	9
60-64 jaar	2.000	0,31	6	500	0,16	8	2.600	0,26	7
65-69 jaar	900	0,55	3	100	0,23	2	1.000	0,46	3
70-74 jaar	200	0,56	<1	<100			200	0,51	<1
75 jaar en ouder	100	0,80	<1	<100			200	0,86	<1
Totaal	32.100	0,42	100	6.400	0,13	100	38.400	0,31	100
			83			17			100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Enquête Beroepsbevolking 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek (microdata)

¹ Aantal per 100.000 gewerkte uren in betreffende leeftijdsgroep en/of geslacht

Tabel B5.2 Arbeidsongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar bedrijfstak¹

Top 5 Aantal	Aantal ⁴	95%BI ²	Aantal per 100.000 uren ^{3,4}		%
			95%BI ²	Aantal ⁴	
1 Bouw	(4.300)	3.300-5.500	(0,61)	0,47-0,78	11
2 Handel	(2.300)	1.600-3.200	(0,14)	0,10-0,20	6
3 Vervoer, post en communicatie	(2.000)	1.300-2.800	(0,32)	0,21-0,46	5
4 Industrie	(1.700)	1.100-2.500	(0,13)	0,08-0,19	4
5 Gezondheid- en welzijnzorg	(1.600)	1.000-2.400	(0,10)	0,06-0,14	4

Top 5 Risico	Aantal per 100.000 uren ^{3,4}		Aantal ⁴	95%BI ²	%
	95%BI ²	Aantal ⁴			
1 Bouw	(0,61)	0,47-0,78	4.300	3.300-5.500	11
2 Landbouw en visserij	(0,40)	0,23-0,62	1.200	700-1.900	3
3 Vervoer, post en communicatie	(0,32)	0,21-0,46	2.000	1.300-2.800	5
4 Horeca	(0,24)	0,18-0,49	900	700-1.900	2
5 Handel	(0,14)	0,10-0,20	2.300	1.600-3.200	6

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Enquête Beroepsbevolking 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek (microdata)

¹ Bij interpretatie rekening houden met groot aandeel in de categorie Overig/onbekend (57%)

² 95% betrouwbaarheidsinterval, zie Verantwoording

³ Aantal per 100.000 gewerkte uren in betreffende bedrijfstak

⁴ Bij 95%Bi > 25%, schatting niet betrouwbaar daarom tussen haakjes

Tabel B5.3 Arbeidsongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar ongevalsscenario

	Aantal	Aantal per 100.000 uren ¹	%
Contact met object	20.600	0,160	54
Snijden aan object	7.200	0,057	19
<i>aan gereedschap</i>	3.100	0,025	8
aan hobbymes	700	0,006	2
aan haakse slijper	600	0,005	2
aan cirkelzaag	500	0,004	1
aan zaag	400	0,003	1
<i>aan mes</i>	900	0,007	2
<i>aan injectienaald</i>	600	0,004	1
Geraakt door bewegend object	6.900	0,055	18
<i>door bouwmaterialen</i>	2.200	0,017	6
door plaat, paneel	700	0,006	2
door balk, biels	400	0,003	1
<i>door verpakkings- en opslagmateriaal</i>	900	0,007	2
<i>door (onderdeel van) motorvoertuig</i>	600	0,005	2
door gereedschap	500	0,004	1
Beknelling	5.100	0,040	13
<i>tussen (onderdeel van) machine</i>	1.300	0,011	3
<i>tussen bouwmaterialen</i>	700	0,005	2
Stoten tegen stilstaand object	1.300	0,010	3
Val	11.700	0,094	31
Val van hoogte, val uit, van	2.800	0,022	7
<i>van steiger</i>	500	0,004	1
Val van trap of ladder	2.200	0,017	6
<i>van ladder</i>	900	0,007	2
<i>van vaste trap</i>	800	0,006	2
Struikelen	1.500	0,012	4
Zwikken	1.400	0,011	4
Uitglijden	800	0,006	2
Val van tweewieler	400	0,003	1
Overig scenario	6.100	0,049	16
Vreemd lichaam	1.500	0,012	4
<i>vreemd lichaam in oog</i>	700	0,006	2
<i>vreemd lichaam in huid</i>	700	0,005	2
Acute fysieke belasting	1.000	0,008	3
Lichamelijk contact	800	0,007	2
Verbranding	500	0,004	1
Chemische inwerking	400	0,003	1
Totaal	38.400	0,310	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Enquête Beroepsbevolking 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek (microdata)

¹ Aantal per 100.000 gewerkte uren

Tabel B5.3 Arbeidsongevallen in 2020; SEH-bezoeken, naar letsel

Type letsel	Aantal per 100.000			Type en locatie letsel	Aantal per 100.000		
	Aantal	uren ¹	%		Aantal	uren ¹	%
Fractuur	11.400	0,091	30	Hoofd/hals/nek	4.600	0,037	12
Open wond	8.100	0,064	21	trauma capitis/licht hersenletsel	1.300	0,010	3
Oppervlakkig letsel	6.400	0,051	17	open wond hoofd	1.100	0,008	3
Spier- of peesletsel	2.200	0,018	6	letsel oogbol	900	0,007	2
Hersenletsel	1.600	0,013	4	oppervl letsel/kneuzing hoofd	400	0,003	1
Distorsie	1.400	0,011	4				
Luxatie	1.300	0,010	3	Romp/wervelkolom	2.200	0,018	6
Brandwond	700	0,006	2	oppervl letsel/kneuzing romp	700	0,005	2
Crush letsel	600	0,005	2	fractuur wervelkolom ²	400	0,003	1
Traumatische amputatie	500	0,004	1				
Na onderzoek geen letsel	500	0,004	1	Schouder/arm/hand	20.500	0,160	53
Overig/onbekend	3.800	0,030	10	<i>Hand/vingers</i>	<i>14.300</i>	<i>0,110</i>	<i>37</i>
				open wond hand/vinger	5.100	0,041	13
				fractuur hand/vinger	3.700	0,029	10
				oppervl letsel/kneuzing hand/vinger	2.100	0,017	5
				spier-/peesletsel hand/vinger	1.100	0,009	3
				<i>Bovenarm/elleboog/onderarm</i>	<i>2.800</i>	<i>0,022</i>	<i>7</i>
				open wond arm	700	0,005	2
				fractuur elleboog	600	0,005	2
				oppervlakkig letsel/kneuzing arm	500	0,004	1
				<i>Pols</i>	<i>2.000</i>	<i>0,016</i>	<i>5</i>
				polsfractuur	1.400	0,011	4
				<i>Schouder/sleutelbeen/ac-gewricht</i>	<i>1.400</i>	<i>0,011</i>	<i>4</i>
				luxatie schouder/ac-gewricht	700	0,005	2
				Heup/been/voet	8.700	0,069	23
				<i>Voet/tenen</i>	<i>3.000</i>	<i>0,024</i>	<i>8</i>
				fractuur voet/teen	1.800	0,014	5
				oppervl letsel/kneuzing voet/tenen	700	0,006	2
				<i>Enkel</i>	<i>2.400</i>	<i>0,019</i>	<i>6</i>
				enkelfractuur	1.100	0,009	3
				enkeldistorsie	800	0,006	2
				<i>Knie</i>	<i>1.200</i>	<i>0,010</i>	<i>3</i>
				<i>Onderbeen</i>	<i>1.100</i>	<i>0,009</i>	<i>3</i>
				fractuur onderbeen	400	0,003	1
				<i>Heup/bovenbeen</i>	<i>900</i>	<i>0,007</i>	<i>2</i>
				Overig	2.400	0,019	6
Totaal	38.400	0,310	100	Totaal	38.400	0,310	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Enquête Beroepsbevolking 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek (microdata)

¹ Aantal per 100.000 gewerkte uren

² fractuur wervelkolom/ruggenmergletsel

Bijlage 6 Zelf toegebracht letsel

Tabel B6.1 Zelf toegebracht letsel in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

	Man			Vrouw			Totaal		
	Aantal per 100.000			Aantal per 100.000			Aantal per 100.000		
	Aantal	inwoners ¹	%	Aantal	inwoners ¹	%	Aantal	inwoners ¹	%
0-9 jaar	<100			<100			<100		
10-14 jaar	<100			200	53	2	300	28	2
15-19 jaar	300	64	7	2.000	400	18	2.400	230	15
20-24 jaar	600	100	12	1.800	330	16	2.400	220	15
25-29 jaar	500	79	10	1.400	260	13	1.900	170	12
30-34 jaar	700	120	14	900	160	8	1.500	140	10
35-39 jaar	400	69	8	1.400	270	12	1.700	170	11
40-44 jaar	400	81	9	600	120	6	1.000	100	7
45-49 jaar	400	69	9	700	110	6	1.100	91	7
50-54 jaar	300	52	7	700	110	6	1.000	80	6
55-59 jaar	400	62	8	500	84	5	900	73	6
60-64 jaar	200	36	4	500	83	4	700	60	4
65-69 jaar	200	32	3	200	37	2	300	35	2
70-74 jaar	100	24	2	<100			200	20	1
75-79 jaar	<100			<100			100	21	<1
80 jaar en ouder	100	40	3	<100			200	27	1
Totaal	4.600	54	100	11.200	130	100	15.800	91	100
		29				71			100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek
¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en/of geslacht

Tabel B6.2 Zelf toegebracht letsel in 2020; SEH-bezoeken, naar geweldsmechanisme

	Aantal per 100.000		
	Aantal	inwoners	%
Vergiftiging	10.100	58	64
Scherp wapen of voorwerp	2.800	16	18
Overig/onbekend	2.900	17	19
Totaal	15.800	91	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

Tabel B6.3 Zelf toegebracht letsel in 2020; SEH-bezoeken, naar letsel

Type letsel	Aantal per 100.000			Type en locatie letsel	Aantal per 100.000		
	Aantal inwoners	%	%		Aantal inwoners	%	%
Vergiftiging	10.400	60	66	Hoofd/hals/nek	600	3	4
Open wond	1.800	10	12	ernstig schedel/hersenletsel	200	1	1
Gevolgen vreemd lichaam	1.100	6	7				
Oppervlakkig letsel	400	3	3	Romp/wervelkolom	1.500	9	10
Hersenletsel	200	1	3	open wond romp	200	<1	1
Fractuur	200	1	2				
Orgaanletsel	200	<1	1	Schouder/arm/hand	1.700	10	10
Na onderzoek geen letsel	200	1	1	<i>Bovenarm/elleboog/onderarm</i>	<i>1.000</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Overig/onbekend	1.300	7	8	open wond arm	800	5	5
				<i>Pols</i>	<i>500</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
				open wond pols	300	2	2
				Heup/been/voet	400	2	2
				<i>Heup/bovenbeen</i>	<i>200</i>	<i><1</i>	<i>1</i>
				Overig¹	11.700	67	74
Totaal	15.800	91	100	Totaal	15.800	91	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Waaronder vergiftiging

Tabel B6.4 Zelf toegebracht letsel in 2020; Suïcide¹, naar leeftijd en geslacht²

	Aantal per 100.000				Aantal per 100.000		
	Aantal inwoners ²	%	%		Aantal inwoners ²	%	%
0-9 jaar	-	-	-	Man	1.228	14	67
10-19 jaar	62	3	3	Vrouw	595	7	33
20-29 jaar	199	9	11				
30-39 jaar	243	11	13				
40-49 jaar	296	13	16				
50-59 jaar	408	16	22				
60-69 jaar	284	13	16				
70-79 jaar	206	13	11				
80 jaar en ouder	125	15	7				
Totaal	1.823	10	100	Totaal	1.825	10	100

Bron: Doodsoorzakenstatistiek dood 2020 (CBS.nl), Centraal Bureau voor de Statistiek, Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Ingezetenen

² Kleine aanpassing t.o.v. vorige versie van dit rapport (aanpassing cijfers CBS: 1.823 i.p.v. 1.825 overledenen)

² Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd of geslacht

Bijlage 7 Geweld

Tabel B7.1 Geweld in 2020; SEH-bezoeken, naar leeftijd en geslacht van slachtoffer

	Man			Vrouw			Totaal		
	Aantal per 100.000			Aantal per 100.000			Aantal per 100.000		
	Aantal inwoners ¹	%		Aantal inwoners ¹	%		Aantal inwoners ¹	%	
0-9 jaar	<100			100	16	4	200	11	2
10-14 jaar	400	89	5	200	40	5	600	65	5
15-19 jaar	1.400	270	16	600	110	15	2.000	190	16
20-24 jaar	1.200	220	14	600	120	17	1.800	170	15
25-29 jaar	1.300	230	15	600	100	16	1.900	170	15
30-34 jaar	900	160	10	300	52	8	1.200	110	9
35-39 jaar	900	180	11	300	58	8	1.200	120	10
40-44 jaar	700	140	8	300	54	7	1.000	95	8
45-49 jaar	600	97	6	200	29	5	700	63	6
50-54 jaar	400	68	5	200	32	5	600	50	5
55-59 jaar	400	57	4	100	23	4	500	40	4
60-64 jaar	200	39	2	<100			300	28	2
65-69 jaar	100	27	2	<100			200	20	2
70 jaar en ouder	100	13	2	100	8	3	200	10	2
Totaal	8.800	100	100	3.800	43	100	12.600	72	100
			70			30			100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd en/of geslacht

Tabel B7.2 Geweld in 2020; SEH-bezoeken, naar relatie slachtoffer-dader¹ en geweldsmechanisme

Relatie slachtoffer-dader	Aantal per 100.000			Geweldsmechanisme	Aantal per 100.000		
	Aantal	inwoners	%		Aantal	inwoners	%
Een bekende	3.500	20	28	Lichaamskracht	7.900	45	63
(Ex)partner	1.000	6	8	Scherp wapen/voorwerp	1.600	9	13
<i>Partner</i>	800	4	6	Stomp wapen/voorwerp	1.100	6	9
<i>Ex-partner</i>	300	2	2	Seksuele mishandeling	1.000	6	8
Kind-ouder	300	2	2	Schot van [vuur]wapen	400	2	3
Buren / buurtgenoten	400	2	3	Overig/onbekend	600	3	5
Andere relatie	700	4	6				
Andere bekende	1.000	6	8				
Een onbekende	700	4	5				
Politie - Burger	300	2	2				
Overig/onbekend	8.100	47	65				
Totaal	12.600	72	100	Totaal	12.600	72	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Bij interpretatie rekening houden met groot aandeel Overig/onbekend

Tabel B7.3 Geweld in 2020; SEH-bezoeken, naar letsel

Type letsel	Aantal per 100.000			Type en locatie letsel	Aantal per 100.000		
	Aantal inwoners	%	%		Aantal inwoners	%	%
Fractuur	3.100	18	24	Hoofd/hals/nek	5.000	29	40
Oppervlakkig letsel	2.300	13	18	trauma capitis/licht hersenletsel	1.600	9	13
Hersenletsel	1.900	11	15	open wond hoofd	800	5	7
Open wond	1.900	11	15	oppervlakkig letsel/kneuzing hoofd	800	5	7
Organletsel	400	2	3	fractuur aangezicht/kaak	600	4	5
Spier- of peesletsel	300	2	2	fractuur neus	400	3	4
Luxatie	200	1	2	ernstig schedel/hersenletsel	300	2	3
Na onderzoek geen letsel	300	1	2	Romp/wervelkolom	1.400	8	11
Overig/onbekend	2.200	13	18	open wond romp	400	2	3
				oppervlakkig letsel/kneuzing romp	300	2	3
				Schouder/arm/hand	3.200	18	25
				<i>Hand/vingers</i>	<i>1.800</i>	<i>10</i>	<i>14</i>
				fractuur hand/vinger	1.100	6	8
				oppervl letsel/kneuzing hand/vinger	300	2	2
				spier-/peesletsel hand/vinger	200	1	1
				open wond hand/vinger	200	<1	1
				<i>Bovenarm/elleboog/onderarm</i>	<i>700</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
				open wond arm	200	<1	1
				oppervlakkig letsel/kneuzing arm	200	<1	1
				<i>Schouder/sleutelbeen/ac-gewricht</i>	<i>400</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
				<i>Pols</i>	<i>300</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
				polsfractuur	200	1	1
				Heup/been/voet	700	4	6
				<i>Heup/bovenbeen</i>	<i>200</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
				<i>Knie</i>	<i>200</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
				Overig	2.200	13	18
Totaal	12.600	72	100	Totaal	12.600	72	100

Bron: Letsel Informatie Systeem 2020, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

Tabel B7.5 Geweld in 2019; Moord/doodslag¹, naar leeftijd en geslacht

	Aantal				Aantal		
	Aantal	per 100.000 inwoners ²	%		Aantal	per 100.000 inwoners ¹	%
0-9 jaar	10	0,56	9	Man	66	0,76	59
10-19 jaar	9	0,45	8	Vrouw	46	0,53	41
20-29 jaar	18	0,81	16				
30-39 jaar	23	1,10	21				
40-49 jaar	13	0,59	12				
50-59 jaar	20	0,79	18				
60-69 jaar	8	0,38	7				
70-79 jaar	5	0,32	4				
80 jaar en ouder	6	0,73	5				
Totaal	112	0,64	100	Totaal	112	0,64	100

Bron: Doodsoorzakenstatistiek dood 2020 (Statline), Centraal Bureau voor de Statistiek, Bevolkingsstatistiek 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

¹ Ingezetenen

² Aantal per 100.000 inwoners van betreffende leeftijd of geslacht

Disclaimer

Bij de samenstelling van deze publicatie is de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht genomen. VeiligheidNL aanvaardt echter geen verantwoordelijkheid voor eventuele, in deze uitgave voorkomende, onjuistheden of onvolkomenheden. Overname van tekst of gedeelten van tekst is toegestaan, mits met de juiste bronvermelding. Indien tekst gebruikt wordt voor commerciële doelstellingen dient altijd vooraf schriftelijke toestemming verkregen te zijn.

Privacy en gegevensbescherming

VeiligheidNL gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens en behandelt deze vertrouwelijk. Zo worden persoonsgegevens alleen verwerkt door personen met een geheimhoudingsplicht en voor het doel waarvoor deze gegevens zijn verzameld. Daarbij zorgt VeiligheidNL voor passende beveiliging van persoonsgegevens. VeiligheidNL behandelt uw persoonlijke gegevens conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zoals deze sinds 25 mei 2018 geldt. Lees meer over onze privacy verklaring op www.veiligheid.nl/privacy.